

**ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය සහ
උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම**

අධිකරණ අමාත්‍යාංශය

2016

පෙරවදන

ශ්‍රී ලංකාව තුළ යුක්තිය සඳහා සම ප්‍රවේශය ලබා දීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ නීති ආධාර සේවාට පිළිබඳව දිගුකාලීන පිළිගැනීමක් ඇත. වර්ෂ 1978 දී ස්ථාපිත නීති ආධාර කොමිෂම ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතම නීති ආධාර සපයන්නා බවට පත් වී ඇත. 2009 වසරේදී, නීති ආධාර පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම ජාතික මට්ටමේ අධ්‍යයනය අධිකරණ අමාත්‍යාංශයේ මාර්ගෝපදේශකර්මයෙන් යුතුව සිදු කෙරිණ. මෙම අධ්‍යයනය ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර සේවා සැපයීම මෙන්ම නීති ආධාර පද්ධතිය තුළ වන ක්‍රියාවලීන්, සේවා සැපයීම පිළිබඳ කාරණා සහ එහි අඩු පාඩු පිළිබඳ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. මෙම අධ්‍යයනය, සෑමදා ප්‍රවේශ විය හැකි ආකාරයේ වඩා පරිපූර්ණ වූ නීති ආධාර පද්ධතියක් සඳහා වන වෙනස්කම් නිර්මාණය ඉලක්ක කරගත් උපායමාර්ගික නිර්දේශයන් සපයා ඇති අතර මෙහි ප්‍රධාන නිර්දේශය වූයේ ශ්‍රී ලංකාව සඳහා නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තියක් සම්පාදනය කිරීමට පියවර ගැනීමයි.

මේ අනුව, උපදේශක ක්‍රියාවලියක් හරහා සම්පාදනය වූ මෙම ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තියට වර්ෂ 2016 දී අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලදී. මෙම ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර සඳහා වන ප්‍රශස්ත මට්ටමේ ප්‍රතිපත්තිමය රාමුවක් සපයනු ඇතැයි මෙන්ම නීති ආධාර සේවා සඳහා මග පෙන්වන උපායමාර්ගික සහ පරිපූර්ණ ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් තුළ නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය සිදුවේ යැයි අධිකරණ අමාත්‍යාංශය බලාපොරොත්තු වන අතර මෙමගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ආන්තික හා අවදානම්පාත්‍රී ජනතාව යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශය පිණිස සහාය වීම ඒකායන අපේක්‍ෂාවයි.

මෙහිදී අධිකරණ අමාත්‍යාංශය මෙම ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි ලා කැපවී සිටී. මෙම ප්‍රතිපත්තිය සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව ඊට අදාළ උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම විවිධ වූ පාර්ශවකරුවන් හේ දායකත්වයෙන් සම්පාදනය වූ අතර එහි සඳහන් බැඳීම හා වගකීම් ඉටු කරමින් සාධනීය ලෙස ඉදිරියට ගෙන යාම සඳහා සැලසුම කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තියේ නිර්මාතෘන් වීම පිළිබඳ මාගේ අමාත්‍යාංශය ආඩම්බර වන අතර අදාළ ක්‍රියාවලිය තුළ සියලුම මූලික පාර්ශවකරුවන් වෙත පැවරෙන තීරණාත්මක තුමිතාවන් සහ වගකීම් මෙන්ම නීති ආධාර අවසාන ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම පුද්ගලයෙකුටම නීති ආධාර සඳහා වන ප්‍රවේශය සැළසීම හරහා සෑමදා යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශය තහවුරු කරමෙහි ලා සැපයෙන මවුන්ගේ පූර්ණ දායකත්වයේ ඇති වටිනාකම අමාත්‍යාංශය හඳුනා ගනී. එමෙන්ම, මෙම ජාතික ප්‍රතිපත්තිය පූර්ණ හා පළදායි ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කිරීමට මාගේ අමාත්‍යාංශය මුළුමනින්ම කැපවී සිටී.

ආචාර්ය එස්.එස්. ආරච්චි
ජනාධිපති නීතිඥ
හරු අධිකරණ අමාත්‍ය

2016, නොවැම්බර්
අධිකරණ අමාත්‍යාංශය.

ස්තූතිය

මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සහ දැනුණු විද්‍යාලයන් සහ සමාජ සේවක සංවිධාන වලින් පුද්ගලයින් සහ ආයතනයන් නොනැවතී සහයෝගයක් සපයීමයි.

මෙහිදී ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සඳහා ශ්‍රී ලංකා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුබලය ලබා ගැනීම සඳහා දැක්වූ කැපවීම සහ අනුප්‍රාප්තිය ආයතනවල පිළිබඳව හැර අධ්‍යයන සහ ප්‍රායෝගික නීතිඥ ආචාර්ය විජයදාස රාජපක්‍ෂ මැතිතුමාට මාගේ හෘද්‍යාංගමි කෘතඥතාවය ප්‍රකාශ කිරීමයි. එමෙන්ම මෙම ජාතික කාර්යක්ෂමතා ලා සිය උපරිම දායකත්වය සැපයූ නීති ආධාර කොමිෂන් සභා නීතිඥ සංගමය, ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය, මානව හිමිකම් කොමිසම, කාන්තා පිහිටි ආයතන මෙම ජාතික ප්‍රතිපත්තියෙහි පදනමට අති උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම නිර්මාණය කිරීම සඳහා වූ, ප්‍රවීණතාවය මෙන්ම විද්වත් මතයන් ලබා දෙමින් විගණකවල සහයෝගය දැක්වූ සහ සියලුම ආයතනයන්ට මාගේ අවංක ස්තූතිය පුද කරමි.

මෙම ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය සම්පාදනයේ දී තාක්ෂණික හා මූල්‍ය සහාය ලබා දෙමින් අගනා මෙහෙය වෙනුවෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහනට මාගේ හඳු පිරි ස්තූතිය පුද කිරීමට අපට සිටිය අතර, මෙම ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සහ උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සම්පාදනයේ ආචාර්ය රමිනි ජයසේන දැක්වූ ප්‍රශංසනීය දායකත්වය සහ කැපවීම සම්බන්ධයෙන් මාගේ කෘතඥ පුරවක ස්තූතිය පුද කරමි.

එමෙන්ම, මේ සම්බන්ධයෙන් කළ අගනා දායකත්වය සහ සහයෝගය පිළිබඳව අධ්‍යයන සහ සේවක සංවිධානයේ අදාළ සියලුම නිලධාරීන්ට මාගේ ස්තූතිය පුද කිරීමට මම මෙය අවස්ථාවක් කර ගනිමි.

පද්මපිරි ජයමානික
හැර ලේකම්

2016, නොවැම්බර්
අධ්‍යයන අමාත්‍යාංශය.

සාරාංශය

සහ 2016 දී අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය සහ එම ප්‍රතිපත්තිය කාරණා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සහාය වීම සඳහා සම්පාදිත උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මෙහි අන්තර්ගත වේ.

මෙම ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය අධිකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් සම්පාදනය කරන ලද අතර නීති ආධාර පිළිබඳ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය පහතදැනු කිරීම මෙන්ම අවාසිසහගත හා ආන්තික පුරවැසියන් සඳහා නීති ආධාර සැපයීමේ ලා භාරගෝපයෝගයක් ලෙස පරිපූර්ණ ප්‍රතිපත්තිය රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීම මෙහි අරමුණයි. නීති ආධාර සේවා සැපයීමේ නිරත නීති ආධාර කොමිසම ප්‍රමුඛ ඒ සඳහා සහාය පළ කරන අනෙකුත් රාජ්‍ය ධාර්මිකයන්, ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය සහ සිවිල් සමාජ සංවිධාන එකම දැක්මකින් සාමූහිකව හා මහා සම්බන්ධීකරණයකින් යුතු පොදු ප්‍රවේශයකින් මෙම නීති ආධාර සැපයීමේ කාර්යය සිදු කිරීම තහවුරු කිරීම මෙම ප්‍රතිපත්තියෙන් ඉලක්ක කරයි.

නීති ආධාර යනු, රජයක් සටහන් පාලනය වන සිය පුනාවට යුක්තිය ඉටු කිරීමෙහි ලා අතිශය වැදගත්ම කාරණයයි යන මූලික පිළිගැනීම මත මෙම ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය එළි දැකී. සියලු පුරවැසියන්ට යුක්තිය කෙරෙහි සමාන හා අපකෂපාති ප්‍රවේශයක් ලබා ගැනීම සඳහා මෙම නීති ආධාර ගෝලීය වශයෙන් පිළිගත් අයිතිවාසිකමකි.

මිනෑම නීති මණ්ඩපයක සාධාරණ නියෝජනය සඳහා පුරවැසියන්ට ඇති අයිතිය ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවස්ථාවලියෙන් හඳුනා ගෙන ඇති අතර 1978 අංක 27 දරණ නීති ආධාර නීතිය මගින් නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය සඳහා පූර්ණ චැලීම් හා කැපවීම සහතික කරයි. මීට අමතරව අපරාධ හඬු විධාන සංග්‍රහය, සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික ප්‍රඥප්තිය පිළිබඳ (ICCPR) 2007 අංක 56 දරන පනත, 1990 ශ්‍රේණිධායකරණ රීති සහ 2015 අංක 4 දරණ විභේදනයක් සහ සාක්ෂිකරුවන් ට සහාය වීම හා ආරක්ෂා කිරීමේ පනත ආදිය මගින් අවශ්‍යතාවය ඇති පුද්ගලයින් සඳහා නීති ආධාර සම්පාදනය කිරීම මෙන්ම ඊට අදාළ නීති රීති සහ පටිපාටිත් ස්ථාපිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගනී.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තියේ දැක්ම:

“සෑම අවධානයකින් සහ ආර්ථික සාමාජිකයින් හට ස්වල්ප සමාජයෙන් විදුන්න (බරම, කොන්වීම සහ සේවා ගැනීමේ අතිම වීම ආදියට එරෙහිව සටන් කිරීමට ආත් සිය ආයිතීන් භුක්ති විදිය හැකි වීම තහවුරු කිරීමේ සමස්ත ප්‍රචාරය යුක්ති සඳහා සම් ප්‍රවේශය ලබා දීම”

මෙහි දී හමු වූ ප්‍රධාන සමාජ විවිධත්වයට හරා කෙරෙන හා සිවිල් සමාජයේ දී සහාය ඇතිව රජය සපයන ගිණුම් සහන සේවා කෙරෙහි විශ්වාසය වර්ධනය වන පරිදි වූ ඉතා කාර්යක්ෂම හා කාරුණික වෘත්තීයමය නීති සහාය සේවාවක් ලබා දීම සහතික කිරීම සඳහා කැප වනු ඇත.

ජාතික නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපත්තිය විසින් පිළිගන්නා හටත් වැදගත් කරුණක් වන්නේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය, ආබාධිත බව, වයස, ජනවාර්ගිකත්වය, ආහම, පන්තිය, භූගෝලීය සහ සමාජීය පිහිටීම ආදී කරුණු නිසා ඇතැම් ප්‍රාදේශීයයන් මුළුතැන්වලට හා වෙනත් කොට සැලකීමේ වලට භාජනය වන බවයි. එම හැටුල තැනුණ හේතූන් අතර ඊට සංවේදීව මෙන්ම එවැනි හැටුල කෙරෙහි විශේෂ අවධානය කොමු කරමින් ඒවා ආමන්ත්‍රණය කිරීමට බැඳී සිටියි.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපත්තිය පහත සඳහන් ප්‍රධාන අංගවලින් සමන්විත වේ:

- 1. පාලනය, කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය
- 2. නීති ආධාර සඳහා ප්‍රවේශය සහ කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම
- 3. නීති ආධාර සඳහා වන වෘත්තීමය කැපවීම

“පාලනය, කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය” පිළිබඳ පළමු කොටසෙන් කළමනාකරණය සහ පරිපාලනයට අදාළ හැටුල, ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන් සහ අභියෝග පිළිබඳ පැහැදිලි කෙරේ. එමගින් නීති ආධාර ශ්‍රී ලාංකීය පුරවැසියන්ගේ අයිතියක් ලෙස හඳුනා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය සහ විවිධ වූ සිද්ධීන් සඳහා නීති සහායයන් ප්‍රතිපාදනය පිළිබඳ පරාමිතීන් විග්‍රහ කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පැහැදිලි කරයි. ඉන් නීති ආධාර පිළිබඳ නීතියේ නිශ්චිත ප්‍රතිපාදනයන් වෙත අවධානය කොමු කෙරෙන අතර ප්‍රතිසංවේදීතාවය විය යුතු තීරණාත්මක සේප්පයන් පිළිබඳ අවධාරණය කරයි. තවදුරටත් මින් නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපාදනයන් පිළිබඳ වඩා කාර්යක්ෂම මෙහෙයුම් හා සැලසුම් ක්‍රියාවලියක අවශ්‍යතාවය ද හඳුනා ගනී.

“නීති ආධාර සඳහා ප්‍රවේශය සහ කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම” පිළිබඳ දෙවන කොටසෙන් සේවා සැපයීමට අදාළ හැටුල, ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන් සහ අභියෝග පිළිබඳ පැහැදිලි කෙරේ. මෙමගින් නීති යෝජනා කැපවීමටත් මත පදනම් වෙමින් නීති සහාය සැපයීම සඳහා වන පරාමිතීන් ස්ථාපිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගනී. මෙමගින් පූර්ව තනු විභාග සමයේ දී නීති සහාය ලැබීමේ අයිතිය තවදුරටත් විමර්ශනය කෙරෙන අතර නීති ආධාර ක්‍රියාවලියේ ආශ්‍රයක් ලෙස සම්ප්‍රදායික, සමාජානුකූල පිණිස මැදිහත්වීම සහ බේරාම් කිරීම ඇතුළු හැටුල විසඳීමේ විකල්ප මාර්ග පිළිබඳ උපායමාර්ගික ගවේශනයක අවශ්‍යතාවය ද හඳුනාගනී.

“නීති ආධාර සඳහා වන වෘත්තීමය කැපවීම” පිළිබඳ තෙවන කොටසෙන් නීති ආධාර ක්ෂේත්‍රයේ වෘත්තීමයභාවයට අදාළ හැටුල, ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන් සහ අභියෝග පිළිබඳ පැහැදිලි කෙරෙන අතර නීති ආධාර සේවා හි පත්වය සහතික කිරීම, ප්‍රවේශනය හා තොරතුරු බෙදාහැරීම ඇතුළු මෙහෙයුම් හා සැලසුම් හැටුල පිළිබඳ ගවේශනය කිරීම මෙන්ම නීති සහය සඳහා පුද්ගලික ආශ්‍රයේ නීතිඥයින්ගේ වැඩි දායකත්වය ලබා ගැනීමේ දිරිමත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ද ඊට ඇතුළත් වේ.

තවදුරටත්, ඉහත සඳහන් එක් එක් අංශය යටතේ අදාළ සියලු ප්‍රධාන හැටුල සහ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන් ආවරණය කෙරෙන පරිදි සම්පාදනය කරන ලද උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ද මෙහි ඇතුළත් කර ඇත.

මෙහෙයින්, මෙම ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපත්තිය රටෙහි සියළු පුරවැසියන්ට යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශය පිණිස සේවය සලසන වඩා ඵලදායී හා කාර්යක්ෂම නීති ආධාර පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම කෙරෙහි වැදගත් දායකත්වයක් සපයනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ.

අන්තර්ගතය

	පිටු අංකය
පළමු කොටස - ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපත්තිය	1
නීති ආධාර	3
හැඳින්වීම	4
පසුබිම	5
ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර	6
නීති ආධාර පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය	9
1 වන අංශය: පාලනය, කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය	11
2 වන අංශය: නීති ආධාර සඳහා ප්‍රවේශය සහ කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම	17
3 වන අංශය: නීති ආධාර සඳහා වන වෘත්තීයමය කැපවීම	21
දෙවන කොටස - ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපත්තිය සඳහා වන උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම	23
1 වන කොටස: පාලනය, කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය	25
2 වන කොටස: නීති ආධාර සඳහා ප්‍රවේශය සහ කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම	28
3 වන කොටස : නීති ආධාර සඳහා වන වෘත්තීයමය කැපවීම	32

පළමු කොටස

ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය

නීති ආධාර

- නීති ආධාර මගින් ආත්තික, අවදානම්පාඪී සහ අවාසිසහගත ප්‍රජාවට යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශය තහවුරු කරයි.
- නීති ආධාර මගින් පුරවැසියන් බලාත්මක වීම සහ සිය අයිතීන් රැක ගැනීමට මෙන්ම ඔවුන්ගේ වහඹිම සඳහා කැපවීමට අවශ්‍ය රාමුව සපයයි.
- නීති ආධාර මගින් යුක්තියට ප්‍රවේශ වීම සඳහා අවශ්‍ය කොන්වු හා අවාසි සහගත වින්දිතයින්, සාමූහිකවත් සහ අපරාධ සහ සිවිල් අධිකරණ ක්‍රියාවලි තුළ වුදිතයින් බවට පත් වුවත් සඳහා කිසිදු කෙටිකාලීන කොටස නීති උපදෙස්, නීති සහාය සහ නියෝජනය සපයයි.
- නීති ආධාර තුළ නීති අධිකරණය පිළිබඳ සංකල්පයන්, නීති හා සම්බන්ධ දැනුම හා තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශය හා ආරවුල් බේරුම් කිරීමේ විකල්ප සාක්ෂිගතයන් සහ ප්‍රතිස්ථාපන අධිකරණ ක්‍රියාවලීන් සඳහා එක අනෙකුත් සේවාවන් ඇතුළත් වේ.

හැඳින්වීම

නීති ආධාර යනු රජයේ සේවයේ පාලනය වන සියලුම පුද්ගලික සේවකයන්ගේ සහ සේවකයන්ගේ වන අතර සියලු පුද්ගලික සේවකයන්ගේ සහ සේවකයන්ගේ ප්‍රවේශයක් ලබා ගැනීමට හැකි වශයෙන් පිළිගත් මූලික අයිතිවාසිකමකි.

ලොව පුරා, සමස්ත ජනගහනයෙන් දුගීවීම හෝ වෙන සම හැටලු හේතුවෙන් අවදානමට පත්වන තත්වයේ පවතින විශාල කොටසක් සුරැකීම සඳහා වන විධිමත් ක්‍රියා පිළිවෙලක් දැඩි ලෙස බැහැරව තිබේ. එහිදී නීති ආධාර මගින් සමාජ බලපෑමකරණය හා වූ සුවිශාල අරමුණ කරා ගිහි මග පෙන්වීමක් සඳහා බාධකයක් අතරින් පත්වීමට එරෙහිව සටන් කිරීමේ හා සුවිශාල මෙහෙයවීමක් සිදුවන බව සඳහා කළ හැකිය.

"සමස්ත සුරැකීම සඳහා සම හා අපහසුතා ප්‍රවේශය" යන දැක්ම මගින් "නීති ආධාර" නම් යෙදුමට නීති පිළිබඳ දැනුවත්භාවය, නීති අධ්‍යයනය, පූර්ව හඬු ව්‍යාග හා අධිකරණය තුළ නියෝජනය මෙන්ම ආරම්භ කිරීමේ කිරීමේ විකල්ප සාක්ෂිකරණයන් ආදී විවිධ අංශයන් හෙන් සමන්විත වූ පුළුල් හා සංකීර්ණ නිර්වචනයක් සපයයි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, නීති සහය යන්න පුදා මට්ටමේ සහයක් හි සිට ප්‍රතිපත්තිමය මට්ටමේ ප්‍රතිසංවිධානයක් ලෙස නීති බලපෑමකරණය පිළිබඳ සමස්ත ව්‍යවස්ථාපිත කළ මෙන්ම ඒ අතරතුර සියලු තත්වයන් තුළ දැඩිය හැකිය. මෙහෙයින්, පලදායී නීති ආධාර ප්‍රතිසංවිධානයක් හිදී පුළුල්වීම මෙන්ම නීති සහය පිළිබඳ සමස්ත ව්‍යවස්ථාපිත මෙන්ම ඊට අදාළ සියලු අංශ කළකා ගත යුතුය.

යම්කු හේ වෙන කිසිදු ආකාරයකින් මෙතෙක් නොදන්නා සිය අයිතීන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා නීති ආධාර ලැබීම හරහා එම පුද්ගලයින් සේවකයන් කිරීමක් මෙන්ම නීති සහය මගින් සිදු වේ. සමාජයේ අධිකරණ පිළිගැනීමට පත් වූ පිරිස් සඳහා ආහාර, නිවාස, ආදායම් මාර්ග, සෞඛ්‍ය පහසුකම්, අධ්‍යාපනය, රැකියා සහ නිසා හා පිටුවෙන් ගෙන් නිදහස් වීම වැනි මූලික මානව අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රවේශයක් ලෙස ද ඇතැම්විට මෙම නීති සහයන් අර්ථ දැක්විය හැක. එමෙන්ම, මෙම නීති සහය සමාජයේ පුළුල්ව ව්‍යාප්තව පවතින අසුක්ඛිය හා අසාධාරණය, ප්‍රචණ්ඩත්වය සහ වධ නිසා අදියෙන් ආරක්ෂා වීමට මෙන්ම බරපතළ අපරාධ ආදියෙහි බලපෑම් වලින් ආරක්ෂා වීමට මෙහෙයවිය යුතුය.

සියලු අවදානමට පත්වන සහ ආර්ථික පුළුල්වීම හේ අයිතියක් ලෙස සිය සමස්ත අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රවේශ විය හැකි පරිපූර්ණ නීති සහය පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම පිණිස වන ප්‍රතිපත්ති මට්ටමේ හඳුනාගැනීම සහ නීති සහය සඳහා කැපවීමේ දිගුකාලීන ප්‍රතිඵල ලෙස අධිකරණ ව්‍යුහයේ ප්‍රතිලාභ ලබා කරගත හැකි වනු ඇත. ඒ අතර ව්‍යුහාත්මක වැඩිදියුණු වීම, ඵලදායී හා සාර්ථකව අධිකරණ ක්‍රියාකාරීත්වයන්, වඩා ඵලදායී රජයේ, පුනරුත්ථිත ආයතනයන් බිහිවීම, පුනරුත්ථිත අධිකරණයන් හේ ප්‍රගතිය, අධිකරණ හා වරප්‍රසාදයන් ප්‍රවර්ධනය වීම, පුනරුත්ථිත සඳහා අනුකූලතා දැක්වීමට දායකත්වය, පුනරුත්ථිත පිළිගැනීමට ලක් වීම හා පරිපූර්ණ වීම සහ අවසාන වශයෙන් රටවල් වල සමාජ හා ආර්ථික සංවර්ධනය ආදිය ඇතුළත් වේ.

මෙම ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ මූලිකත්වය අධිකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් පිළිගෙන ඇත. ප්‍රතිපත්තිමය ආරක්ෂා ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් අධිකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් සාමූහිකව ඉලක්ක කරගත් එකම දැක්මක් කරා ගොඩ නගන සම්බන්ධීකරණය වූ ප්‍රවේශයක් තහවුරු කිරීම අරමුණු කර ගෙන නීති ආධාර කොමිෂන් ප්‍රමුඛ නීති ආධාර සේවා සපයන්නන්, මේ සඳහා සහාය වන අනෙකුත් රාජ්‍ය යන්ත්‍රණයන්, නීතිඥ සංගම් සාමාජිකයින් සහ සිවිල් සංවිධාන ආදිය හා එක්ව කටයුතු කරයි.

පසුබිම

2009 වසරේ මාර්තු මාසයේදී, නීති ආධාර පිළිබඳ ප්‍රථම ජාතික මට්ටමේ අධ්‍යයනය,¹ ශ්‍රී ලංකාවේ විධිමත් නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපාදන ක්‍ෂේත්‍රය කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. මෙම අධ්‍යයනය නීති ආධාර සේවා සැපයීමේ ක්‍රියාවලීන් හා තත්වයන් සහ නීති ආධාර සේවා පද්ධතියේ පවතින අඩුපාඩු හඳුනා ගැනීමට උත්සාහ කරන ලද අතර සෑමව ප්‍රවේශ විය හැකි වඩා පරිපූර්ණ වූ නීති ආධාර පද්ධතියක් සඳහා වූ වෙනස්කම් නිර්මාණය කිරීම ඉලක්ක කරගත් උපාමාර්ගික නිර්දේශයන් සැපයීම සිදු කරන ලදී.

මෙම අධ්‍යයනය නීති සහ ආයතනික රාමු සමාලෝචනයන් ගෙන් සමන්විත වූවා මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර පද්ධතිය තුළ වන තත්වයන්, එහි අඩු පාඩු හා අභියෝග පිළිබඳ ප්‍රායෝගික සාධක සම්බන්ධයෙන් කල සොයා ගැනීම් මත පදනම් විය. එමෙන්ම මෙම අධ්‍යයනය ලොව පුරා පවතින නීති ආධාර පද්ධතීන් පිළිබඳ පරිපූර්ණ විශ්ලේෂණයක් ගරුණා තොරතුරු සැපයීමක් ද සිදු කරන ලද අතර මෙහි ප්‍රධාන නිර්දේශය වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තියක පවතින දැඩි අවශ්‍යතාවයයි.

ලන් අනතුරුව, 2009 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී අධිකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර ක්‍ෂේත්‍රයේ පවතින අඩුපාඩු, අභියෝග සහ ප්‍රතිසංශෝධන සඳහා පවතින අවකාශයන් හැන සෝසා බැලීම සඳහා කමිටුවක් පත් කරන ලදී. මෙම කමිටුව රජයේ හා රාජ්‍ය නොවන සමුදායයන්ගේ උපදෙස් ද සමග නිර්දේශ කර සිටියේ අධිකරණ අමාත්‍යාංශයේ මූලිකත්වයෙන් හා මග පෙන්වීමෙන් අනෙකුත් සමුදායයන්ගේ පාර්ශවයන්ගේ ද සහාය ඇතිව ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය කෙටුම්පත් කිරීම නොපමාව සිදු කර අනතුරුව අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කල යුතු බවයි.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික නීති ආධාර ප්‍රතිපත්තිය රටේ නීති ආධාර පිළිබඳ පුළුල් විස්තරයකින්, මූලික ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයකින් හා පහත සඳහන් ප්‍රධාන අංශයන් ගෙන් සමන්විත වේ:

ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය

පළමු කොටස - "පාලනය, කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය" ට අදාළ ගැටලු, ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන් සහ අභියෝග පිළිබඳ පැහැදිලි කෙරේ.

දෙවන කොටස - "නීති ආධාර සඳහා ප්‍රවේශය සහ කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම" ට අදාළ ගැටලු, ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන් සහ අභියෝග පිළිබඳ පැහැදිලි කෙරේ.

තෙවන කොටස - "නීති ආධාර සඳහා වන වෘත්තීමය කැපවීම" ට අදාළ ගැටලු, ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන් සහ අභියෝග පිළිබඳ පැහැදිලි කෙරේ.

1 "ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර අංශය" සහ මෑතක ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර සේවාවන් පිහිටීමකරණය, පිරිසාර විද්‍යුම් කෙටීම (2009) දී අධිකරණ හා නීති ප්‍රතිසංස්කරණ අමාත්‍යාංශය (වර්තමානයේ අධිකරණ අමාත්‍යාංශය) සහ පසුව වෘත්තීය කටයුතු හා ජාතික උපදේශන අමාත්‍යාංශය විසින් සංකල්පිතකරණය කරන ලදී. එය ආසියා පැසිෆික් විසින් එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන සමග සහ යුක්තිය සඳහා සම ප්‍රවේශය ව්‍යාපෘතිය සමග සහ අධිකරණ අමාත්‍යාංශයේ මනවපෝෂිත ගටුපේ සරණාගතයින් සඳහා වන එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ කොමසාරිස් ආර්යාලය විසින් ඉදිරිපත් කෙරෙන යන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර

ලංකා රජය රටේ ජනතාව සඳහා නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය කිරීම සිය යුතුකමක් හා බැඳීමක් සේ දැන ගනු ලබන අතර, අයිතීන් හා යුතුකම් හඳුනාගැනීම පුළුල්ව ප්‍රවර්ධනය කෙරෙන මෙන්ම එම අයිතීන් පුළුල්ව ප්‍රවර්ධනය කෙරෙන ව්‍යුහයකින් හොඳින් අධිකරණ පද්ධතියක් සහිත පරිසරයක් අවශ්‍ය සැමට යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශය ගන්නා කිරීම මෙම නීති ආධාර පද්ධතියේ පොදු අරමුණයි.

ලංකාවේ නීති ආධාර පද්ධතිය, එහි ප්‍රාථමික නීති ආධාර සපයන්නා ලෙස රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ඇති කරගත් වන නීති ආධාර කොමසම සහ ද්‍රවිනික නීති ආධාර සපයන්නන් ලෙස පුද්ගලික නීතිවේදීන් සැලකීමට සමත් කළ යුතු අයුරින් සමන්විත වේ.

මෙම නීති ආධාර පද්ධතිය ජාතික හා අන්තර්ජාතික සම්මුතීන් හා ප්‍රඥප්තියන් සහිත ව්‍යුහමය රාමුවකින් යුක්ත වී ඇති අතර අන්තර්ජාතික නීති සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා නීති ආධාර පද්ධතිය පහත සඳහන් ලද රීති පදනම් වී ඇත:

- සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික ප්‍රඥප්තියෙහි ප්‍රතිපාදන කළ පුද්ගලයෙකුට එරෙහිව ඇති අපරාධ වෝදකාරික දී නිශ්චය කෙරෙන ප්‍රාථමික වගවීමේ කළ නීති ආධාර මානව හිමිකමක් ලෙස පිළිගෙන ඇත. මෙය ජනතාව සඳහා නීති ආධාර ලබා දීම කෙරෙහි රජයන් වෙත වගකීම පවරන ව්‍යුහමය රාමුව සහිත මූලික අන්තර්ජාතික නීතිමය ලියවිල්ලකි. කමා විසින් තෝරා ගත් නීති සහායන් තරහා සිය ආරක්‍ෂාව තහවුරු කරගැනීමේ අයිතිය මෙන්ම සම් නඩුකරයක දී සම් හෙයකින් අදාළ පුද්ගලයාට නීති සහාය සඳහා වන අදාළ පිරිවැය දැරීමට අපොහොසත් වීමට අධිකරණයේ අනිමිතය පරිදි කම් කරන ලද අයෙකුගේ නීති සහය ලබා ගැනීමේ අයිතිය ආදිය ප්‍රාථමික වගවීමේ කළ ඇතුළත් වේ (14 වැනි වගන්තිය).
- බන්ධනාගාරගත රැඳවියන් සඳහා වන පිළියම් පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රමිතීන් පිළිබඳ ප්‍රාථමික රෙගුලාසි මගින් විනාශයට නොගැනුන කඩුකරයකට සම්බන්ධ රැඳවියෙකුට ඔහුගේ හෝ ඇයගේ නඩුව විභාගයේ දී නොමිලේ නීති ආධාර ඉල්ලුම් කිරීමට එවැනි පහසුකම් පවතින්නේ නම් අවසර දිය හැකි බව සඳහන් වේ. සිය ස්වාධීනත්වය අහිමි වූ යොවනියන් ආරක්‍ෂා කිරීම සඳහා වන එක්සත් ජාතීන්ගේ නියමයන් යටතේ ද අත්අඩංගුවේ පසුවන හෝ විනිශ්චය බලාපොරොත්තුවෙන් පසුවන යොවනියන් සඳහා වන මෙම අයිතිය ඇතුළත් වේ. ළමා අයිතීන්, වාර්ගික වෙනස් කොට සැලකීම, සංක්‍රමණික ශ්‍රමික අයිතීන් සහ නිවාස අයිතිය ආදී විශේෂ ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා නොමිලේ නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය පිළිබඳ නියමයන් සහ නිර්දේශයන්, වෙනත් සම්මුතීන්, විශ්ව ප්‍රකාශයන් සහ නිර්දේශ ආදිය මගින් ද සිදු වී ඇත.
- නීති ආධාර ලබා දීමේ වගකීම පිළිබඳ රාජ්‍ය බැඳීම සම්බන්ධයෙන් නීතිඥ කාර්යභාරය පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ මූලික ප්‍රතිපත්තීන් මෙසේ සඳහන් කරයි:

“ දුගී සහ අනෙකුත් අවාසිසහගත පුද්ගලයින් සඳහා අවශ්‍යතාවය පරිදි නීති සේවා සඳහා වන ප්‍රමාණාත්මක මූල්‍ය හා අනෙකුත් සම්පත් ප්‍රතිපාදනය රජය විසින් සහතික කළ යුතුය. විශේෂයෙන්ම නීතිඥ සංගම් විසින් සේවා, පහසුකම් සහ අනෙකුත් සම්පත් පිළිබඳව සාමූහිකව කටයුතු කළ හැක” (3.3 ප්‍රතිපත්තිය). පිරිමින් සහ කාන්තාවන් අතර සමානත්වය පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ විශ්ව ප්‍රකාශයේ අංක 28 මගින් කාන්තාවන්ට, විශේෂයෙන්ම පවුල් කාරණා සම්බන්ධයෙන් නීති ආධාර සඳහා සමාන ප්‍රවේශය ඇති බවට සහතික කිරීම සඳහා වන පියවර රාජ්‍ය පාර්ශ්වයන් විසින් ගත යුතු බව අවධාරණය කරයි.

ආධාර ප්‍රතිපාදනය පිළිබඳ වන පිළිගැනීම සහ බැඳීම අතින් ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය රාමුව පරිපූර්ණ වූයේ ගන්නා අතර පහත සඳහන් ඓතිහාසික මෙවලම් හරහා ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර සඳහා වන ආරක්‍ෂා කෙරේ:

- ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 (3) වගන්තියෙන් "යම් වරදකට චූදිතයකු බවට පත් කිරීමේ කෙරෙහි පුද්ගලික අධිකරණයක් තුළ කෙරෙන සාධාරණ හඬු විනිශ්චයක දී පුද්ගලිකව හෝ නීතිඥයෙකු මගින් පෙනී සිටීමේ හිමිකම තිබිය යුතුය" යනුවෙන් සඳහන් වේ. මෙම අයිතිය පුළුල් වශයෙන් යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශය තහවුරු කිරීම පිණිස වන අතර එහි නීති ආධාර සඳහා වන අයිතිය පිළිබඳ විශේෂ සඳහනක් නැත.

- 1978 අංක 27 දරන නීති ආධාර පිළිබඳ නීතිය ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර පාලනය කරන ප්‍රාථමික ව්‍යවස්ථාපිත නීති සංගිතාවයි. මෙම නීතිය නීති ආධාර කොමිෂම ස්ථාපිත කිරීම, "සෝනස පුද්ගලයින් සඳහා නීති සහාය ප්‍රතිපාදනය" පිළිබඳ එහි වඩා නියමයන් සම්පාදනය කිරීම සහ නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපාදනය සඳහා වන පරිපාලනමය හා අධිකාරීමය පසුබිම සලසයි.

- අපරාධ හඬු විධාන සංග්‍රහය මගින් යම් අපරාධ අධිකරණයක් ඉදිරියේ චූදිතයෙකු වූ සෑම පුද්ගලයෙකුටම නීතිඥයෙකු මගින් වින්තිවාචනය කිරීමේ (අධිකරණයේ පෙනී සිටීම) අයිතිය ඇති බවත්, සෑම අගතියට පත් අයෙකුටම නීතිඥයෙකු මගින් අධිකරණය තුළ පෙනී සිටීමේ අයිතිය ඇති බව (260 වන වගන්තිය) ප්‍රකාශ වේ. මෙම අයිතිය තවත් වගන්ති දෙකකින් විස්තර කෙරෙන අතර 195 වගන්තිය චූදිතයකු වෙරදනාවට ලක් වූ විට ඔහු හෝ ඇය වෙනුවෙන් නීතිඥයෙකු නම් කිරීම සම්බන්ධයෙන් මහාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරයකු/වරියක සතු වගකීම අවධාරණය කරයි. එසේම, 353 වන වගන්තියෙන් අභියාචනාධිකරණයකින් යම් අභියාචකයෙකු නීති ආධාර ලැබිය යුතු බවට වන අධිකරණයේ අභිමතය පරිදි හා අභියාචකයාට අදාළ නීති සහාය ලබා ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවත් ආර්ථික හැකියාවක් නැති බවට හැඟී යන විටෙක ඔහු හෝ ඇය වෙනුවෙන් නීතිඥයෙකු නම් කළ හැකි බව ප්‍රකාශ වේ. නොමිලේ නීති ආධාර යන්න, අදාළ සංග්‍රහයේ පැහැදිලි කර නැතත් ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශයන් එම අධිකරණයන් තුළ නීති ආධාර සඳහා වන අයිතියට බලපාන සේ මහාධිකරණ සහ අභියාචනාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරයන්/ වරියන් කෙරෙහි වන බලය සහ වගකීම පැවරීම සඳහා ප්‍රතිපාදන කොට ගන්නා අතර මෙය අනුයුක්ත නීතිඥ ක්‍රමය සේ හඳුන්වයි.

- සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික ප්‍රඥප්ති, 2007 අංක 56 දරන පනතින් අදාළ පුද්ගලයාට ගෙවීම් කිරීමේ හැකියාව නැති විටෙක නොමිලේ නීති සහාය ලැබීමේ අයිතිය ඇතුළුව අපරාධ නඩුකරයක දී නීති ආධාර ලැබීමේ විශ්ව අයිතිය ආරක්‍ෂා කරයි. පනතේ 4 වන වගන්තිය සම්බන්ධයෙන් අපරාධ වරදක චූදිතයෙකු වූ අයෙකුට "අදාළ නඩුකරය සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ගෙවීම්කින් තොරව නීති ආධාර ලැබිය යුතු බවට වන අධිකරණයේ අභිමතය අනුව හා එබඳු නීති සහායක් ලබා ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවත් ආර්ථික හැකියාවක් නැති බවට හැඟී යන විටෙක ඔහු හෝ ඇය වෙනුවෙන් නීති සහාය ලැබීමට" හිමිකම ඇත. මෙම ප්‍රතිපාදනය මහෙස්ත්‍රාත් අධිකරණ සහ ඉහළ උසාවි සඳහා අදාළ වේ. සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික ප්‍රඥප්ති පනතෙහි 5 වන වගන්තිය තවදුරටත් දැරුවන්ට බලපාන අන්දමේ අපරාධ නඩු ක්‍රියාවලීන් තුළ ඔවුන්ට නීති ආධාර නොලැබීමෙන් දැඩි අසාධාරණයක් සිදුවිය හැකි බව හැඟේ නම් රජයේ විභවයන් නීති සහාය ලැබිය යුතු බව සඳහන් කර ඇත. එමනිසා, අධිකරණය තුළ දරුවා චූදිතයෙකු ලෙස (බාල අපරාධ සම්බන්ධ නඩුකරවලදී) හෝ වින්දිතයෙකු ලෙස (රැකවරණය හා ආරක්‍ෂාව පිළිබඳ නඩුකර වලදී) හෝ සාක්ෂිකරුවන් ලෙස පෙනී සිටිය ද ඔහු හෝ ඇය මෙම ප්‍රතිපාදනය යටතේ නීති සහාය සඳහා හිමිකම ලබයි.

1990 ශ්‍රේණිධාධිකරණ රීති මගින් යම් පුද්ගලයෙකුගේ මූලික අයිතීන් උල්ලංඝනය වීමක් ප්‍රකාශ වන විටෙක නීති ආධාර ලැබීමට හැකි පරිදි ශ්‍රේණිධාධිකරණය බලගන්වයි. මූලික අයිතීන් උල්ලංඝනය වීමක් හෝ එවැනි උල්ලංඝනය වීමකට ආසන්න බවක් ප්‍රකාශ වන විටක එය විධිමත් ආකාරයේ පෙත්සමක් ලෙස නොමැති අවස්ථාවක දී පවා, පැමිණිලිකරු සාමාන්‍ය පටිපාටීන් අනුගමනය කිරීමට අපොහොසත් විටක සහ එවැනි උල්ලංඝනය වීමක් කරනා දැඩි අහතියක් සිදු වී ඇත්නම් ඒ පිළිබඳ පියවර ගැනීමට ශ්‍රේණිධාධිකරණයට රීති 44 (7) මගින් ප්‍රතිපාදන සපයයි. ඇතැම් විට එබඳු පැමිණිල්ලක් පිළිබඳ නඩු කටයුතු ඉදිරියට ගෙන යාමට අවශ්‍ය විධිමත් ලියකියවිලි සැකසීම සඳහා නීති ආධාර කොමිෂමට හෝ ඒ හා සමාන සංවිධානයකට අයත් නීතිඥයෙකු වෙත යොමු කිරීම සඳහා අධිකරණය විසින් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත තවදුරටත් නියෝග කිරීමට ද ඉඩ ඇත.

විත්‍රිතයින් සහ සාක්ෂිකරුවන් ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාපිත නීති සංහිතාවේ ආධාර සඳහා පවදුරුවත් මෙ සලසයි. 2015 අංක 4 දරන අපරාධයක විත්‍රිතයින් සහ සාක්ෂිකරුවන් සහාය වීම සහ ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ පනතේ අපරාධයක විත්‍රිතයින් සහ සාක්ෂිකරුවන්ගේ අයිතීන් සහ නීතිමය පිළිබඳ II වන කොටසේ 3 (භ) වගන්තියේ නීති ආධාර සඳහා ප්‍රතිපාදන දක්වයි. "අපරාධයක විත්‍රිතයින් සඳහා වන අයිතීන්" පිළිබඳ වගන්තිය ලඝු හොඳින් විමර්ශන, විග්‍රහණය, අභියාචන ස සංශෝධන සඳහා කෙරෙන අයදුම් ඇතුළු වරද හා සම්බන්ධ අපරාධ පටිපාටිකරයේ විවිධ අදියරකට විත්‍රිතයා නීති උපදේශකයෙකු මගින් අධීකරණයේ පෙනී සිටිය යුතු බව මෙන්ම එබඳු විත්‍රිතයන්ගේ ඉල්ලීම මත පහසුකම් පවතින්නේ නම් නීති සහාය ලබා දිය යුතු බව සඳහන් වේ.

හිඟි ආධාර පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය :

ලුක්කිය සඳහා ප්‍රවේශය සෑම ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියෙකුගේම අයිතියක් ය.

ශ්‍රී ලාංකාව, සෑම පුරවැසියෙකුටම ලුක්කිය සඳහා ප්‍රවේශය සහතික කරනු පිණිස වූ ජාතික හා අන්තර්ජාතික සම්මුතීන් සහ ප්‍රඥප්තීන් පිළිගෙන ඇත.

අවදානම්පාත්‍රී හා ආන්තික ප්‍රජාවන්ට ලුක්කිය සහ සාධාරණය සඳහා ප්‍රවේශයට සහාය විශේෂයෙන් අවශ්‍ය වේ.

එමගිසා:

ශ්‍රී ලංකා ජාතික හිඟි ආධාර ප්‍රතිපත්තිය පහත සඳහන් කාරණා සඳහා බැඳී සිටී :

- සමාජයේ අවදානම්පාත්‍රී සහ ආන්තික සාමාජිකයින් හට ඔවුන් සමාජයෙන් වෙන්වීම, කොන්විම සහ සිය පුජා අයිතීන් අහිමි වීම ආදියට එරෙහිව සටන් කිරීමට ඇති සිය අයිතීන් භුක්ති වැදිය හැකි වීම තහවුරු කෙරෙමින් සමස්ත ප්‍රජාවට ලුක්කිය සඳහා සම ප්‍රවේශය ලබා දීමට ;
- සමාජ විවිධත්වයට හරු කෙරෙන හා රටෙහි හිඟි පද්ධතිය කෙරෙහි විශ්වාසය වර්ධනය වන පරිදි ඉතා කාර්යක්ෂම හා කාර්යක්ෂම වෘත්තීයමය හිඟි සහාය සේවාවක් රජයේ අනුග්‍රහයෙන් මෙන්ම සිවිල් සමාජයේ ද සහාය ඇතිව ජනතාවට ලබා දීම සහතික කිරීමට ;
- අවදානම්පාත්‍රී හා ආන්තික ප්‍රජාවන්ගේ හිඟිය පිළිබඳ අවබෝධය වැඩිදියුණු වීම සහතික කිරීමට.

ජාතික හිඟි ආධාර ප්‍රතිපත්තිය ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය, ආබාධිත බව, වයස, ජනවාර්ගිකත්වය සහ ආගම යනාදී සමාජීය විවිධත්වයන් හිසා කොන්ඩරම් සහ අවදානම් තත්වයන්ට ජන කොටස් භාජනය වන බව සැලකිල්ලට ගනී. එමගිසා, ජාතික හිඟි ආධාර ප්‍රතිපත්තිය සමාජ, සංස්කෘතික, ආර්ථික මෙන්ම ආන්තික පුරවැසියන් ලුක්කිය සඳහා වන ප්‍රවේශය වලක්වන කාරණා පිළිබඳව විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වයි. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී, මෙම ප්‍රතිපත්තිය විසින් මෙම හැටලු ආමන්ත්‍රණය සඳහා පුළුල් ප්‍රතිපාදනයන් අන්තර්කරණය කර ගනු ඇත.

පළමු කොටස

පාලනය, කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය

- ❖ යහපාලනය සහ සියලු පුරවැසියන්ගේ අයිතීන් සහ නිදහසට කොන්දේසි විරහිතව ගරු කිරීම ශ්‍රී ලංකාව තුළ බලපැවැත්වෙන නීති ආධාර ක්‍ෂේත්‍රය පිළිබඳ සංකල්පීය රාමුවයි. මෙම ප්‍රතිපත්තිය බැඳීම නෛතික නියෝජනය සඳහා ඇති අයිතිය ව්‍යවස්ථාමය වශයෙන් පිළිගැනීම තුළින් ආරක්‍ෂා වන අතර සෑම පුරවැසියෙකුටම යුක්තිය සඳහා වන සමාන ප්‍රවේශය සහතික කිරීමට කැපවෙමින් ශ්‍රී ලංකාව විසින් එකඟ වී ඇති ජාතික සහ අන්තර්ජාතික සම්මුතීන් මගින් තවදුරටත් ශක්තිමත් වේ.
- ❖ යහපාලනය මගින් මානව හිමිකම් ආරක්‍ෂා කිරීම, ජන පීඩනවලට බලපාන ආයතන හා නීතිරීති කෙරෙහි පුරවැසි නියෝජනය පුළුල් ලෙස ප්‍රවර්ධනය කිරීම මෙන්ම වඩා අපකෂපාති සමාජ, සංස්කෘතික හා ආර්ථික යහපැවැත්මක් ලෙස කර ගැනීම ආදිය මත පදනම් වී ඇත. එමෙන්ම සහභාගිත්වය, විනිවිදභාවය සහ වගවීම යහපාලනයේ මූලික අංග ලෙස ද පුළුල්ව පිළිගෙන ඇත.
- ❖ නීති ආධාර ක්‍ෂේත්‍රයේ යහපාලනය මගින් කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම, යුක්තිය හා සාධාරණය සඳහා ඵලදායී ප්‍රවේශය, මනා රාජ්‍ය හා සිවිල් සමාජ කැපවීම, ඵලදායී ආයතන, ස්වාධීනත්වය හා විනිවිදභාවය සහ ඵලදායී රෙගුලාසි ඇදී කාරණා ආවරණය කෙරේ.
- ❖ යහපාලනය සඳහා වන කැපවීම හා ප්‍රවේශයන්, ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන් මෙන්ම යුක්තිය සඳහා සෑමව සමාන ප්‍රවේශය හඳුනා ගනිමින් එය ප්‍රවර්ධනය කෙරෙන ජාතික ප්‍රතිපත්තීන් සහ ක්‍රියාකාරී රාමුවලින් ආරක්ෂිත මූලධර්මයන් මත පිහිටා පැහැදිලි කෙරේ. මෙය දරිද්‍රතාවය, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය මත පදනම් වූ වෙනස්කොට සැලකීම, ආබාධිත බව, අවදානම්පාත්‍රී මෙන්ම ජනවාර්ගිකත්වය, ආගම, පන්තිය, ජද්‍යෝවය සහ වෙනත් බොහෝ තත්වයන් මත ආත්තිය වූ ඇදී විවිධාකාර වූ සමාජීය කාරණා හඳුනාගැනීම මගින් වඩා ශක්තිමත් වේ.
- ❖ යහපාලනය යනු සෑමවටම විනිවිදභාවයෙන් යුත් ප්‍රතිපත්තීන් සහ කාර්ය පටිපාටීන්, ඵලදායී ආයතන, පුරවැසියන්ගේ අභිලාෂයන් මුදුන්පත් කර ගැනීම සඳහා වන ක්‍රියාපටිපාටීන් සහ නීතිරීති මෙන්ම ජාතික හා අන්තර්ජාතික වශයෙන් පිළිගත් ප්‍රමිතීන් සහ සහපත් පරිචයන්ට ගරුකිරීම ය. ඵලදායී කොට, යහපාලනය තුළ නීති ආධාර සේවා සැපයීමේ වගකීම දරන ආයතනවල ධාරිතා සංවර්ධනය ඇතුළත් වේ.

දුංකාව විසින් මෙම නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය සමාජ සුභසාධක ශාන්තකාරයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර ජාත්‍යන්තර හා ආන්තර්ජාතික පුරවැසියන්ට යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශය ලබා දීමට ඇති කැපවීම නීති සේවා සැපයීම රෙගුලාසි සිටින රාජ්‍ය සහ සිවිල් සමාජ සංවිධානවල කැපවීම තුළ ආරක්‍ෂා වේ.

- විවිධ නීති මූලාශ්‍රවල නීති ආධාර සඳහා වන අයිතිය පිළිබඳව සඳහන් වේ. ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව, සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික ප්‍රඥප්තිය (ICCPR) පනත, අපරාධ නඩු විධිවිධාන සංග්‍රහය (2010 වන වගන්තිය), 1990 ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ රීති සහ වින්දිතයින් සහ සාක්ෂිකරුවන්ට සහාය වීම සහ ආරක්‍ෂා කිරීම පිළිබඳ පනත ව්‍යංගයෙන් හෝ විවෘතව ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර සඳහා වන අයිතිය හඳුනාගන්නා අතර 1978 අංක 27 දරන නීති ආධාර නීතිය ද මෙම අයිතිය තහවුරු කරයි. නීති ආධාර කොමිසම ස්ථාපිත කිරීමත් සමඟ එහි ව්‍යුහය, බලය සහ ක්‍රියාකාරීත්වය ආදිය මත මෙම නීතිය ප්‍රකාශිත විය. නීති ආධාර අයිතිය පිළිබඳ මෙම නීතිය වෛශ්වයෙන් සඳහන් කර නොමැත. "යෝග්‍ය පුද්ගලයින්" සඳහා නීති සහාය මෙන්ම ඒ වෙනුවෙන් නීති ආධාර කොමිසම ස්ථාපිත කිරීම, නීති ආධාර සඳහා වන පිරිවැය ආවරණය කර ගැනීම සඳහා වන අරමුදලක් පිහිටුවීම ආදිය හා සම්බන්ධ කාරණා සඳහා ප්‍රතිපාදනයන් මෙම නීතියෙන් ලබා දේ.

• නීති ආධාර කොමිසම

- o නීති ආධාර සැපයීම පාලනා ආර්ථික සහ අවදානම්පාත්‍රී ජනතාවට යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශ ලබාදීම පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකාවේ සාධනීය ඉතිහාසය දෙස බලන කල එහි අභ්‍යන්තර නීති ආධාර පිළිබඳ මූලික සේවා සපයන්නා වන නීති ආධාර කොමිසම විසින් දරන බවක් පෙනෙන්නට ඇත.
- o කොමිසම සාමාජිකයින් නවදෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. ඉන් අන් දෙදෙනක් අමාත්‍යවරයා විසින් පත් කරන අතර අනෙක් අය නීතිඥ සභාව (ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමයේ පාලක සභාව) ඒ සාමාජිකයින් අතරින් නම් කරනු ලැබේ.
- o අදාළ පනතේ 3 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම කොමිසමේ අරමුණ වන්නේ "යෝග්‍ය පුද්ගලයින් සඳහා නීති උපදෙස් හා සේවා සැපයීම මගින් ඔවුන් නියෝජනය කිරීම සහ නීතිමය දෙය වෙනත් පටිපාටීන් පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය සහාය සැපයීම පිණිස කාර්යක්ෂම නීති ආධාර පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමයි.
- o නීති ආධාර සඳහා වන නීතිය මගින් "නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපාදනය, එහි ස්වභාවය හා විෂය පථය" පිළිබඳව අමාත්‍යාංශයට සහ කොමිසමට උපදෙස් සැපයීම මෙන්ම කොමිසම විසින් යොමු කෙරෙන වාර්තා නිරීක්ෂණය කිරීම සහ ඒ පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම සඳහා නීති ආධාර උපදේශක මණ්ඩලය ස්ථාපනය කරන ලදී. නිල බලය අනුව අග්‍රවිනිශ්චයකාර පත් විසින් මූලාසන භාවිත මෙම මණ්ඩලය තවත් සාමාජිකයින් 30 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. මෙම සාමාජික ප්‍රමාණය කොමිසමේ සාමාජිකයින් නවදෙනෙක්, නීතිඥ සංගමයෙන් නම් කරන විදෙනෙක්, විනිශ්චයකාරවරුන් නියෝජනය කරමින් අග්‍රවිනිශ්චයකාරතුමා/තුමිය විසින් නම් කරන ලද හය දෙනෙක් මෙන්ම රජය, පළාත් පාලන ආයතන, අධිකාරික ආයතන සහ පුජාව, වෘත්තීයමය හා සමාජ සංවිධානයන් සහ නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය පිළිබඳ ඇල්මක් දක්වන අනෙකුත් කණ්ඩායම් නියෝජනය කරමින් අමාත්‍යවරයා හෝ අමාත්‍යවරිය විසින් නම් කරනු ලබන සාමාජිකයින් දෙදෙනෙක් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වන අතර මණ්ඩලය යටත් පිරිසෙයින් හය මසකට එක් වරක් නමුදුම අවශ්‍ය වේ.
- o නීතිඥ සංගමය විසින් විවිත් විට ලබා දෙන උපදෙස් මත පිහිටා කොමිසම සිය බලය පරිහරණය හා ක්‍රියාකාරීත්වයන් මෙහෙයවිය යුතු බව නීතිය සඳහන් කරයි.
- o මේ කාරණා සඳහා ප්‍රාදේශීය හෝ දිස්ත්‍රික් කමිටු හෝ සායන ස්ථාපිත කිරීම පිණිස කොමිසම බලගැන්වේ. නීති ආධාර පද්ධතියේ පරිපාලනය සහ "යෝග්‍ය පුද්ගලයින්" සඳහා නීති සහාය සහප්‍රවේන් ලබා ගැනීම හා ප්‍රවේන වීම් ඇතුළු නිශ්චිත කාරණා සැලකිල්ලට ගනිමින් කාර්යයන් හා මූල්‍ය වෙන් කිරීම් ආදිය සඳහා මාර්ගෝපදේශයන් තීන්දු කිරීමට කොමිසමට හැකියාව ඇති අතර රජය, පළාත් පාලන ආයතන, අධිකාරික ආයතන සහ පුජාව, වෘත්තීයමය හා සමාජ සංවිධානයන් සහ නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය පිළිබඳ ඇල්මක් දක්වන අනෙකුත් කණ්ඩායම් ආදියේ උපදෙස් ලබා ගැනීම පිණිස කොමිසමට බලය පැවරේ.
- o භූදෙස් නීති සහාය ප්‍රතිපාදනයට එහා විහිදුනු නීතිය පිළිබඳ දැනුම, පුහුණු සහ ප්‍රතිසංශෝධනයන් ඇදී යෙදීමෙන් ආවරණය කිරීම ඇතුළු බලතල රාශියක් කොමිසමට පැවරේ. ඒ අතර "පර්යේෂණාත්මක වැඩසටහන්" සම්පාදනය, නීති සායන සහ නීති ආධාර හා බැඳුණු ඕනෑම අංශයක් පිළිබඳ ව්‍යාපෘති සහ නීති වෘත්තීයයින් සහ "විශේෂ අවදානමට පත් සහිත" ජනතා සාමාජිකයින් සඳහා අධිකාරික වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආදිය ඇතුළත් වේ.
- o කොමිසම රජයේ මූල්‍ය අනුග්‍රහය මත ක්‍රියාත්මක වන අතර සමස්ත මූල්‍ය අවශ්‍යතා වෙන් පුළුල් ප්‍රතිශතයක් ඇතැම් විශේෂ ක්‍රියාකාරකම් හා අරමුණු උදෙසා කොමිසම ජාත්‍යන්තර

• නීති ආධාර කොමිසම

- o නීති ආධාර සඳහා වන නීතිය සහ අවදානම්පාත්‍රී ජනතාවට යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශය ලබාදීම පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාජික ඉතිහාසය දෙස බලන කල එහි අභ්‍යන්තර නීති ආධාර පිළිබඳ මූලික සේවා සැපයීමට වන නීති ආධාර කොමිසම විසින් දරන ඔව්න් පෙනෙන්නට ඇත.
- o කොමිසම සාමාජිකයින් සංවිධානයකට සමන්විත වේ. ඉන් තුන් දෙනෙක් අමාත්‍යවරයා විසින් පත් කරන අතර අනෙක් හය නීතිඥ සභාව (ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමයේ පාලක සභාව) එද සාමාජිකයින් අතරින් නම් කරනු ලැබේ.
- o අදාළ පනතේ 3 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම කොමිසමේ අරමුණ වන්නේ "යෝග්‍ය පුද්ගලයින් සඳහා නීති උපදෙස් හා සේවා සැපයීම මගින් ඔවුන් නියෝජනය කිරීම සහ නීතිමය හෝ වෙනත් පටිපාටි පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය සහාය සැපයීම පිණිස කාර්යක්ෂම නීති ආධාර පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමයි.
- o නීති ආධාර සඳහා වන නීතිය මගින් "නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපාදනය, එහි ස්වභාවය හා විෂය පථය" පිළිබඳව අමාත්‍යාංශයට සහ කොමිසමට උපදෙස් සැපයීම මෙන්ම කොමිසම විසින් යොමු කෙරෙන වාර්තා නිරීක්ෂණය කිරීම සහ ඒ පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම සඳහා නීති ආධාර උපදේශක මණ්ඩලය ස්ථාපනය කරන ලදී. නිල බලය අනුව අග්‍රවිනිශ්චයකාර තනතුර විසින් මුලධුන හොබවන මෙම මණ්ඩලය තවත් සාමාජිකයින් 30 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. මෙම සාමාජික ප්‍රමාණය කොමිසමේ සාමාජිකයින් තවදෙනෙක්, නීතිඥ සංගමයෙන් නම් කරන තිදෙනෙක්, විනිශ්චයකාරවරුන් නියෝජනය කරමින් අග්‍රවිනිශ්චයකාරතුමා/තුමිය විසින් නම් කරන ලද හය දෙනෙක් මෙන්ම රජය, පළාත් පාලන ආයතන, අධිපතිභවන ආයතන සහ පුජාව, වෘත්තීයමය හා සමාජ සංවිධානයන් සහ නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය පිළිබඳ ඇල්මක් දක්වන අනෙකුත් කණ්ඩායම් නියෝජනය කරමින් අමාත්‍යවරයා හෝ අමාත්‍යවරිය විසින් නම් කරනු ලබන සාමාජිකයින් දොළොස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වන අතර මණ්ඩලය යටත් පිරිසෙයින් හය මසකට එක් වරක් හමුවීම අවශ්‍ය වේ.
- o නීතිඥ සංගමය විසින් විවිධ වර්ග වලට දෙන උපදෙස් මත පිහිටා කොමිසම සිය බලය පරිහරණය හා ක්‍රියාකාරීත්වයන් මෙහෙයවිය යුතු බව නීතිය සඳහන් කරයි.
- o මේ කාරණා සඳහා ප්‍රාදේශීය හෝ දිස්ත්‍රික් කමිටු හෝ සායන ස්ථාපිත කිරීම පිණිස කොමිසම බලගැන්වේ. නීති ආධාර පද්ධතියේ පරිපාලනය සහ "යෝග්‍ය පුද්ගලයින්" සඳහා නීති සහාය පහසුවෙන් ලබා ගැනීම හා ප්‍රවේශ වීම ඇතුළු නිශ්චිත කාරණා සැලකිල්ලට ගනිමින් කාර්යයන් හා මූල්‍ය වෙන් කිරීම් ආදිය සඳහා මාර්ගෝපදේශයන් තීන්දු කිරීමට කොමිසමට හැකියාව ඇති අතර රජය, පළාත් පාලන ආයතන, අධිපතිභවන ආයතන සහ පුජාව, වෘත්තීයමය හා සමාජ සංවිධානයන් සහ නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය පිළිබඳ ඇල්මක් දක්වන අනෙකුත් කණ්ඩායම් ආදියේ උපදෙස් ලබා ගැනීම පිණිස කොමිසමට බලය පැවතේ.
- o හුදෙක් නීති සහාය ප්‍රතිපාදනයට එහා විහිදුනු නීතිය පිළිබඳ දැනුම, පුහුණු සහ ප්‍රතිසංශෝධනයන් ආදී කේන්ද්‍රයන් ආවරණය කිරීම ඇතුළු බලතල රාශියක් කොමිසමට පැවතේ. ඒ අතර "පර්යේෂණාත්මක වැඩසටහන්" සම්පාදනය, නීති සායන සහ නීති ආධාර හා බැඳුණු ඕනෑම අංශයක් පිළිබඳ ව්‍යාපෘති සහ නීති වෘත්තීකයින් සහ "විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත" ජනතා සාමාජිකයින් සඳහා අධිපතිභවන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආදිය ඇතුළත් වේ.
- o කොමිසම රජයේ මූල්‍ය අනුග්‍රහය මත ක්‍රියාත්මක වන අතර සමස්ත මූල්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා සුදුසු ප්‍රතිපත්තියක් ඇතැම් විශේෂ ක්‍රියාකාරකම් හා අරමුණු උදෙසා කොමිසම ජාත්‍යන්තර

ආධාරක ආයතනවලින් රැස්කර ගනී. පුද්ගලික හිඟි වෘත්තීයයන්ගෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ හිඟි ආධාර ක්‍රියාවලිය සඳහා මූල්‍ය දායකත්වයක් අනුමත නොකෙරෙන අතර හිඟි ආධාර අයවැය පිණිස මෙම පොද්ගලික හිඟි වෘත්තීයයන් හිල වශයෙන් දායක වන්නේ නැත.

- කොමසමි හිඟි ආධාර පද්ධතියේ පරිපාලනයට අනුව, කොමසාරිස්වරුන් අතරින් තෝරාගත් පරිපාලකයන් පත් කිරීම පිලිබද වඩි හියෝගයන් හිඟියෙන් තුවා දක්වයි. එලෙස පත්වුවන්නේ සේවා වාරයන්, පැය ගණන, අධීක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් සහ අනෙකුත් තත්වයන් කොමසම විසින් හිඟිද කෙරේ.

• රාජ්‍ය නොවන සේවා සපයන්නන්

- සුවිශේෂ ගැටලු ඉලක්ක කර ගනිමින් හිඟි ආධාර සේවා සපයන්නන්, ප්‍රතිලාභීන් සහ රාජ්‍ය නොවන හිඟි සේවා සපයන්නන් දිපවකල්තව ඇත. මෙම සේවා සපයන්නන් විසින් හිඟි ආධාර කොමසමි උනන්දුරණයන් සිදු කරන අතර දුප්පතුන් මුහුණ දෙන අලුත්තියට මෙන්ම බලය අයුතු ලෙස පරිහරණයට එරෙහිව නැති සිටිමේ හැකියාව ඇති වන පරිදි සමාජ සවිබලකරණය මෙන්ම හිඟි ආධාර සඳහා ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීම සම්බන්ධයෙන් කෙරෙන සිය හිඟි ආධාර සේවාවන්හි අරමුණු අනාවරණය කරති.
- මෙම රාජ්‍ය නොවන හිඟි ආධාර සපයන්නන් ජාත්‍යන්තර, ද්විපාර්ශ්වීය මෙන්ම බහු පාර්ශ්වීය ආධාරකරුවන්ගෙන් මූල්‍ය රැස්කර ගන්නා අතර එම හිඟි ආධාර සපයන්නන්ට රාජ්‍ය සහය නොලැබේ.
- රාජ්‍ය නොවන සේවා සපයන්නන් හිඟි ආධාර කොමසම හා කිසිදු අනුබද්ධතාවයක් හෝ විධිමත් සම්බන්ධතාවයක් නොමැත.

පාලනය, කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිමය අභියෝග සහ ප්‍රතිචාරයන්

මූලික ගැටලු	ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන්
<p>නීති ආධාර ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන්ගේ අයිතියක් ලෙස නිශ්චිතව හා විවෘතව පිළිගෙන නොතිබීම</p>	<p>යෝග්‍ය පුද්ගලයින් සේ සැලකෙන පුරවැසියන්ට නීති ආධාර ලැබීමේ අයිතිය ව්‍යවස්ථාපිත අයිතියක් ලෙස මෙන්ම ශ්‍රී ලංකා නීති ආධාර පිළිබඳ නීතිය තුළ ද එය එසේ පිළිගත යුතු වීම</p>
<p>පවතින නීති ආධාර ක්‍රමයන් හි දැකිය හැකි ව්‍යාකූලතාවයන්</p>	<p>පුරවැසියන්ට ලබා දෙන නීති ආධාර ආකාරයන් සහ වර්ග පැහැදිලිව හා නිශ්චිතව සඳහන් කළ යුතු වීම</p>
<p>අපරාධ හටු වීමට සංග්‍රහය මගින් ඉහළ උසාවි සහ අභියාචනාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරුන්/වරියන් වෙත එම උසාවි තුළ නොමිලේ නීති සේවා ලබා ගැනීම පිළිබඳ තීරණය කිරීමේ (අනුයුක්ත නීතියේ ක්‍රමය) බලය හා වගකීම පැවරී තිබීමෙන් එම අයිතියට වන බලපෑම, මෙම අනුයුක්ත නීතියේ ක්‍රමය නීති ආධාර පිළිබඳ නීතිය තුළ නිර්වචනය කර හා පැහැදිලි කර නොතිබීම</p>	<p>මෙම අනුයුක්ත නීතියේ ක්‍රමය නිර්වචනය කිරීම හා පැහැදිලි කිරීම කළ යුතු වීම</p>
<p>මෙම අනුයුක්ත නීතියේ ක්‍රමය පහළ උසාවි තුළ ක්‍රියාත්මක නොවන බැවින් එය සෑමවිටම ලබා ගත නොහැකි වීම</p>	<p>සෑම දෙනාටම ප්‍රවේශ විය හැකි පරිදි මෙම අනුයුක්ත නීතියේ ක්‍රමය වඩා පුළුල් කිරීම සඳහා පහළ උසාවිවලට ද ව්‍යාප්ත කිරීම</p>
<p>නීති ආධාර පිළිබඳ නීතිය මගින් නීති ආධාර උපදේශක මණ්ඩලයක් පත් කරන අතර වඩා පුළුල් ආර්ථික නියෝජනයක් තහවුරු කිරීමේ අරමුණින් මෙම මණ්ඩලය 30 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. මෙම හුදු සාමාජික සංඛ්‍යාව අඛණ්ඩව රැස්වීම හා මනාව සංවිධානය වූ කණ්ඩායමක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රායෝගික නොවන තත්වයක් පෙන්නුම් කිරීම</p>	<p>කාර්යක්ෂමතාවය සහ ඵලදායී තීරණ ගැනීම තහවුරු කිරීම සඳහා නීති ආධාර උපදේශක මණ්ඩලයේ සාමාජිකයින් සහ එහි ප්‍රමාණය සමාලෝචනය හා සංශෝධනය කිරීම</p>

<p>හිඟි ආධාර කොමසමි අදාල හිඟි සේවා යෝජනා ක්‍රමයේ පරිපාලකයා, කොමසාරිස්වරුන් අතරින් තෝරා ගන්නා අතර ඒ ඒ අයට හිඟහිත කාලය, රාජකාරි පාස ගණන, අධ්‍යයන විධික්‍රම සහ අනෙකුත් තත්වයන් හිඟ්‍යු කෙරෙහි තේරුම් ගැනීමේ මගිනි. මෙම පරිපාලකයාගේ ගෙවීම් අමාත්‍යාංශය විසින් තීරණය කරන පරිදි සිදුවන අතර පරිපාලකයා කොමසම මගින් තේරෙන විධිගිතමයන් අනුව ක්‍රියා කිරීමට බැඳී සිටී.</p>	<p>කොමසාරිස්වරුන්ගේ හිඟි ආධාර කොමසමි අදාල හිඟි සේවා යෝජනා ක්‍රමයේ පරිපාලකයා ලෙස සටහන කිරීම මගින් කොමසමි ප්‍රතිපත්තිමය අංශය සහ පරිපාලනමය අංශය අතර කාර්යභාරයන් හා වගකීම් පහදාලීම ලෙස වෙන් වෙන්ව තීරණය කිරීමට බාධා ඇති වේ. මෙමගින් පරිපාලනමය කාරණා සඳහා වන ඵලදායී පහසුකාරිත්වයට බාධා සිදුවිය හැකි බැවින් මෙම තත්වය සංශෝධනය වීම යෝග්‍ය වේ.</p>
<p>හිඟි ආධාර සේවා කේන්ද්‍රයේ මෙහෙයුම් හා අංශයුම් සඳහා වඩා උපායමාර්ගික ප්‍රවේශයන් අවශ්‍ය වීම</p>	<p>හිඟි ආධාර සේවා කේන්ද්‍රය සඳහා වඩා විධිමත්, විනිවිදභාවයෙන් හා කාර්යසාමභාවයෙන් යුතු මෙහෙයුම් හා අංශයුම් ක්‍රියාවලියක් අවශ්‍යය.</p>

දෙවන කොටස

හිඟි ආධාර සඳහා ප්‍රවේශය සහ කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම

- ❖ හිඟි ආධාර මගින් යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශයට පහසුකාරීත්වය සැලසීම හරහා ආන්තික, අවදානම්පාත්‍රී සහ අවාසිසහගත ප්‍රජාවේ අයිතීන් ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ සැලකිලිමත් වේ.
- ❖ මෙම හිඟි ආධාර මගින් හිඟි සේවා සඳහා ගෙවීම් කිරීමට අපොහොසත් මෙන්ම තමාට පාලනය කර ගත නොහැකි විවිධ හේතූන් මත අවාසිසහගත තත්වයට පත් පුද්ගලයින්ට සාධාරණ විනිශ්චයක් සහ යුක්තිසහගත අධිකරණ ක්‍රියාවලියක් සඳහා ප්‍රවේශය සහතික කරයි.
- ❖ හිඟි ආධාර සඳහා වඩා පහසු, සෑමට සමාන සහ අපහසුතා ප්‍රවේශයක් සඳහා කාර්යක්ෂම, ඵලදායී හා තත්වයෙන් උසස් සේවා සැපයීමක් මෙන්ම හිඟි ආධාර සඳහා වන අරමුදල් ඇතුළු සම්පත් යනාදිය හිඟි ආධාර සැපයීමේ දී නිසඟයෙන්ම තිබිය යුතු අංග වේ.
- ❖ හිඟි වෘත්තිකයින්ගේ කැපවීම, හිඟි ආධාර යනු සමාජ යුතුකමක් ලෙස අධිකරණ නිලධාරීන් විසින් හඳුනාගැනීම මෙන්ම එය අභ්‍යන්තරීකරණය වීම සහ තරුණ හිඟි සිසුන්ගේ හා හිඟි ළමයින්ගේ කැපවීම ආදිය ඵලදායී හිඟි ආධාර සේවා සැපයීමක් සහතික කිරීමට අත්‍යවශ්‍ය කාරණාය.
- ❖ විධිමත් අධිකරණ ක්‍රියාවලියක් සඳහා ප්‍රවේශයට අමතරව ආරාමුල් බේරුම් කිරීමේ විකල්ප යාන්ත්‍රණයන් සහ උක්තනවලින් හැසිරවීමේ යාන්ත්‍රණයන්, හිඟි තොරතුරු බෙදා හැරීම සහ පුරවැසියන් අතර සිය අයිතීන් සහ වගකීම් පිළිබඳ දැනුම වර්ධනය කිරීම ආදිය හිඟි ආධාර තුළ අඩංගු වේ.

ලංකාවේ හිඟි ආධාර සැපයීම

- ශ්‍රී ලංකාවේ හිඟි ආධාර ලබා දීම "ජුඩිකේෂන් ක්‍රමය" සහ "ස්ථාන් ලෝයර් මාදිලිය" යන දෙආකාරයේ සම්මිශ්‍රණයක් ලෙස මිශ්‍ර මාදිලි ක්‍රමයට සිදුවේ. ජුඩිකේෂන් ක්‍රමය යනු, රාජ්‍ය සභායෙන් තොරව සහමුලින්ම පෞද්ගලික හිඟි වෘත්තිකයින් විසින් සිදු කෙරෙන හිඟි ආධාර මාදිලියයි. ස්ථාන් ලෝයර් මාදිලිය යනු, ගෙවීමේ පදනම මත හිඟි ආධාර සඳහා හිඟි ළමයින් සහ සහාය කාර්යක්ෂමතා යොදා ගනිමින් හිඟි ආධාර පරිපාලනය කෙරෙහි වන වඩා විධිමත් වූ ප්‍රවේශයකි. සංවර්ධනය වෙමින් පවතින බොහෝ රටවල හිඟි ආධාර ලබා දීම සඳහා රජය විසින් අදාළ කළමනාකරණ හා නියාමන කාර්යභාරයන් හි හිරිත වන වඩා කැපවූ ක්‍රමයක් ස්ථාපිත වූ හා සේවා සැපයීම ස්ථායීකරව සිදු වන මෙම මිශ්‍ර මාදිලි ක්‍රමය යොදා ගැනේ.
- රටපුරා හිඟි ආධාර සැපයීමේ දී හිඟි ආධාර කොමිසම විසින් ගෙවීමේ පදනම මත සම්බන්ධ කරගත් හිඟි ළමයින් පිරිසක් මගින් ඉහත සඳහන් ස්ථාන් ලෝයර් මාදිලියට අනුව හිඟි ආධාර සපයයි. කෙසේ වෙතත්, හිඟි ආධාර පිළිබඳ හඬකර හා සම්බන්ධ වීමට කැමති පෞද්ගලික අංශ නිවැරදිව සම්බන්ධ කරගනිමින් හිඟි ආධාර කොමිසම විසින් ජුඩිකේෂන් ක්‍රමය ද අනුගමනය කරයි. තවදුරටත්, මෙම ජුඩිකේෂන් ක්‍රමය ඉහළ උසාවි සහ උපරිමාධිකරණවල විනිශ්චයකාරවරුන්/ වරියන් විසින් හිඟි ආධාර හඬකර පෞද්ගලික හිඟි ළමයින් වෙත පවරන අනුයුක්ත ක්‍රමයේ දී ද අනුගමනය කෙරේ.
- සිවිල් සහ අපරාධ යන දෙආකාරයේම හඬ සඳහා හිඟි ආධාර සැපයේ.
- හිඟි ආධාර වැඩිහිටි කාන්තාවන් සහ පිරිමින් වෙනුවෙන් සපයයි.
- හිඟිවිලේෂ සිද්ධීන්හි දී දැරුවන් වෙනුවෙන් ද හිඟි ආධාර සපයනු ලබන අතර දැරුවන්ට බලපාන අන්දමේ අපරාධ හඬ ක්‍රියාවලියක් තුළ ඔවුන්ට හිඟි ආධාර නොලැබීමෙන් දැඩි අසාධාරණයක් සිදුවිය හැකි බව හැඟේ නම් රජයේ විභාගයක් හිඟි සහය ලැබිය යුතු බව සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර

සම්මුතියේ පස්වන වගන්තියට අනුව, රාජ්‍යය, පුද්ගලයන්, අධිකරණය හෝ දුරුවා පුද්ගලයෙකු ලෙස (බාල අපරාධ සම්බන්ධ නඩුකරුවෙකු) හෝ විනිශ්චයකු ලෙස (රැකවරණය හා ආරක්‍ෂාව පිළිබඳ නඩුකරුවෙකු) හෝ සාමකරුවන් ලෙස පෙනී සිටිය ද, ඔහු හෝ ඇය මෙම ප්‍රතිපාදනය යටතේ නීති සහ සඳහා නීතිමය ලබයි.

- 1978 අංක 27 දරන නීති ආධාර පිළිබඳ නීතියේ මෙම නීති ආධාර සැපයිය යුත්තේ කුමන ආකාරයක නඩුකරුවලට ද? යන්න සඳහන් වී නැත. එසේම, නීති ආධාර ලබා දිය යුත්තේ සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුකරුවලට ද? හෝ මොන අදියරේ දී ද? (අධිකරණයට යාමට පෙරද? හෝ නොඑසේ නම් කෙසේද ?) යනාදිය පිළිබඳ කිසිදු සීමාවක් පනවා නැත. කොමසම විසින් සිවිල් හා අපරාධ නඩුකර සැලැස්වීම් උල්ලංඝනය වීම (මූලික අයිතීන්) වෙනුවෙන් නීති ආධාර සපයයි.
- නීති ආධාර පිළිබඳ නීතියට අනුව, "යෝග්‍ය පුද්ගලයින් " සඳහා නීති ආධාර ලබා දෙන අතර එය "යෝග්‍ය" යන යෙදුමට පුළුල් අර්ථ නිරූපනයක් නිර්මාණය කරයි. එමෙන්ම, යෝග්‍යතාවය පිළිබඳ පරීක්ෂණය අදාළ නිවැරදි තත්වයේ දී නිවැරදි තෙතික ගැටලුව පදනම් කරගනිමින් සේවාදායීතාවය ආදායම සහ අවදානම්පාත්‍රිතාවය ඉලක්ක කර ගනී.
  - o යෝග්‍යතා පරීක්ෂණය - මෙම පරීක්ෂණය අදාළ පුද්ගලයා රුපියල් 12,000 ක හෝ ඊට අඩු මාසික ආදායමක් ඇති අයෙකු දැයි විමසීමක් කරමින් කොමසම විසින් සිදු කරයි. ප්‍රදේශයේ අදාළ ග්‍රාම නිලධාරී විසින් එම ආදායම් තත්වය සහතික කළ යුතුය. මෙම ආදායම් මට්ටම ඉක්මවා යන අවස්ථාවලදී අදාළ නීති ආධාරය ලබා දීම පිළිබඳ නවීකරණයක් හැකිමේ අනිමතය එහි අධිකරණය හෝ නීති ආධාර කොමසමේ නීති උපදේශකට ඇත. මේ අනුව, පවුලක ආදායම් උපයෝගයක අදාළ අනය ඉක්මවන ආදායමක් උපයනමුත්, ඔහු හෝ ඇය පවුලේ මූලික උපයෝගය නොවන විට පවුලේ ආදායම නොසලකා හැර අදාළ නීති ආධාර සේවය පැවිය හැක. ඒ නීති ආධාර සේවය සැපයීමේ දී අදාළ සේවය පතන්තයේ ආදායම පමණක් සැලකිල්ලට ගනිමිනි.
  - o යුක්තිමය පරීක්ෂණය - යම් කෙසෙත් පුද්ගල ගැටලුවක අදාළ විෂය පථය අනුව අධිකරණ වින්දනා/අනිමතය කණ්ඩායමක් හෝ වඩා පුළුල් පුද්ගල පංතියකට බලපාන්නේ නම් මෙම පරීක්ෂණය භාවිතා කළ හැක. මෙම විශේෂ සලකා බැලීම් යටතේ සිය තබාගැනීම පිණිස නීති ආධාර සහය පතන ඔහුගේ ධනාත්මකව සහ ඔවුන්ගේ දරුවන්ට සිය ආදායම් මට්ටම නැත නොසලකා නීති ආධාර කෙරේ.
- කොමසම භූගෝලීය වශයෙන් රටේ බහුතර කොටසක් ආවරණය කරන අතර විශාල නඩුකර ප්‍රමාණයක් මෙන්ම සේවා ප්‍රතිපාදනයක් වාර්තා කරයි. දීපවහාල්නව ඇති නීති ආධාර කොමසමේ කාර්යාල ජාලයෙන් මෙම නීති ආධාර සඳහා ප්‍රවේශය සලසයි. මෙම කාර්යාල බහුල වශයෙන් අධිකරණ පරිශ්‍රයන්හි ස්ථාපිතව ඇති අතර ඒවා මුළුමනින්ම නීති ආධාර කොමසමේ අනුග්‍රහයෙන් වැටුප් ලබන නිතිපතකින් සහ සහායකයින්ගෙන් සමන්විත වේ.
- කොමසම විසින් අධිකරණ හා යුක්තිමය සඳහා වන අනෙකුත් ධනාත්මක සඳහා ප්‍රවේශය සැලසීමෙන් මවිච්ච නීති පිළිබඳ දැනුම වර්ධනය කිරීම සහ පුහුණු වැනි ක්‍රියා කරා සිය කාර්යයන් පුළුල් කරයි. මෙයට නීති සායන ඇති කිරීම සහ නීති වෘත්තීයයින් හා "විශේෂ අවකාශ සහිත" ජනතා සාමාජිකයින් සඳහා අධිකරණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළත් වේ. එමෙන්ම, කොමසම විසින් මානව අයිතිවාසිකම්, සංක්‍රමණික මූලික අයිතීන්, සිරකරු අයිතීන්, කාන්තා හා ප්‍රමා අයිතීන්, විශේෂ හැකියා සහිත පුද්ගලයින්ගේ අයිතීන් සහ වැඩිහිටි අයිතීන් වැනි විශේෂ ගැටලු සඳහා වෙන් වූ කාර්යාල සහ කවුන්සර් පවත්වාගෙන යයි.
- නීති ආධාර සැපයීම සඳහා නීති ආධාර කොමසමට මෙන්ම අනුග්‍රහක නීතිඥ ක්‍රමය සඳහා අවශ්‍ය බහුතර අරමුදල් ප්‍රමාණය රජය විසින් සපයන අතර නීති ආධාර කොමසම සිය ඇතැම් අරමුදල් අවකාශයන් ජාත්‍යන්තර ආධාරක ආයතන හරහා සපයා ගනී.

- හිඟි ආධාරවල බලපෑම පිළිබඳ විග්‍රහ කිරීමේ දී සේවාආර්ථිකයේ භෞතික තත්වය නගා සිටුවීමට එය උපකාර වන්නේ කෙසේදැයි? යනුවෙන් පමණක් නොව, අධ්‍යාපනය සහ දැනුම වර්ධනය හරහා එවැනි තත්වයන් හැටහ හැඩග ඇති වීම වැළැක්වීමට එය බලපාන්නේ කෙසේද? යන්න ද සලකා බලායේ.

හිඟි සහාය සඳහා ප්‍රවේශය සහ කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිමය අභියෝග සහ ප්‍රතිචාරයන්

මූලික හැටු	ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන්
<p>හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟි “යෝග්‍ය පුද්ගලයින්” සඳහා හිඟි ආධාර ලබා දෙන බව සඳහන් කරයි. කෙසේ වෙතත්, “යෝග්‍ය පුද්ගලයින්” පිළිබඳව හෝ හිඟි ආධාර සඳහා ඉලක්ක කණ්ඩායම් හිඟිවය කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකි නිර්ණායක පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයක් ගැන හෝ එහි සඳහනක් නැත. මෙම තත්වය කවුරුන් යෝග්‍ය වූ? සහ එය නිර්ණය කිරීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු දේ පිළිබඳ පුළුල් අභිමතයක් හිඟි ආධාර කොමිසමට සහ හිඟි ආධාර යෝජනා ක්‍රමයේ පරිපාලකට හිමිවේ.</p>	<p>හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟියේ “යෝග්‍ය පුද්ගලයින්” කවුරුන්ද? යන වග මෙන්ම යෝග්‍යතාව පිරික්සීම සඳහා වන නිර්ණායක පැහැදිලිව විස්තර කිරීම අවශ්‍යය.</p>
<p>මෙම යෝග්‍යතා පරීක්ෂණය අභිධාර්යයෙකුගේ රුපියල් 8000 කට අඩු මාසික ආදායමක් ඇති අය පමණක් ඇතුළත් කරමින් හිඟි ආධාර කොමිසම විසින් සිදු කරයි.</p>	<p>මෙම යෝග්‍යතා පිරික්සුම, අදාළ ආදායම් මට්ටම ඉක්මවන මුත් හිඟි සේවය සඳහා වන මුළු පිරිවැයම දැරීමට හැකියාවක් නැති අයට ද අවකාශ ලැබෙන සේ වඩා කම්පනීලී ආකාරයකින් සිදු වීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. මේ හරහා හිඟි ආධාර සේවාව ලබා ගන්නා පුද්ගලයින්ගෙන් අදාළ සේවා පිරිවැයෙන් යම් කොටසක් අය කර ගැනීමට හැකියාව ඇතුළත් විය යුතුය.</p>
<p>හිඟි ආධාර කොමිසම විසින් සිදු කරන ප්‍රතිපත්තිමය පරීක්ෂණය පුද්ගල හැටුපල අධිකරණ වින්දුව/අභිමතය කණ්ඩායමක් හෝ වඩා පුළුල් පුද්ගල පංතියකට බලපාන තත්වයන්ට පමණක් සීමා වී ඇත.</p>	<p>ප්‍රතිපත්තිමය පරීක්ෂණය සඳහා වඩා පුළුල් නිර්වචනයක අවශ්‍යතාවය පවතී.</p>

<p>අපරාධ හඳුනා ගැනීමේදී ආධාර පිළිබඳ සාක්ෂි (පොදු) අයිතියක් සිටින්නා ලෙස පැහැදිලිව අයිතියක් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන් පරිදි ගැනීමේදී අපරාධයට මුද්දරයක් වීමට පෙරාතුව එවැනි නීති සහායක් ලැබිය හැකි වන සාක්ෂි අයිතියක් හිමියන් සඳහා වේ.</p>	<p>හඳුනා ගැනීමේදී පෙර රැඳුණු භාරයේ සිටින අපරාධ අදාළව අපරාධ පිළිබඳ තත්වයන්හි දී නීති ආධාර ලබා ගත හැකි ආකාරය පැහැදිලිව විස්තර වීමේ අවශ්‍යතාවය ඇත. අන්තර්ජාතික පසුබිම හෝ මුද්දරයක් බවට පත් වූ ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට හිමිවෙයිද යනු තෝරා ගැනීමට සහ එම නියෝජනය ලබා ගැනීමට හිමිකම් පවතින අතර එම අයිතිය මනාව දැන සිටිය යුතුය. එවැනි සේවයක් නොලැබී යාමෙන් දැඩි අසාධාරණයක් සිදුවිය හැකි බව හැරේ නම් එවැනි පුද්ගලයින්ට රජයේ විකුණුමක් රජය විසින් නම් කරන ලද හිමිවෙයිද යනු සේවය ලැබීමට අයිතියක් ඇති අතර එම අයිතිය පිළිබඳ නීති කල දැන සිටිය යුතුය.</p>
<p>නීති ආධාර කොමසම සහ අනුසුක්ත නීතිඥ ක්‍රමය රජයේ අරමුදලින් ක්‍රියාත්මක වන අතර නීති ආධාර කොමසම වෙත ලැබෙන ජාත්‍යන්තර ආධාරය ආයතන සහාය සීමිත වීම.</p>	<p>නීති ආධාර සඳහා පවතින මූල්‍ය සම්පත උපයුක්තිය කිරීම සඳහා නීති ආධාර ලබන්නන්ගෙන් හැකි අවස්ථා වල දී කුඩා මූල්‍ය දායකත්වයන් මෙන්ම පුද්ගලික අයදුම් ආයතන සහ පුද්ගලයින් විසින් බදු සහන හා වෙනත් ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂාවෙන් ප්‍රශ්නාධාර ලෙස සලකා කෙරෙන මූල්‍ය දායකත්වයන් වැනි අමතර අරමුදල් රැස්කිරීමේ ක්‍රම ගවේෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පවතී.</p>
<p>නීති ආධාර සේවා සහ නීති ආධාර සපයන්නන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය කිරීම නීති ආධාර කොමසමේ ආයතනික වගකීමක් ලෙස කොමසම මෙන්ම නීති ආධාර සපයන්නන් සැලකීම. කෙසේ වෙතත්, එය සම්පත් වෙන් කිරීම සහතික කෙරෙන පුළුල් හා පිළිගත් ක්‍රමයක් හෝ සැලසුමක් නොවේ.</p>	<p>දිවයිනේ නීති ආධාර කොමසම කාර්යාල, වැඩිදුර විකල්ප කිරීමේ අවශ්‍යතා, කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු සහ ප්‍රතිලාභ ක්‍රම මෙන්ම අනෙකුත් අගය එකතු කිරීමේ යාන්ත්‍රණයන් සඳහා අමතර සම්පත් වෙන්කිරීම පිළිබඳ සොයා බැලීමේ අවශ්‍යතාවය පවතී.</p>
<p>රාජ්‍ය සහ අනෙකුත් නීති ආධාර සේවා අතර සම්බන්ධීකරණය පිළිබඳ නීතියෙන් විධිනියෝගයක් පනවා හැකි අතර එවැනි පලදායී ආකාරයෙන් සිදු නොවේ.</p>	<p>සේවා සැපයීමේ කාර්යක්ෂමතාවය සහ පළදායී බව සහතික කෙරෙන පරිදි, නීති ආධාර සේවා සපයන්නන් අතර විධිමත් සම්බන්ධීකරණයක් සහ ජාලගතවීමක් ස්ථාපිත වීම මෙන්ම නීති ආධාර සේවා සපයන්නන්ගේ තීර පැවැත්ම, වගවීම සහ අභ්‍යන්තර සඳහා විශාල කැපවීමක අවශ්‍යතාවය පවතී.</p> <p>සමස්ත නීති ආධාර සේවා සපයන්නන් අතර සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සඳහා භාගකත්වය ලබා දීම නීති ආධාර කොමසම විසින් සිදුකිරීම වඩා දැනගැනිය යුතුය.</p>
<p>නීති ආධාර ක්‍රමය තුළ උපදෙස් පැහැදිලි, අවධිමත් කේවල් කිරීම (ප්‍රමාණවත්) සහ විධිමත් සුක්තික පසුබිමේ ආයතන වෙත ප්‍රවේශය අත්‍යවශ්‍ය සඳහා දැඩි පසු බැසීමක් ඇත.</p>	<p>නීති ආධාර පද්ධතියේ අංගයක් ලෙස සම්බන්ධීකරණය, ප්‍රමාණවත් සහ කේවල් කිරීම අදාළ පුහුණු ලැබීම සඳහා පිළියම් කෙරීමේ වෙනත් ආකාරයන් හෝ ක්‍රමයන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පවතී.</p>

තෙවන කොටස

නීති ආධාර සඳහා වන වෘත්තීයමය කැපවීම

- යෝග්‍ය පුද්ගලයින් සඳහා නීති ආධාර සැපයීමට ශ්‍රී ලංකා රජයේ කැපවීම මගින් විශාල පුරවැසි ජනගහනයක් යුක්තිය සඳහා වන ප්‍රවේශය ලබන බව තහවුරු වේ. කොටස 72 කින් සමන්විත දීපවිචාරණ ජාලයක්, රාජ්‍ය මූල්‍ය සහාය සහ කැපවීමෙන් යුතු නීතිවේදී කණ්ඩායමක් සමග නීති ආධාර කොමසම විවිධ වූ භෞමික රාශියකට නීති ආධාර සැපයීමට මුළුමනින්ම කැපවී සිටී.
- ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය විවිධ කණ්ඩායම් සඳහා නෛතික තොරතුරු සහ අයිතීන් පිළිබඳ දැනුම ලබා දීම කෙරෙහි කැපවන අතර පුද්ගලික නීතිඥයින් සිය කාලය අවබෝධ කරගත් ආකාරයෙන් මහජන සුබසිද්ධිය පිණිස දායක කරති.
- සිවිල් සමාජ නීති ආධාර සංවිධාන විසින් ප්‍රාථමිකව කාර්යාල නියෝජිතව වත්කම්, පවුල් ආරවුල් හේතුවෙන් ආන්තික වූ කාර්යාලයන් සහ අයිතීන් උල්ලංඝනයෙන් අතහැර පත්වූවන් සඳහා වන නීති ආධාරවල උපද්‍රවණය කරනු ලැබේ.
- වැඩිදියුණු කළ පුහුණු, ධාරිතා සංවර්ධනයන් සහ නීති ආධාර සේවා ක්ෂේත්‍රයේ උන්නතිය සඳහා වන අමතර සම්පත් ඇදීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී.
- නීති විෂය සම්බන්ධයෙන් හත් කල නීති ආධාර මත පමණක් ඉලක්ක කිරීම පවිත්‍රීකරණය නොවන අතර නීති ආධාර රටේ ශාස්ත්‍රීය හා වෘත්තීයමය විෂය පථය තුළට ඇතුළත් කිරීම සාකච්චාවට භාජනය වී ඇති අතර එය නීති අධ්‍යයන ප්‍රතිසංස්කරණ කතිකාවන්හි අංගයක් වේ.
- වෘත්තීය සේවාවේ වැදගත් සලකුණක් ලෙස තත්ව පාලනය, ප්‍රවේශනය සහ අධීක්ෂණය මෙන්ම කාලීන ඇගයීම් සහතික නීති ආධාර සැපයීමේ අංගයක් වේ. කෙසේ වෙතත්, මෙම සේවාවන් හි වඩා වෘත්තීයම ප්‍රවේශයක් අවශ්‍යය.
- නීති සේවා ලබා දීම පිළිබඳ පාලනයේ, පරිපාලනයේ සහ සලකුණකරණයේ අඩුපාඩු සහ අභියෝග කලින් කල කරන ලද විවිධ පර්යේෂණ, ඇතැම් මෙන්ම විශේෂයෙන් පත් කරන ලද කමිටු මගින් විවිධ අවස්ථා වලදී පාලනාගත ඇත. එහෙයින්, වඩා කාර්යක්ෂම හා වෘත්තීයමය නීති ආධාර සේවාවක් සඳහා මෙම අඩුපාඩු සහ අභියෝගයන් ආමන්ත්‍රණය පිණිස වඩා සාකලස ප්‍රවේශයක අවශ්‍යතාවය පවතී.

නීති ආධාර සඳහා වන වෘත්තීයමය කැපවීම පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිමය අභියෝග සහ ප්‍රතිචාරයන්

මූලික හැටු	ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන්
නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපාදනය අධීක්ෂණය කිරීම පිළිබඳ හැටු	නීති ආධාර කොමසමට සීමා නොවූ ස්වාධීන අධීක්ෂණ ධාන්ත්‍රණයක අවශ්‍යතාවය පවතී.
අනුයෝග නීතිඥ ක්‍රමයේ ප්‍රවේශනය, දත්ත සංවිනය සහ තොරතුරු බෙදා හැරීමේ දුර්වල තත්වයක පැවතීම	පසුවිපරම් ධාන්ත්‍රණයන්, අධීක්ෂණ සහ තත්ව පාලනය සහිත පවිචාරිතය ප්‍රවේශන ක්‍රමයක සහ පද්ධතිය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දත්ත සංවිනයක අවශ්‍යතාවය.
නීති ආධාර සඳහා වන විධිමත් තත්ව සහතික ක්‍රමයක හිඟය	රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන නීති ආධාර සේවා සපයන්නන් විසින් ලබා දෙනු ලබන නීති ආධාර සේවා ඇගයීමට ලක්කරන තත්ව සහතික ක්‍රමයක් ස්ථාපනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.
නීති ආධාර, නීති අධිකාරයේ අංශයක් ලෙස කඳුකෘතයක කැති වීම	සියලුම නීති වෘත්තීයයින් තුළට නීති ආධාර සඳහා කැපවීම කාන්දු කිරීම පිණිස ශ්‍රී ලංකාවේ ද්විතීයික හා උසස් අධිකාරය ක්‍රමයන් තුළට නීති ආධාර අන්තර්ගත කිරීම.
පුද්ගලික අංශයේ නීතීචේද්‍ය නීති ආධාර සඳහා උසස් වීමේ ධාන්ත්‍රණයන්හි හිඟය	නීති ආධාර කෙරෙහි උසස් වීමට සෑම විට පුද්ගලික නීතිඥ වරුන්/වරියන්ට ඊට සම්බන්ධ වීම සඳහා දිරිමත් කෙරෙන ආකාරයේ බදු සහන වැනි විවිධ ප්‍රතිඉහත සැලසුමක් විධිමත් ධාන්ත්‍රණයක අවශ්‍යතාවය ඇත.

දෙවන කොටස

උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

පළමු කොටස: පාලනය, කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය

මූලික හැටු	ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිඵලයන්	උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම
<p>හිඟි ආධාර ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන්ගේ අයිතියක් ලෙස නිශ්චිතව හා විධානව පිළිගෙන නොතිබීම</p>	<p>යෝග්‍ය පුරවැසියන්ට හිඟි ආධාර ලැබීමේ අයිතිය ශ්‍රී ලංකා හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟිය තුළ පිළිගත යුතු වීම</p>	<p>හිඟි ආධාර සඳහා පුරවැසියන්ට ඇති අයිතිය පුළුල්ව හඳුනාගැනෙන සේ හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟි සංශෝධනයන් සිදු කිරීම. ව්‍යවස්ථාව තුළ හිඟි ආධාර සඳහා පුළුල් දැක්මක් විස්තර විය යුතුය. අදාළ පරිපාලන ව්‍යුහය (හිඟි ආධාර කොමිෂම) හිඟි ආධාර වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම දරන අතර එහි පැහැදිලි භූමිකාවක් නිකුත් කළ මෙන්ම එය උපායමාර්ගික ලෙස අදාළ වැඩසටහන් රාමුව තුළ ස්ථාපිත විය යුතුය.</p>
<p>පවතින හිඟි ආධාර ක්‍රමයන්හි දැකිය හැකි ව්‍යාකූලතාවයන්</p>	<p>පුරවැසියන්ට ලබා දෙන හිඟි ආධාර ආකාරයන් සහ විධි පැහැදිලිව හා නිශ්චිතව සඳහන් කළ යුතු වීම</p>	<p>සිවිල් නඩුකර, අපරාධ විත්තිවාදකය (නිලතයට කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම), වින්දිත ආරක්‍ෂාව සහ මූලික අයිතීන් ආදිය සඳහා පවතින හිඟි ආධාර ආකාරයන් පැහැදිලිව සඳහන් කරනු පිණිස හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟියේ ප්‍රතිසංශෝධනයන්.</p>
<p>අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය මගින් ඉහළ උසාවි සහ අභියාචනාධිකරණ විනිශ්චකාරවරුන්/ වරියන් වෙත එම උසාවි තුළ නොමිලේ හිඟි සේවා ලබා ගැනීම පිළිබඳ තීරණය කිරීමේ (අනුයුක්ත හිඟිය ක්‍රමය) බලය හා වගකීම පැවරී තිබීමෙන් එම අයිතියට වන බලපෑම. මෙම අනුයුක්ත හිඟිය ක්‍රමය හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟිය තුළ නිර්වචනයකර හා පැහැදිලි කර නොතිබීම</p>	<p>අනුයුක්ත හිඟිය ක්‍රමය පුළුල්ව නිර්වචනය කිරීම හා පැහැදිලි කිරීම</p>	<p>අනුයුක්ත හිඟිය ක්‍රමය හැසිරවීමට අදාළ විස්තර, විධි නියමයන් සහ පරිපාලනමය රෙගුලාසි ආදිය මාර්ගෝපදේශය සහ අධීක්‍ෂණය සහිත යාන්ත්‍රණයක් ද සමග හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟියේ ඇතුළත් කිරීම.</p>

<p>මෙම අනුයෝගී නීතියේ ක්‍රමය පහත උසාවි අගයනු ලබන නොවන බැවින් එය සාමාන්‍ය ලබා ගත නොහැකි වීම</p>	<p>සෑම දෙනාටම පාවිච්චි විය හැකි පරිදි මෙම අනුයෝගී නීතියේ ක්‍රමය වඩා පුළුල් කිරීම සඳහා පහත උසාවිවලට ද ව්‍යාප්ත කිරීම</p>	<p>මෙම අනුයෝගී නීතියේ ක්‍රමය ක්‍රමානුකූලව දියුණු කළ යුතුය. මෙන්ම මෙම උසාවි සහ කමිතරු විනිශ්චය සඳහා ද, අවරෝගය වන පරිදි පුළුල් කිරීම.</p>
<p>නීති ආධාර පිළිබඳ නීතිය මගින් නීති ආධාර උපදේශක මණ්ඩලයක් පත් කරන අතර එය පුළුල් ආර්ථික නියෝජනයක් පහත පරිදි පවත්වා ගැනීමේ අවස්ථාවේ මෙම මණ්ඩලය 30 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. මෙම පුද්ගල සාමාජික සංඛ්‍යාව අඩු වීමට හේතු වන සාධකයන් වූ කණ්ඩායමක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වීම පවත්වා ගැනීමට ප්‍රායෝගික නොවන අප්‍රායෝගික තත්වයක් පෙන්වීම කිරීම</p>	<p>කාර්යක්ෂමතාවය සහ ඵලදායී තීරණ ගැනීම් පහත පරිදි කිරීම සඳහා නීති ආධාර උපදේශක මණ්ඩලයේ සාමාජිකයින් ප්‍රමාණය අඩු කිරීම අවශ්‍යය</p>	<p>නීති ආධාර උපදේශක මණ්ඩලයේ උපරිම සාමාජික ප්‍රමාණය 8 ක් දක්වා අඩු කිරීමට ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රතිසංශෝධන කිරීම. මෙම නීති ආධාර උපදේශක මණ්ඩලය පහත සඳහන් සාමාජිකයින්ගෙන් සමන්විත විය යුතුය:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. අග්‍ර විනිශ්චයකාර පාලන 2. අධිකරණ අමාත්‍යාංශ ලේකම් 3. නීති ආධාර කොමසමේ සභාපති/ සභාපතිනිය 4. නීති ආධාර කොමසමේ කොමසාරිස්වරුන් දෙදෙනෙක් 5. නීතිය හා සාමය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශ ලේකම් 6. අධිකරණ අමාත්‍යාංශ ලේකම් විසින් තම කරනු ලබන කාර්යවලින් නියෝජනය කරමින් නීති ආධාර සපයන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සාමාජිකයෙක් 7. අධිකරණ අමාත්‍යාංශ ලේකම් විසින් තම කරනු ලබන නීති ආධාර සපයන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සාමාජිකයෙක්
<p>නීති ආධාර කොමසමේ අදාළ නීති සේවා යෝජනා ක්‍රමයේ පරිපාලකයා කොමසාරිස්වරුන් අතරින් තෝරා ගන්නා අතර ඒ ඒ අයට නියමිත කාලය, රාජකාරි පැය ගණන, අධීක්ෂණ විධික්‍රම සහ අනෙකුත් තත්වයන් තීරණය කෙරෙන්නේ කොමසම මගිනි. මෙම පරිපාලකයාගේ හෙවිම් අමාත්‍යාංශය විසින් තීරණය කරන පරිදි සිදු වන අතර පරිපාලකයා කොමසම මගින් කෙරෙන විධිනියමයන් අනුව ක්‍රියා කිරීමට බැඳී සිටී.</p>	<p>කොමසාරිස්වරුන්ගේ නීති ආධාර කොමසමේ අදාළ නීති සේවා යෝජනා ක්‍රමයේ පරිපාලකයා ලෙස කටයුතු කිරීම මගින් කොමසමේ ප්‍රතිපත්තිමය අංශය සහ පරිපාලනමය අංශය අතර කාර්යභාරයන් හා වගකීම් පැහැදිලි ලෙස වෙන් වෙන්ව තීරණය කිරීමට බාධා ඇති වේ. මෙමගින් පරිපාලනමය කාරණා සඳහා වන ඵලදායී පනසුකාරීත්වයට බාධා සිදුවිය හැකි බැවින් මෙම තත්වය සංශෝධනය වීම යෝග්‍ය වේ.</p>	<p>ස්වාධීනත්වය, වගවීම සහ අධීක්ෂණය පිළිබඳ පරිපාලනමය ප්‍රතිපාදන ප්‍රතිසංශෝධනය කිරීම.</p> <p>නීති සේවා ක්‍රමයට ස්වාධීන පරිපාලකයෙක් සහ විධායක නිලධාරියෙකු පත් කෙරෙන පරිදි නීති ආධාර පිළිබඳ නීතියේ ප්‍රතිසංශෝධනයක් සිදු කිරීම. මෙම විධායක නිලධාරියා අදාළ පරිපාලකයා යටතේ සේවය කරන අයෙකු විය හැකි අතර ඒ අනුව එම පුද්ගලයා කොමසාරිස්වරුන්ගේ නොවන පුද්ගලයා වැටුප් ලබන තනතුරක් ලෙස පත්වන හා පරිපාලකයා මෙන්ම කොමසමට වගකියන්නා වූ එවැනි නිලධාරියෙකු සඳහා සුදුසු වන පරිදි විය යුතු නියෝජනයක් හා කාර්ය සාධන විස්තරයක් සම්පාදනය කිරීම සිදුවිය යුතුය.</p>

<p>හිඟි ආධාර සේවා ක්ෂේත්‍රයේ මෙහෙයුම් හා ඇහෙයුම් සඳහා හිඟි ආධාර උපදේශක කටුන්දිලයේ සම්බන්ධතාවය අඩුවීම.</p>	<p>හිඟි ආධාර ප්‍රතිපාදනය සඳහා වඩා විධිමත්, විනිවිදභාවයෙන් හා කාර්යක්ෂමතාවයෙන් යුතු මෙහෙයුම් හා ඇහෙයුම් ක්‍රියාවලියක් අවශ්‍යය.</p>	<p>හිඟි ආධාර සේවා සඳහා වඩා විධිමත්, විනිවිදභාවයෙන් හා කාර්යක්ෂමතාවයෙන් යුතු මෙහෙයුම් හා ඇහෙයුම් මෙන්ම එවැනි කාරණා සියලුම හිඟි ආධාර සේවා වෙත ව්‍යාප්ත කෙරෙන හිඟි ආධාර උපදේශක මණ්ඩලයේ අනුදැනුම් මත ක්‍රියාත්මක වන හිඟි යාන්ත්‍රණයක් සම්පාදනය කිරීම. මෙම යාන්ත්‍රණය හිඟි ආධාර යෝජනා ප්‍රමාණයේ පරිපාලන අදාළ ස්වාධීන විධායක නිලධාරියෙකු විසින් කොමසාරිස්වරුන්ගේ උපදෙස් යටතේ ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.</p>
---	---	---

උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

දෙවන කොටස: හිඟි ආධාර සඳහා ප්‍රවේශය සහ කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම

මූලික හැටලු	ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාරයන්	උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම
<p>හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟිය "යෝග්‍ය පුද්ගලයින්" සඳහා හිඟි ආධාර ලබා දෙන බව සඳහන් කරයි. කෙසේ වෙතත්, "යෝග්‍ය පුද්ගලයින්" පිළිබඳව හෝ හිඟි ආධාර සඳහා ඉලක්ක සංවිධානය කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකි නිර්ණායක පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයක් ගැන හෝ එහි සඳහන්ව ඇත. මෙම තත්වය පවුලක් යෝග්‍යද? සහ එය නිර්ණය කිරීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු දේ පිළිබඳ පුළුල් අභිමතයක් හිඟි ආධාර කොමසමට සහ හිඟි ආධාර යෝජනා ක්‍රමයේ පරිපාලකට හිමිවේ.</p>	<p>හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟියේ "යෝග්‍ය පුද්ගලයින්" පවුලක්ද? යන වග මෙන්ම යෝග්‍යතාව පිරික්සීම සඳහා වන නිර්ණායක පැහැදිලිව විස්තර කිරීම අවශ්‍යය.</p>	<p>"යෝග්‍ය පුද්ගලයින්" යන්න පැහැදිලි කිරීම සඳහා යෝග්‍යතා පරීක්ෂණය සහ සුක්ෂිමය පරීක්ෂණය ට අදාළ කොමසම රෙගුලාසි ද සම්බන්ධ කර ගනිමින් හා සිවිල් සහ අපරාධ නඩුවල පාර්ශවයන් මෙන්ම වින්දිතයින් සහ සාක්ෂිකරුවන් ද "යෝග්‍ය පුද්ගලයින්" යටතේ ආවරණය වන පරිදි හිඟි ආධාර පිළිබඳ හිඟිය සම්බන්ධ ප්‍රතිසංශෝධනයන් සිදු විය යුතුය. මෙම යෝග්‍ය පුද්ගලයින් යටතේ විශේෂයෙන්ම කාන්තාවන්, අවදානම්පාත්‍රී පිරිමින්, අභාධිත පුද්ගලයින්, සංක්‍රමණික ශ්‍රමිකයින්, ආයතනිකමය වශයෙන් වෙනස් කොට සැලකීමට භාජනය වූවන්, වධහිංසා වලට ලක්වූ වින්දිතයින්, ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන්, HIV/AIDS ආසාදිතයින් සම්ලිංගික ජාත්තාවන් හා පිරිමින්, ශිලා ලිංගික සහ සංක්‍රාන්තික ලිංගිකයින් ආදීන් ඇතුළත් විය යුතුය.</p>
<p>මෙම යෝග්‍යතා පරීක්ෂණය ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලින් අදාළ අගයට අඩු මාසික ආදායමක් ඇති අය පමණක් ඇතුළත් කරමින් හිඟි ආධාර කොමසම විසින් සිදු කරයි.</p>	<p>මෙම යෝග්‍යතා පිරික්සීම, අදාළ ආදායම් මට්ටම් ඉක්මවන මුත් හිඟි සේවය සඳහා වන මුළු පිරවැයම දැරීමට හැකිකරමින් හැකි අයට ද අවකාශ ලැබෙතැයි වඩා හමුකෙරුණු ආකාරයකින් සිදුවීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. මේ හරහා හිඟි ආධාර සේවාව ලබා ගන්නා පුද්ගලයින්ගේ අදාළ සේවා පිරිවැයෙන් යම් කොටසක් අය කර ගැනීමට හැකිකරමින් ඇතුළත් විය යුතුය.</p>	<p>කොමසම මුද්‍රිතත්වයෙන් සිදු කෙරෙන යෝග්‍යතා පරීක්ෂණයට අදාළ මාර්ගෝපදේශයන් වඩා සවිස්තරාත්මකව සංශෝධනය වීම මෙන්ම එය අදාළ සියලු හවුල්කාර පාර්ශවයන් හේ සහභාගිත්වයෙන් සිදු විය යුතුය.</p>

<p>ලිහි ඇටයට ගොම්සම විසින් සිදු කරන යුක්තිය පරිසරය පුද්ගල හැටු වල අධිකරණ විරෝධ/අහිමය කණ්ඩායමක් හෝ වඩා පුළුල් පුද්ගල පන්තියකට බලපාන අවස්ථාවට පමණක් සීමා වී ඇත.</p>	<p>යුක්තිය පරිසරය සඳහා වඩා පුළුල් නිර්වචනයක් අවශ්‍යතාවය පවතී.</p>	<p>ගොම්සම මූලිකත්වයෙන් සිදු කෙරෙන යුක්තිය පරිසරයට ඇදී මාර්ගෝපදේශයන් වඩා සවිස්තරාත්මකව සංකේධනය වීම මෙන්ම එය ඇදී සියලු හමුදා පාර්ශවයන් හේ සහනාගීත්වයෙන් සිදු විය යුතුය.</p> <p>මෙහි දී සැලකිල්ලට ලක්විය යුතු කරුණු වන්නේ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ඔහුගේ හෝ ඇයගේ ස්වේච්ඡාවය හෝ සිය ජීවනෝපාය අහිමි වීමට හෝ සිය කීර්තියට හානියක් සිදු වීමට ඉඩ කඩ ඇත්ද? යන වග • ඇතැම් විට නීතියේ විශේෂ අංගයක් සැලකිල්ලට භාජනය කිරීමට සිදු විය හැකි බව • අදාළ පුද්ගලයා ඇතැම් විට අධිකරණමය ක්‍රියාපටිපාටීන් පිළිබඳ අවබෝධයක් නැති හෝ සිය සිද්ධිය ප්‍රකාශ කර ගැනීමට අපොහොසත් අයෙක් විය හැකි බව • ඇතැම් විට සිද්ධියට අදාළව හඳුනා ගැනීමේ පෙරටු හෝ වෙනසම් ගවේෂණ, සම්මුඛ ප්‍රශ්න කිරීම් හෝ අදාළ පුද්ගලයා වෙනුවෙන් සාක්ෂිකරුවන්ගෙන් තරස් ප්‍රශ්න කිරීම් වෙත යොමු විය හැකි බව • අදාළ පුද්ගලයා නියෝජනය කිරීමට සම් හෙයකින් වෙනසම් අයෙක් ඉදිරිපත් විය හැකි බව • ආරක්ෂිත නිවසක, පරිවාස හෝ බාලක නිවසක, මනෝවිකිත්සක රෝහලක හෝ එවැනි සාන්තු නිවාසයක ඇතුළුව ආරක්ෂිත ස්ථානයක් භාරයේ පසු වන අයෙක් විය හැකි බව • ආන්තික තත්වයට පත් කාන්තාවන්, දරුවන්, ආබාධිත පුද්ගලයින් සහ දැඩි ආපදාවන්, ජනවාර්ගික ප්‍රමාණවත්වයන් හෝ අහසන්තර ගැටුම් හා යුධමය තත්වයන් ගෙන් අහනියට පත් අ ය ඇතුළු සැලකිල්ලට භාජනය විය යුතු පොදු තත්වයන්
---	---	--

<p>අපරාධ හඬු සඳහා හිඟි ආධාර පිළිබඳ සාකච්ඡා (පොදු) අයිතියක් සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මුති පහතේ ඇති හමුත් ඒ පිළිබඳව විශේෂයෙන් හිඟියේ සහ හිඟි ආධාර පද්ධතිය තුළ සඳහන්ව ඇත.</p>	<p>හඬු විභාගයට පෙර රැඳවුම් භාරයේ සිටින අවධිය ඇතුළුව අපරාධ පිළිබඳ තත්වයන්හි දී හිඟි ආධාර ලබා ගත හැකි ආකාරය පැහැදිලිව විස්තර වීමේ අවශ්‍යතාවය ඇත. අත්අඩංගුවේ පසු වන හෝ වූදිනකදී ඔවුන්ට පත්වූ ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට හිඟිවේදියෙකු තෝරා ගැනීමට සහ එම නිකේපනය ලබා ගැනීමට හිමිකම් පවතින අතර එම අයිතිය මනාව දැන සිටිය යුතුය. එවැනි සේවයක් නොලැබී යාමෙන් දැඩි අසාධාරණයක් සිදුවිය හැකි බව හැතේ නම් එවැනි පුද්ගලයින්ට රජයේ විකුණුම් රජය විසින් නම් කරන ලද හිඟිවේදියෙකුගේ සේවය ලැබීමට අයිතියක් ඇති අතර එම අයිතිය පිළිබඳ හිඟි කළ දැන සිටිය යුතුය.</p>	<p>සෑම මහේස්ත්‍රාත් උසාවියකම සහ ප්‍රධාන පොලිස් ස්ථානයක් තුළම යෝනත පුද්ගලයින් සඳහා සේවය සැපයීමට හිඟිවේදියන් නම් කිරීමේ පහසුකාරිත්වය සැපයීම සඳහා හිඟි ආධාර කොමසමේ මූලිකත්වයෙන් "සිසුවී ලෝකර් ක්‍රමයක්" නිර්මාණය කර පවත්වා ගෙනයාම</p>
<p>හිඟි ආධාර කොමසම සහ අනුපූර්ණ හිඟිවේදී ක්‍රමය රජයේ අරමුදලින් ක්‍රියාත්මක වන අතර හිඟි ආධාර කොමසම වෙත ලැබෙන ජාත්‍යන්තර ආධාරය ආයතන සහාය සීමිත වීම.</p>	<p>හිඟි ආධාර සඳහා පවතින මූල්‍ය සම්පත උපහසුරණය කිරීම සඳහා හිඟි ආධාර ලබන්නන්ගෙන් හැකි අවස්ථා වල දී කුඩා මූල්‍ය උපකල්පනයන් මෙන්ම පුද්ගලික අංශ ආයතන සහ පුද්ගලයින් විසින් බදු සහන හා වෙනත් ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂාවෙන් පුනරාධාර ලෙස සලකා කෙරෙන මූල්‍ය උපකල්පනයන් වැනි අමතර අරමුදල් රැස්කිරීමේ ඉම භාවිතය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පවතී.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකාවේ හිඟි ආධාර සේවා සඳහා "මූල්‍ය හා සම්පත් උත්සාදනය" පිළිබඳ විශේෂිතය සකසන අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම සහ එම අධ්‍යයනයේ උපකාර හැකිම හිඟි ආධාර සඳහා හිඟි ලෙස සම්පත් වෙන් කිරීම තහවුරු කෙරෙන දිගු කාලීන සැලසුමක් නිර්මාණය කොට ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා භාවිතා කිරීම</p>

<p>නීති ආධාර සේවා සහ නීති ආධාර සපයන්නන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය කිරීම නීති ආධාර කොමසමි ආයතනික වගකීමක් ලෙස කොමසම මෙන්ම නීති ආධාර සපයන්නන් සැලකීම, කෙසේ වෙතත්, එය සම්පත් වෙන් කිරීම සහතික කෙරෙන පුළුල් හා පිළිගත් ක්‍රමයක් හෝ සැලසුමක් නොවේ.</p>	<p>දීප ව්‍යාප්ත නීති ආධාර කොමසම කාර්යාල, වැඩිදුර ව්‍යාප්ත කිරීමේ අවශ්‍යතා, කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු සහ ප්‍රතිලාභ ක්‍රම මෙන්ම අනෙකුත් අගය එකතු කිරීමේ යාන්ත්‍රණයන් සඳහා අමතර සම්පත් වෙන් කිරීම පිළිබඳ සොයා බැලීමේ අවශ්‍යතාවය පවතී.</p>	<p>නීති ආධාර සේවාවල ගුණාත්මකභාවය සහ ව්‍යාප්තිය වැඩිදියුණු කිරීමට එම නීති ආධාර සපයන්නන්ට අවශ්‍ය සම්පත් සහ ධාරිතා සංවර්ධන පිළිබඳ අවශ්‍යතා තක්සේරුවක් සිදු කිරීම, මෙම අවශ්‍යතා තක්සේරුවේ උකහා ගැනීම නීති ආධාර අංශය සඳහා වන පස් අවුරුදු උපාය මාර්ගික සැලැස්මක් මෙන්ම නීති ආධාර කොමසම සඳහා වන විශේෂ පස් අවුරුදු සැලැස්මක් සඳහා පාදක කර ගැනීම</p>
<p>රාජ්‍ය සහ අනෙකුත් නීති ආධාර සේවා අතර සම්බන්ධීකරණය පිළිබඳ නීතියෙන් විධිනියෝගයන් පනවා ගැනී අතර එවැනිකක් පළප්‍රායි ආකාරයෙන් සිදු නොවේ.</p>	<p>සේවා සැපයීමේ කාර්යක්ෂමතාවය සහ පළප්‍රායි බව සහතික කෙරෙන පරිදි, නීති ආධාර සේවා සපයන්නන් අතර විධිමත් සම්බන්ධීකරණයක් සහ ජාලගත විමක් ස්ථාපිත වීම මෙන්ම නීති ආධාර සේවා සපයන්නන්ගේ තිර පැවැත්ම, වගවීම සහ ඇගයුම් සඳහා විශාල කැපවීමක අවශ්‍යතාවය පවතී. සමස්ත නීති ආධාර සේවා සපයන්නන් අතර සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සඳහා නායකත්වය ලබාදීම නීති ආධාර කොමසම විසින් සිදුකිරීම වඩා ඉදහාත්විතය.</p>	<p>මහා ජාලගතවීමක් සහ සම්බන්ධීකරණයක් සහතික කිරීම සඳහා යාවත්කාලීන වූ දැක්ම, අරමුණු සහ නීති රීති මත පදනම් ව නීති ආධාර සංවිධාන සංසදය ප්‍රකාශිතව කිරීම.</p>
<p>නීති ආධාර කෝලය තුළ උපදෙස් පැහිම, අවිධිමත් කේවල් කිරීම (ප්‍රමන්ත්‍රණයන්) සහ විධිමත් සුක්ති පසිඳුලීමේ ආයතන වෙත ප්‍රවේශය ආදිය සඳහා දැඩි පසු බැමක් ඇත.</p>	<p>නීති ආධාර පද්ධතියේ අංගයක් ලෙස සමටකරණය, ප්‍රමන්ත්‍රණය සහ බේරුම් කිරීම ඇතුළු දුක්ගැනැවිලි සඳහා පිළියම් සෙවීමේ වෙනත් ආකාරයන් ගවේෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පවතී.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර පද්ධතියේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් ලෙස දුක්ගැනැවිලි සඳහා පිළියම් කිරීමේ විකල්ප ආකාරයන් පිළිබඳ සකසන අධ්‍යනයක් සිදුකර එහි තිරිඳුගයන් මත පදනම්ව නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපාදනයේ කොටසක් ලෙස ප්‍රධාන යාන්ත්‍රණයන් කිහිපයක් නිසාමතය කිරීම</p>

තෙවන කොටස: නීති ආධාර සඳහා වන වෘත්තීයමය කැපවීම

මූලික හැටුල	ප්‍රතිපෝෂණ ප්‍රතිඵලයන්	උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම
නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපාදනය අධීක්‍ෂණය කිරීම පිළිබඳ හැටුල	ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ආධාර ප්‍රතිපාදනය සඳහා අධීක්‍ෂණ යාන්ත්‍රණයක අවශ්‍යතාවය පවතී.	නීති ආධාර සේවා ප්‍රතිපාදනය අධීක්‍ෂණය සඳහා ස්වාධීන අධීක්‍ෂණ යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපනය කිරීම, නීති ආධාර සම්බන්ධව පුරවැසි පැමිණිලි සඳහා වන ක්‍රියාවලියක් ද මෙහි ඇතුළත් විය යුතු අතර මෙය සාපුරාණ අධිකරණ අමාත්‍යාංශයට වන කියනු ලබන ස්වාධීන හා ස්වයං පාලන ව්‍යුහයකින් යුතු ක්‍රියාවලියක් ස්ථාපනය කෙරෙනුය.
අනුයුක්ත නීතිඥ ක්‍රමයේ ප්‍රවේශනය, දත්ත සංවිනය සහ තොරතුරු බෙදා හැරීම දුර්වල තත්වයක පැවතීම	පසුවිපරම් යාන්ත්‍රණයන්, අධීක්‍ෂණ සහ තත්ව පාලනය සහිත පරිපාටිමය ප්‍රවේශන ක්‍රමයක සහ පද්ධතිය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දත්ත සංවිනයක අවශ්‍යතාවය.	අනුයුක්ත නීතිඥ ක්‍රමය සඳහා සැලැස්මක් නිර්මාණය කිරීම සහ දැනුවත්භාවය වර්ධනය කිරීම මෙන්ම ඊට අනුකූලතාවය දැක්වීම සහ ඵලදායී බව සහතික කිරීම පිණිස එම සැලසුම් අදාළ වෙබ් අඩවියේ විවෘතව ප්‍රසිද්ධ කිරීම
නීති ආධාර සඳහා වන විධිමත් තත්ව සහතික ක්‍රමයක නිශය	රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන නීති ආධාර සේවා සපයන්නන් විසින් ලබා දෙනු ලබන නීති ආධාර සේවා ඇගයීමට ලක් වන තත්ව සහතික ක්‍රමයක් ස්ථාපනය කිරීම සහ පරිපාලනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.	අපරාධ පිළිබඳ සහ සිවිල් යන දෙආකාරයේම නීති ආධාර සේවා නිසි ගුණාත්මකභාවයෙන් යුත් බව සහතික කෙරෙන ක්‍රමයක් සම්පාදනය කිරීම සහ පවත්වා ගෙනයාම, මෙය සේවා සපයන්නන් පුරව තිත්වන ප්‍රමිතියක් දක්වන්නේ නම් ඔවුන්ට පැවරුම් ලබා දීමේ එංගලන්තයේ පවතින "කොලීට් මාක්" නම් ක්‍රමය හා සමාන විය හැක. මෙම "කොලීට් මාක්" ප්‍රදානය ඒ වෙනුවෙන් ස්ථාපිත ස්වාධීන ව්‍යුහයකින් යුත් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය වැනි ආයතනයකින් හෝ විශය වැඩිවල අන්‍යෝන්‍ය කළමනාකාරිත්වය, කාර්ය මණ්ඩල අත්දැකීම් සහ මූල්‍යමය වගවීම ඇතුළු නිර්ණායක කිහිපයක් මත පිහිටා නීති ආධාර සේවා සපයන්නන් ඇගයීමට ලක් කරන අධිකරණ අමාත්‍යාංශයෙන් ම වුවද සිදු කළ හැකිය.

<p>හි. ආධාර, හිඟ අධ්‍යාපනයේ ලාභයක් ලෙස හඳුනා ගෙන ගැනීම</p>	<p>සියලුම හිඟ වෘත්තීයයින් තුළට හිඟ ආධාර සඳහා කැපවීම කාර්ය කිරීම පිළිබඳ ලාභය වැඩි කිරීම හා උසස් අධ්‍යාපන මුද්‍රාණයන් තුළට හිඟ ආධාර ඇතුළත් කිරීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • සියලුම හිඟ අධ්‍යාපන ආයතනවල හිඟ විෂය මාලාව සම්මානලාභී විෂයක් ලෙස ඇතුළත් කිරීම • හිඟ පිළිබඳ දැනුම සහ හිඟ ආධාර, පාසැල්වල ප්‍රජාවාරය සහ පාලනය පිළිබඳ විෂය මාලාවන්ට ඇතුළත් කිරීම • හිඟ සිසුන් වසින් හිඟ ආධාර පිළිබඳ පර්යේෂණ ප්‍රවර්ධනය කිරීම • හිඟ පෝෂණය සියලුම සඳහා හිඟ සිසුන් තරුණ හිඟවැදිල්ලට ප්‍රායෝගික පුහුණු අවස්ථා නිර්මාණය සැලසීම
<p>පුද්ගලික අංශයේ නීතිවිදිත්ව හිඟ ආධාර සඳහා දායක වීමේ යාන්ත්‍රණයන්හි නිහඬ</p>	<p>හිඟ ආධාර කෙරෙහි දායක වීමට කැමති පුද්ගලික නීතිඥ මණ්ඩල සාමාජිකයින්ට ඊට සම්බන්ධ වීම සඳහා දිරිමත් කෙරෙන ආකාරයේ ඔහු සහන වැනි විවිධ ප්‍රතිලාභ සැපයෙන විධිමත් යාන්ත්‍රණයක් අවශ්‍යතාවය ඇත.</p>	<p>හිඟ ආධාර කෙරෙහි දායකත්වය සැපයීමට කැමති නීතිඥයින්ට ඊට දායක විය හැකි ආකාරයේ ඔහු සහන, පිළිගැනීම සහ අධීක්ෂණය සහ පුද්ගලික පෝෂණයේ ඉහළ තනතුරු සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමේ දී අවශ්‍යතාවයක් සේ සැලකීම වැනි පෙළඹවීම් සහිත විධිමත් මුම්පත් සම්පාදනය කිරීම</p>

**இலங்கை தேசிய சட்ட உதவிக் கொள்கை மற்றும்
உபாயமார்க்கச் செயற்றிட்டம்**

நீதி அமைச்சு

2016

முன்னுரை

நீதிக்கான சமமான அணுகலை வசதிப்படுத்துவதில் சட்ட உதவிச் சேவைகளின் முக்கியத்துவத்தினை இலங்கை நீண்ட காலமாக அங்கீகரித்து வருகின்றது. 1978ல் நிறுவப்பட்ட சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவானது இலங்கையில் முன்னணி சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குனராக இருந்து வருகின்றது. 2009ம் ஆண்டிலே இலங்கையிலே நடத்தப்பட்ட முதலாவது தேசிய மட்ட சட்ட உதவி பற்றிய ஆய்விற்கு நீதி அமைச்சு வழிகாட்டியது. இந்த ஆய்வானது இலங்கையிலுள்ள முறைசார் சட்ட உதவிச் சேவை வழங்கல் துறையினை ஆராய்ந்ததுடன் சட்ட உதவி முறைமையில் காணப்பட்ட செயல்முறைகள், சேவை விநியோக அம்சங்கள் மற்றும் குறைபாடுகளையும் அடையாளம் காண முயற்சித்தது. அவைவரும் அணுகக்கூடியதும் மிகவும் பூரணமானதுமான சட்ட உதவி முறைமைக்காக மாற்றங்களை உருவாக்குவதற்காக ஆய்வானது உபாயமார்க்கமிக்கு பரிந்துரைகளை வழங்கியது. ஆய்வினுள்ள பிரதான பரிந்துரைபாக இலங்கைக்கான சட்ட உதவிக் கொள்கையினை உருவாக்குவது அமைந்திருந்தது.

இலங்கை தேசிய சட்ட உதவிக் கொள்கையானது மதிப்புரைக் கலந்துரையாடல் செயல்முறை மூலம் உருவாக்கப்பட்டு 2016ம் ஆண்டிலே அமைச்சரவையினால் ஏற்று அங்கீகரிக்கப்பட்டது. தேசிய சட்ட உதவிக் கொள்கையானது இலங்கையில் சட்ட உதவிக்காகப் பரந்துசெல்லிற்ற கொள்கைச் சட்டகம் ஒன்றினை வழங்கும் என்பதுவும் இலங்கையில் சட்ட உதவிச் சேவைக்கு வழிகாட்டுகின்ற உபாயமார்க்கமிக்கதும் பூரணமானதுமான கொள்கைச் சட்டகத்தினுள் சட்ட உதவிச் சேவை வழங்கலை ஒன்று சேர்க்கும் என்பதுவும் நீதி அமைச்சின் எதிர்பார்ப்புக்களாகும். இலங்கையில் விளிம்பு நிலையிலுள்ள மற்றும் பாதிப்புறு நிலையிலுள்ள மக்களுக்கு நீதியினை அணுக ஆதரவு வழங்கப்படும் என்பதுவே இறுதி எதிர்பார்ப்பாக இருக்கின்றது.

இலங்கை தேசிய சட்ட உதவிக் கொள்கையினை அமுல்படுத்த நீதி அமைச்சு கடப்பாடு கொண்டுள்ளது கொள்கையினை ஏற்று அங்கீகரித்த பின்னர் உருவாக்கப்பட்ட உபாயமார்க்கச் செயற்திட்டமும் பங்கீடுபாட்டாளர்களின் பங்களிப்பும் கொள்கையினுள் பொதிந்துள்ள கடப்பாடுகளை முன்னெடுத்துச் செல்வதற்கான திட்டத்தினை உருவாக்குகின்றன.

இலங்கையின் முதலாவது தேசிய சட்ட உதவிக் கொள்கை உருவாக்கத்தின் சீருஷ்டிகர்த்தாவாக இருப்பதில் எனது அமைச்சு பெருமிதமடைகின்றது. செயல்முறையில் சகல பங்கீடுபாட்டாளர்களும் வகித்த இன்றியமையாத வகீபாத்திரங்களையும் பொறுப்புக்களையும் அமைச்சு மெச்சுவதுடன் இலங்கையிலுள்ள தேவையிக்க சகல பெண்களும் ஆண்களும் சட்ட உதவிக்கான அணுகலைப் பெறுவதை உறுதிப்படுத்துவதன் மூலம் நீதிக்கான அலகுகளின் அணுகலை உறுதிப்படுத்த பங்கீடுபாட்டாளர்களின் முழு ஒத்துரையினையும் அமைச்சு எதிர்பார்க்கின்றது. இந்தத் தேசிய சட்ட உதவிக் கொள்கையின் பூரணமானதும் செயற்திறன்மிக்கதுமான அமுல்படுத்தலை உறுதிப்படுத்த எனது அமைச்சு பரிபூரண கடப்பாட்டினைக் கொண்டுள்ளது.

கனகநிதி விசேதாச ராஜபக்ஷ,

நீதி அமைச்சர்.

நவம்பர் 2016,

நீதி அமைச்சு

பகுதி 1

இலங்கை தேசிய சட்ட உதவிக் கொள்கை

சட்ட உதவி

- ❖ விளிம்பு நிலையிலுள்ள, பாதிப்புறுநிலையிலுள்ள மற்றும் அணுகலம் கிட்டாத மக்கள் நீதியினை அணுகுவதனைச் சட்ட உதவி உறுதிப்படுத்துகின்றது.
- ❖ பிரசைகள் அவர்களின் உரிமைகளை அமுல்படுத்தி, அதனைப் பாதுகாத்து அவர்களின் பொறுப்புக்களுக்கு வகைப்பொறுப்புக் கூறவைக்கப்படுவதற்கான சட்டகத்தினைச் சட்ட உதவி வழங்குகின்றது.
- ❖ சட்ட உதவியானது போதிய வசதியற்றவர்களுக்கு அல்லது நீதி சார் கரிசனை தேவைப்படுத்துகையில் பாதிக்கப்பட்டவர்களுக்கு, சாட்சிகளுக்கு, குற்றவியல் அல்லது சிவில் நீதிச் செயன்முறைகளில் குற்றம் சாட்டப்பட்டவர்களுக்கு சட்ட ஆலோசனை, உதவி மற்றும் பிரதிநிதித்துவம் உள்ளடங்கிய சட்ட உதவிச் சேவையினைச் செலவின்றி வழங்குகின்றது.

மாற்றுப் பிணக்குத் தீர்வுப் பொறிமுறைகள் மூலமும் புனர்வாழ்வு நீதிச் செயன்முறை மூலமும் ஆட்களுக்கு வழங்கப்படும் சட்ட உதவியானது சட்டக் கல்விக் கருத்தியலையும் சட்டத் தகவல்களுக்கான அணுகலையும் ஏனைய சேவைகளையும் உள்ளடக்குகின்றது.

அறிவுரை

நாள் ஆரம்பிக்கும் பக்கத்துக்கு நீதிமன்ற வழக்குகள் எவ்வளவு அளவிற்குள்ளிருந்து நடைமுறைக்கு வந்தன என்பதை எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது. சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது.

உதவியை முயற்சி செய்வது என்பது மிகவும் கடினமான பணியாகும். நீதிமன்ற சமயங்களில் நீதிமன்ற முயற்சி செய்வது என்பது மிகவும் கடினமான பணியாகும். நீதிமன்ற சமயங்களில் நீதிமன்ற முயற்சி செய்வது என்பது மிகவும் கடினமான பணியாகும்.

சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது. சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது.

மேலும், சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது. சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது.

மேலும், சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது. சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது.

மேலும், சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது. சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது.

பின்புரை

2009 மார்ச் மாதத்திலே, இலங்கையிலுள்ள முன்னாள் சட்ட உதவி சேவை வழங்கல் துறையில் கவனம் குவிக்கப்பட்டது. சட்ட உதவி திட்டம் மூலம் தேசிய மட்ட அளவில் செயல்படுத்தப்பட்டது. சட்ட உதவி துறையின் கவனம் பெற்று, சேவை விநியோக அளவின் வரம்பு குறைக்கப்பட்டது. ஆகியவற்றின் காரணமாக சமீப காலங்களில் சட்ட உதவி துறையின் கவனம் பெற்று, சேவை விநியோக அளவின் வரம்பு குறைக்கப்பட்டது.

ஆய்வுகள் சட்டமன்றம் மற்றும் திறமையான நிர்வாகியைக் கொண்டுவரவேண்டும். இலங்கையில் சட்ட உதவி துறையின் கவனம் பெற்று, சேவை விநியோக அளவின் வரம்பு குறைக்கப்பட்டது.

இலங்கையில் சட்ட உதவித் துறையில் கவனம் பெற்று, சேவை விநியோக அளவின் வரம்பு குறைக்கப்பட்டது. சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது.

இலங்கையில் சட்ட உதவித் துறையில் கவனம் பெற்று, சேவை விநியோக அளவின் வரம்பு குறைக்கப்பட்டது. சமீப காலங்களில் நீதிமன்ற சமயங்களில் பெரும்பாலான வழக்குகள் எட்டி காட்டுவதற்காக சட்ட உதவி திட்டம் தொடங்கியது.

கவனம் ஈர்க்கும் செய்தி

பிப்ரவரி 1 "ஆய்வுகள், மானக்கேள்விகள் மற்றும் நிர்வாகம்" சம்பந்தப்பட்ட விடயங்களையும் கொள்முதல் பற்றிய செய்திகளையும் சமீப காலங்களில் நிர்வாகம் தொடரப்பட்டது.

பிப்ரவரி 2 "சட்ட உதவிக்கான அளவுகோல் செயல்படுத்தும் பிசு சேவை விநியோகம்" சம்பந்தப்பட்ட விடயங்களையும் கொள்முதல் பற்றிய செய்திகளையும் சமீப காலங்களில் நிர்வாகம் தொடரப்பட்டது.

பிப்ரவரி 3 "சட்ட உதவிக்கான ஆய்வுகள் மற்றும் நிர்வாகம்" சம்பந்தப்பட்ட விடயங்களையும் கொள்முதல் பற்றிய செய்திகளையும் சமீப காலங்களில் நிர்வாகம் தொடரப்பட்டது.

❖ **தனது அடிமை உரிமை பிரச்சினைகளைக் குற்றம் சுமத்தும் நபரைச் சட்ட உதவியினைப் பெறாதது** இடையகவரத்தின் உயர்நீதிமன்ற தீர்மானம் 1990 உயர் நீதிமன்றத்தினை வழங்கினதில் அடிமை உரிமை பிரச்சினைகளை அல்லது மீறல்களை சாத்தியம் உள்ளதாகக் கண்டித்து முறையிடாமல்தான் அந்த முறையிட்டு முறைகள் இல்லாமலேயும் முறைப்பாட்டிடுவதற்கு சாதாரண செயல்முறைகளைப் மேற்கு வசதி இல்லாதபோதும் மேலும் அண்மையான மீறல்களை அங்கு அந்த ஏமாலைப் பற்றி நலமயின் போதும் அந்த முறையிடாமலும் மீறு நடவடிக்கை எடுக்கவேண்டும் என விதி 44(7) உயர் நீதிமன்றத்திற்கு ஏற்பாடுகளை வழங்குகின்றது. வழக்கம் முன்பெடுத்தல் செய்வதற்கு தேவையான முறைசார் ஆவணங்களைத் தயாரிப்பதற்காக அண்மைய முறையிடாமலும் சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவிற்கோ அல்லது அந்நேரமேற்ற நீதிமன்றத்தின்மேல் சட்டக்களங்களை ஆற்றப்படுத்துவது நீதிமன்றமானது பதிவாளரை மேலும் பணிக்கலாம்.

❖ **இலங்கையில் குற்ற செய்களால் பாதிக்கப்பட்டோர் மற்றும் சாட்சிகளால் பாதுகாப்பற்ற சட்டமொன்றை சட்ட உதவிக்கான ஏற்பாடுகளையும் வழங்குகின்றது.** 2015ம் ஆண்டின் 4ம் இலக்க குற்ற செய்களால் பாதிக்கப்பட்டோர் மற்றும் சாட்சிகளால் பாதுகாப்பற்றதாகும் மற்றும் அவர்களுக்கு உதவத்தக்க சட்டத்தின் குற்ற செய்களால் பாதிக்கப்பட்டோர் மற்றும் சாட்சிகளின் உரிமைகள் மற்றும் உரித்துக்கள் மற்றும் பத்த 11 ஆண்டு பிரிவு 3(7)ல் சட்ட உதவிக்கான ஏற்பாடுகளைக் குறிப்பிடுகின்றது. 'குற்ற செய்களால் பாதிக்கப்பட்டோரின் உரிமைகள்' பற்றிய பிரிவு குற்ற தொழில் குற்றமில் நடவடிக்கைகளின் பல்வேறு கட்டங்களின் போது பாதிக்கப்பட்ட சட்டமொன்று ஒரேமாதம் பிரதிநிதித்துவப்படுத்தப்படும் வேண்டும் எனக் குறிப்பிடுகின்றது. இவற்றின் கருத்து முறையற்ற வழக்கு விசாரணை, வழக்கு விசாரணை, மேல்முறையீடு, திருத்தத்திற்கான விண்ணப்பம் ஆகியவை உள்மன்றவழக்கம் மேலநீடுகளை விடுக்கப்படும் பட்சத்தில் அண்மைய பாதிக்கப்பட்டவர்களுக்கு விளக்கக்கொடுப்பதாக இருக்கையில், அண்மையான நேரக்கவரத்தின் சட்ட உதவி வழங்கப்படும்.

சட்ட உதவி பற்றிய தேசிய கொள்கைக் கூற்று

நீதிக்கான அணுகலானது சமைய இலங்கையி் பிரச்சனைக்குமான உரிமை என்பதை அங்கீகரித்தல்.

இலங்கையிலுள்ள சமைய பிரச்சனைகளுக்கும் நீதிக்கான அணுகலை உறுதிப்படுத்துவதற்கான சர்வதேச மற்றும் தேசிய நடவடிக்கைகள் ஏற்றுக்கொள்ளும்,

பாதிப்பற்றினவையிலுள்ள மற்றும் விளிப்பு நிலையிலுள்ள மக்களுக்கு நீதி முறையையினை அணுகலுக்க உதவி தேவைப்படுகின்றது என்பதைப் புரிந்து கொள்ளும்.

அணுகலை தேசிய சட்ட உதவிக்க கொள்கையானது பின்னரும் உட்பாடுகளைக் கொள்ளுகின்றது:

- சமூகத்தின் பாதிப்பற்றினவையிலுள்ள மற்றும் விளிப்பு நிலையிலுள்ள மக்கள் சமூக விவகாரங்களை விளிப்பு நிலையிலுள்ள நன்மைப்படல் மற்றும் வசதிநிலை வழங்கப்படும் ஆகியவற்றிற்கெதிராகப் பெறாததுவற்றான அளவளவில் உரிமையினைப் பிரயோகிக்க முடியும் என்பதை உறுதிப்படுத்த சட்ட உதவி வழங்கல் நலமயை சமைய மக்களுக்கு நீதிக்கான சமைய அணுகலை வழங்கும்.
- அரசு சட்ட உதவி வழங்கலின் தலைமையில் பராமீய மீறு முறையிலான சீவில் சமூகத்தின் உதவிபுடன் பல்வகையையினை மதித்து சட்ட முறையியல் நம்பிக்கையினை மேம்படுத்துகின்ற விளைத்திறமும் செயற்திறமும் மிக்க தொழில்நுட்பமய முறையையான சட்ட உதவி வழங்கப்படுவதை உறுதிப்படுத்தும்.
- பாதிப்பற்றினவையிலுள்ள மற்றும் அணுகலை கிட்டாத மக்கள் மத்தியில் சட்டம் பற்றிய மேம்பட்ட புரிதல் உள்ளது என்பதை உறுதிப்படுத்தும்.

பால்தினை, அங்கினை, வயது, இனத்தினம் மற்றும் சமைய பல்வகையைய ஆகியவை விவகாரங்களிற்றும் பங்களிப்பு வழங்கலால் என்பதை இலங்கை தேசிய சட்ட உதவிக்க கொள்கை ஏற்றுக்கொள்கின்றது. மக்களின் விளிப்பு நிலையிலுள்ள தளர் அலுவலகத்திற்கு நீதிக்கான அணுகலை வழங்கின்ற சமைய சமூக, வயசார மற்றும் பெருமைதாக்க சாரணிகள் பற்றியும் மேலும் சாரணிகள் பற்றியும் தேசிய சட்ட உதவிக்க கொள்கை விசேட கவனம் செலுத்துகின்றது. ஆண்படுத்தலில், இறதப் பிரச்சனைகளைத் திடுவதற்கு இக்கொள்கையானது குறிப்பிட்ட ஏற்பாடுகளை ஒரங்கினைக்கும்.

சட்ட உதவி ஆணைக்குறி

- சட்ட உதவி வழங்க விவியு தலைவியின் கீழும் மாநில ஆளுகையின் கீழும் நிதிக்கான அனுமதி வழங்கும் இலாகாவில் செயல்படாத வரலாறுபெற்ற அனைத்து மீளாமை சட்ட வழங்குமான சட்ட உதவி ஆணைக்குறிப்பில் செயல்படுத்த செய்கப்படவில்லை.
- ஆணைக்குறிப்பில் ஒவ்வொரு சட்டப்பிரச்சனை உள்ளது குறித்து அமைச்சரவை நிபந்தனைகளை வைக்க சட்டத்தரணிகள் சட்ட உதவிப்பிரச்சனை மத்தியில்லாத சட்டத்தரணிகள் கவனத்தில் இடப்படாது சட்டத்தரணிகள் சம்பந்தம் ஆணைக்குறிப்பில் நிபந்திக்கப்படுகிறது.
- ஆணைக்குறிப்பில் கட்டுப்பாட்டை சட்டத்தரணிகள் பின்னர் குறிப்புகள்க்கப்பட்டுள்ளன "செயல்படாத சட்டங்களுக்கு" சட்ட ஆணைக்கான வழங்குவதற்கும் அவர்களைப் பிரதிநிதித்துவப் படுத்தவதற்கும் சட்டத்தரணிகளின் சேவைகளை வழங்குவதற்கும் சட்ட நடவடிக்கைகள் மறு செயல்படுத்தவதற்கும் தேவையான ஏனைய உதவிகளை வழங்குவதற்கும் விவாதத்திற்கு சட்ட உதவித் திட்டத்தின் நடவடிக்கை.

"சட்ட உதவிச் சேவைகளை வழங்குவது, அவற்றின் தன்மை, நோக்கம், விடயப் பற்றி அமைச்சரவை ஆணைக்குறிப்பில் ஆணைக்கான வழங்குவதற்கும் ஆணைக்குறிப்பில் சட்டம் கட்டும் சமூக அதிகாரங்களையும் பரிசீலிக்கும் அமைச்சரவைக்கு தெரிவிப்பதற்காகவும் சட்டமன்ற சட்ட உதவி ஆணைக்கான கவனத்தை உருவாக்குகின்றது. கவுன்சிலரின் பிறகு நிதியுதவிச் சேவைக்கான அமைச்சரவை இறுதிக்கான, மேலும் கவுன்சிலர் 30 உறுப்பினர் உள்ளது. இந்த 30 உறுப்பினர்களுள் ஆணைக்குறிப்பில் ஒவ்வொரு சட்டத்தரணி சம்பந்தம் நிபந்திக்கப்படும் ஒன்று மேலும் நிதித்துறைப்பின்படி பிரதிநிதித்துவப்படுத்தி மீளாமை சம்பந்தம் நிபந்திக்கப்படும் ஒன்று மேலும் நிபந்தம் நிபந்திக்கப்படும் ஆணைத்தரணியை அல்லது அவற்றில் வரலாறுபெற்ற பிரதிநிதித்துவப்படுத்தும் அமைச்சரவை நிபந்திக்கப்படும் பணியைச் செயல்படுத்தும் - அரசாங்கம் மற்றும் உள்நாட்டில் அதிகாரங்களை, கவுன்சில் நிபந்தம் மற்றும் சமுதாயம், அமைச்சரவை, தொழில்மன்றம் மற்றும் சமூக நிபந்தம் மற்றும் சட்ட உதவி வழங்குவதில் அக்கறை கொண்டுள்ள ஏனைய குழுக்கள், குறைந்தது ஆறு மாதங்களுக்கு ஒரு தடவை ஆணைக்கான கவுன்சில் கூடுவதற்கான தேவைக்கப்பட்டுள்ளது.

- ஆணைக்குறி அனைத்து அமைச்சரவை நிபந்திக்கப்படும் சட்டத்தரணிகள் கவுன்சில் கவனத்தில் கவனத்தில் வழங்கும் ஆணைக்கான சட்டம் மேலும் கவுன்சில் அவற்றிற்கு அமைச்சரவைக்குமேலும் சட்டம் குறிப்பிடுகிறது.
- இந்த நோக்கங்களுக்கான பிரதிநிதி அல்லது மாவட்டக் குழுக்களை அல்லது கிளையகளை நிபந்திக்கவதற்கும் ஆணைக்குறி வழங்கப்பட்டுள்ளது "தேவையான நிபந்தனைக்கு" சட்ட உதவியானது கவனத்தில் மாவட்டக் குழுக்களையும் அனைத்து இலாகாவும் அனுமதிக்கப்படாத இறுதிக்கான உள்நாட்டில் சில குறிப்பிட்ட விடயங்களைக் குறித்திட்டு கொண்டு சட்ட உதவித் திட்டத்தின் நிபந்திக்கப்படும் பணி மற்றும் நிபந்தனை ஒழுங்குகள்க்கவும் ஆணைக்குறிப்பில் வழங்கப்படும் நிபந்திக்கப்படும் நிபந்திக்கப்படும் இறுதிக்கான அரசாங்கம் மற்றும் உள்நாடு அமைச்சரவை கவுன்சில் நிபந்திக்கப்படும் சமுதாயத்துடன் அமைச்சரவைக்கும் தொழில்மன்றம் நிபந்தம் மற்றும் சமூக நிபந்தம் மற்றும் சட்ட உதவியை வழங்குவதில் ஆணைக்கான ஏனைய குழுக்களுக்கும் கவுன்சில்மன்றம் நடவடிக்கைக்கு ஆணைக்குறி வழங்கப்பட்டுள்ளது.

சட்ட உதவியை மத்திய வழங்குவதை விட மிகவும் மத்திய சட்ட விதிப்புகள், யார் மற்றும் மத்தியமேயு மேலும் மத்தியமேயு உள்ளடக்கும் பல அதிகாரங்களை ஆணைக்குறி

கொண்டுள்ளது இவற்றுள் "பரிசீலித்த நிபந்தனை தகுதித்திட்டத்தை" உருவாக்கல், சட்டம் நிபந்திக்கவும், சட்ட உதவியை வழங்கும் சிறு அமைச்சரவை குறிப்பிடவும், சட்டம் தொழிலுக்கான "விசேஷ சேவைகளை" மாவட்டங்களுக்கான கவுன்சில் தகுதித்திட்டத்தை நடவடிக்கை ஆணை உள்நாட்டில்.

- ஆணைக்குறிப்பில் அரசு நிதி மூலம் உதவி வழங்கப்படுகிறது விசேஷ தகுதித் திட்டங்களை மாவட்டம் சர்வதேச கொள்கையானதில் நோக்கத்திற்கான நிதிமேல் சிறு விசேஷ ஆணைக்குறிப்பில் திட்டப்படுகின்றது இலாகாவின் சட்ட உதவிக்கு தனிமார் சட்ட வல்லுனர்கள் நிதி நிபந்தம் பரிசீலிப்பு வழங்கு தேவைப்படுத்தப்படவில்லை. இதனால் சட்ட உதவி வரவு செலவுறுத்தித்திற்கு நிதி பரிசீலியாளர்கள் அனைத்து உருவாக்கப்படவில்லை.
- ஆணைக்குறிப்பில் சட்ட உதவித் திட்டத்தை நிபந்திக்கவதற்கும், ஆணையாளர்கள் மத்தியில் இருந்து தெரிவுமேயும் நிபந்தி ஒன்று நிபந்திக்கவும் சட்டம் கட்டாமலாதது அமைச்சரவை இவற்றுள் பதவிக்கான, மேலும் மத்தியமேயும், மத்தியமேயு குறைகள் மற்றும் ஏனைய நிபந்தனைகள் ஆணைய ஆணைக்குறிப்பில் நிபந்திக்கப்படுகிறது.

அரசு சம்பந்த சேவை வழங்குபவர்கள்

சட்ட உதவியானது குறிப்பிட்ட விடயங்களில் கவுன்சில் குறிப்பான நான்கு முறைகளில் பல சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குபவர்களின் பணிகளில் சமுதாய அரசு சம்பந்த சட்டச் சேவை வழங்குபவர்களின் வழங்கப்படுகிறது. இந்த சட்டச் சேவை வழங்குபவர்கள் சட்ட உதவி ஆணைக்குறிப்பில் பணிகளின் குறைவை நிபந்திக்கிறது. வரிய மக்கள் அறிக்கை தெரிந்த தெரிந்த நிபந்தம் அவர்களின் இயங்குபவர்களுக்கும் அதற்கான நிபந்திக்கப்படுகின்ற நிபந்திக்கப்படும் சட்ட உதவிக்கான அனைத்து அமைச்சரவை தொழிலுக்கும் சமூக வழங்கப்படும் தொழிலும் சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குபவர்கள் அவர்களின் சட்ட உதவிச் குறிப்புகளை விபரிக்கின்றனர்.

- அரசு சம்பந்த சட்ட உதவி வழங்குபவர்கள் சர்வதேச, இறுதிப்படி மற்றும் பந்திக்க கொள்கையாளர்களிடமிருந்து சர்வதேச அரசு சம்பந்த நிபந்திக்கப்படுகின்ற நிபந்திக்கப்படுகின்ற. மேலும் இவற்றிற்கு அரசு உதவி வழங்குவதில்லை.
- அரசு சம்பந்த சேவை வழங்குபவர்கள் சட்ட உதவி ஆணைக்குறிப்பில் தொழிலுக்கான இருப்புகள், ஆணைக்குறிப்பில் கவுன்சில் உத்தியோகமேயும் தொழில் அறங்காவலர் உள்ளனர்.

**கொள்கைக் களங்கமும் பறிச்செயற்பாடுகளும்
எட்ட உதவி மற்றும் செயற்குறும்பிடு சேவை விநியோகத்திற்கான சான்றுகள்**

பிரதான விடயங்கள்	கொள்கை பறிச்செயற்பாடுகள்
"தேவையுடைய நபர்களுக்கு" எட்ட உதவி வழங்கப்படும் என எட்ட உதவி எட்டம் குறிப்பிட்டுள்ளது. எவ்வாறாயினும் "தேவையுடைய நபர்களை" எட்டம் வரையறை செய்யவில்லை. அல்லது எட்ட உதவியின் இலக்குகளைத் திரிப்பதில் பிரயோகிப்பதற்காக ஊர்எட்டம் களைமீது அல்லது தெரிவுப்படிமையினமீது அது வழங்கவில்லை. இது எட்ட உதவிக்கான நகையாயினதே திரிப்பதற்கும் எட்ட உதவி வழங்கித்தான் மாதிரிகளைத் திரிப்பதற்கும் எட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினரும் எட்ட உதவித் திட்டத்தில் நிர்வாகத்திற்குக்கும் பற்றி பின்ன வழங்கிற்று.	"தேவையுடைய நபர்கள்" என்பதை வெளிப்படையாக வரையறை செய்வதற்கான பற்று எட்ட உதவித் திட்டத்தில் தகையதை தெரிவுப்படிமையாக தேவை.
எட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினால் நடத்தப்படும் கூடுதலான அறிவுதர்ப்பான பரிசீலனை பற்றி கொள்முதல் 12000.00 இலக்க ரூபாயின அல்லது அதற்க்கு குறைவான தொகையினால் சம்பந்தமும் "தேவையுடைய நபர்களை" எட்டமும் உடனடிக்க வேண்டும்.	குறித்துணைக்கப்பட்டுள்ள எல்லாக்கூடுதல் அறிவுதர்ப்பானைக் கொண்டுள்ள ஆணைப் பூணமான எட்டச் செலவுகளுக்கு #3கொடுக்க ரூபாய் மாத நபர்களை அனுமதிப்பதற்காக கூடுதலான விசயம் தெரிவுப்பதற்கானவையுடையதாக ஆக்கித்தர்ப்பான தேவை இருக்கின்றது. சில நிதிக்களைப் பங்களிப்பதாக வழங்கக்கூடிய யுணைக்களிட்டுவருந்து எட்டச் சேவைகளுக்குக்காகப் பகுதியினால் நிதியிடமைப் பெற்றுக்கொள்வதற்கான சாத்தியத்தின் இது இணைக்கப்படல் வேண்டும்.
எட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினால் நடத்தப்படும் நிதிப் பரிசீலனை அல்லது எட்ட நடவடிக்கையின் பற்றி நிதிப்பின்னத்தின் திட்டமினைத் தாமது ஒரு குழுவின்மீது அல்லது ஆட்களின் பற்றி வகுப்பின்மீது மாதக்கூடுதல் யுணைப்பிடு நடத்திவருந்து.	நிதிப் பரிசீலனை அல்லது பற்றி வகுப்பின்னத்திற்கான தேவை இருக்கின்றது.

ICCPR எட்டத்தில் சிறு குற்றமீதம் வழக்குகளில் எட்ட உதவிக்கான செலவுகளை உரிமை இருக்கின்றது. எவ்வாறாயினும் நபர் ஒருவர் குற்றமீதம் தவறிற்காகக் குற்றம் சாட்டப்படுவதற்கு முன்பு) அல்லது எட்ட எட்ட உதவி வழங்குவதற்காக எட்டத்தில் செலவுகளை உரிமை வழங்கும் இல்லலை.	குற்றமீதம் விடயங்களில், வழக்கு விசாரணைக்கு முன்பு) தடுத்தலுக்கக்கூடிய சந்தர்ப்பம் உடனடிப்படிமையாக, எட்ட உதவிக்கான வெளிப்படையான உதவியைத் திருக்கவேண்டும். தடுத்தலுக்கக்கூடிய அல்லது குற்றம் சாட்டப்படுவதற்கான சந்தர்ப்பம் நபர் எட்டத்தினால் ஒருவரின் தெரிவு செய்வதற்கும் அவரின் பிரதிநிதித்துவம் செய்யப்படுவதற்கான உரிமையினக் கொண்டுள்ள வழக்குகள் இந்த உரிமை அல்லது உரிய முறையில் தெரிப்படுத்தப்படுவதற்கான உரிமையினையும் அவர் கொண்டுள்ள இல்லாவிட்டால் தடுத்தலுக்க இணைக்கப்படாமல் அது நகையின் இல்லாறான நபர்கள் அவரின் அரசு சேவையில் எட்டத்தினால் ஒருவரின் பெற்றுக் கொள்வதற்கான உரிமையினக் கொண்டுள்ள வழக்குகள் இந்த உரிமையின அல்லது உரிய முறையில் அவர்களுக்கு அறிப்பதற்குப்படிமையாக வேண்டும்.
எட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினரும் நிதிக்கூடுதல் எட்டத்தினால் முறைமைக்கும் அரசு நிதியில்லுத்து நிதி வழங்கப்படுகின்றது. எட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினரும் சர்வதீசு கொள்முதல்பற்றிவருந்து வரையறுக்கப்பட்ட உதவியே விடக்கின்றது.	எட்ட உதவிக்கான இருக்கின்ற நிதி வாய்க்கின்ற குறைவான திட்டமிடப்பட்ட எட்ட உதவி பெறுவதற்கும் வழங்கப்படும் பங்களிப்புகொள்முதல் விசயம்வர்ப்பான நிதியிடமை சாத்தியமானபெற்று அறிவுதர்ப்பான தேவை இருக்கின்றது. பெற்றுத் தரக்கூடியதாகக் கருதப்படக்கூடிய நிதியு நித்யுணைக்கும் பற்றுப் பங்களிப்புகள் எட்ட உதவிக்கு குறைவு பங்களிப்புகள் எட்ட ஆணைக்குழுவினரும் வேறு விசயம்வர்ப்பானவையுடையவையும் வேறு விசயம்வர்ப்பானவையும் கொண்டுள்ளதால் அவர் நிதியையும் கருத்திடு கொள்ள முடியும்.
எட்ட உதவிச் சேவைகளினதும் எட்ட உதவிச் சேவை வழங்குணைக்கின்றது ஆற்றலைக் கட்டி பெறுப்படுவதானது எட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினரும் ஏனைய எட்ட உதவிச் சேவை வழங்குணைக்கின்றது நித்யுணைக்கின்றது பெறுப்படுவதற்கும் எவ்வாறாயினும் குறிப்பிட்ட நிதி ஒதுக்கீட்டினதும் திட்டத்தினதும் பற்றி அங்கீகாரம் உறுதிப்படுத்திவதில்லை.	நாடு முழுவதிலுமுள்ள எட்ட உதவிக்குழுக்கள் கங்கித்தாக வேல்திக வள ஒதுக்கீட்டினதும் பரிசீலிப்பதற்கும் அவற்றின் விசயங்கித்துவத்திற்கும் பண்பாற்றி விசயங்கித்துவம் திட்டமிட்கின்றதும் ஏனைய பெறுவதில் கட்டும் பெற்றுமுறைகளுக்கான தேவை இருக்கின்றது.

<p>தொழில்துறையில் ஏனைய சட்ட உதவிக் தேவை வழங்குகின்றனவையினால் ஏனைய பண்புணர்ச்சிக்கற்றும் ஒத்துழைப்பிற்கும் சட்ட உதவிகள் ஆணை வழங்கப்படவில்லை என்பது குறித்து செயற்குறிப்பு மீது முறையில் இடம் பெறவில்லை.</p>	<p>சேவை விநியோகத்தை விவகாரத்தின்மீது செயற்குறிப்புகளையும் உறுதிப்படுத்துகின்ற தொழில்நுட்பமான பரிகார உட்கட்டிடங்களை உறுதிப்படுத்துகின்ற சட்ட உதவிக் சேவை வழங்குகின்ற களில் வகைப் பொறுப்பு மற்றும் கண்காணிப்பினை உறுதிப்படுத்துகின்ற ஒருங்கிணைப்பினையும் வகையணைப்புகள்க்கற்றினையும் சட்ட உதவிக் சேவை வழங்குகின்ற மத்தியப் பிரதேசங்களுக்கும் ஒரு முறைமையின் முறையான அளவில் இடுவதற்கான தேவைபொன்று இருக்கின்றது. சில சட்ட உதவிக் சேவை வழங்குகின்ற மத்தியிலும் ஒருங்கிணைப்பில் பணியை முன்னெடுத்துச் செல்வது சட்ட உதவிக் ஆணைக்குறிப்பு மத்தியப் பண்புணர்ச்சியும்.</p>
<p>சட்ட உதவிக் சேவைத் துறையானது பெருமளவிற்கு ஆயோசனை, முறைமையின் பெருமளவிற்கு மற்றும் முறைமையின் தீவிரத்திற்கு ஏனைய வழங்குகின்ற முறைமையின் ஆயோசனைத் துறையானது பெருமளவில் வளர்ந்துகொண்டிருக்கிறது.</p>	<p>சட்ட உதவிக் முறைமையின் அங்கமாக மத்தியப் பெருமளவிற்கு, நடுவர் தீர்ப்பு உட்கட்டிட ஏனைய வழங்குகின்ற முறைமையின் ஆயோசனைத் துறையானது இருக்கின்றது.</p>

பிரிவு 3

சட்ட உதவிக் கான தொழில்வாண்கை தீர்வியான உட்கட்டிட

- தேவையானது நல்களுக்கு சட்ட உதவிக் வழங்குகின்றது இவ்வகை அளவில் உட்கட்டிட பிரதேசங்களில் மத்தியப் பெருமளவிற்கு நல்க்கான அணுகலை உறுதிப்படுத்துகின்றது நல்கு முறையானது பெருமளவில் 72 கிணை வகையணைப்புகள் மூலம் சட்ட உதவிக் ஆணைக்குறிப்பானது அளவு தீவிரத்திலும் பல்வேறு பிரதேசங்களுக்கான உட்கட்டிட சட்ட உதவிக் சேவையினை வழங்கி வருகின்றது.
- பல்வேறு மக்களுக்கு சட்ட தகவல்களையும் உட்கட்டிட பற்றிய விநியோகத்தையும் வழங்குகின்ற இயங்கக சட்டத்தரணிகள் சங்கம் உட்கட்டிட பெருமளவிற்கு நேரம் கிடைக்கின்றபொழுது தலியா சட்டத்தரணிகள் இத்தம் பரிகாரமும் பணிக் நல்கு நேரத்தினை அங்கீகரித்து வருகின்றது.
- சில சமயம் சட்ட உதவிக் துறையானது பெருமளவில் வளர்ந்துகொண்டிருக்கும் குடிப்பிணைப்புகளினால் விநியோகத்திற்கு தளப்படும் பெருமளவில் உட்கட்டிட பணிகளினால் பரிகாரப்பட்டுகின்ற சட்ட உதவிக் சேவை வழங்கி வருகின்றது.
- சேவையினை மேம்படுத்துவதற்கான சட்ட உதவிக் துறையானது பரிகாரம் மேம்படுத்துவதற்கும் ஆற்றலை அதிகரிப்பதற்கும் மேலதிக வளங்களைப் பெறுவதற்கான தேவை இருக்கின்றது.
- சட்டப் பாடலிதானத்தினால் சட்ட உதவிக் பற்றிய கல்க குடிப்பிணைப்புகள் பெருமளவில் நடைபெறும் கல்வி மற்றும் தொழில் தீர்வியான சட்டப் பாடலிதானத்தினால் சட்ட உதவிக் உட்கட்டிடத்திற்கான தேவை பற்றிக் கல்கத்தையிடும் சந்தர்ப்பங்களும் உட்கட்டிட மேலும் இது சட்டக் கல்வி வழங்குகல் பற்றிய சேவையினால் இடம்பெற்று வருகின்றது.
- தொழில்வாண்கை சேவைத் தரக் கட்டுப்பாட்டின் அடையாளமாக சட்ட உதவிக் வழங்குகின்ற அங்கமாக ஆணைப்படுத்துதலும் கண்காணிப்பும் சீரான மத்தியில் காணப்படுகின்றது என்பதற்கும் இச்சேவையினால் அதிக தொழில்வாண்கைபற்றியான அணுகுமுறை தேவைப்படுகின்றது.
- சட்ட உதவிக் வழங்குகின்ற ஆணை, நிர்வாகம் மற்றும் முகாண்டுத்துவத்தினால் முறைப்புகள் மற்றும் சமர்ப்புகள் பெருமளவில் கல்கத்திற்கு கல்க ஆயோசனையும் மத்தியிலும் விநியோக தீவிரப்படுத்தும் குடிப்பிணைப்புகளும் தகவல்கள் காணப்படுகின்றது என்பதற்கும் ஒருங்கிணைப்புகள் மற்றும் தொழில்வாண்கையினால் சட்ட உதவிக் சேவையினை வழங்குகின்ற இத்தக் குறைபாடுகள் மற்றும் சமர்ப்புகளைத் தீவிரத்தான முறையான அணுகுமுறைக்கான தேவையுள்ளது.

சட்ட உதவிக்கான தொழில்நுட்ப அமைப்பின் பரிந்துரை செய்யப்படும் சட்ட உதவிகளின் பட்டியல்

விவரம் விவரம்	சட்ட உதவிக்கான பரிந்துரைக்கப்பட்ட சட்ட உதவிகள்
சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குவதில் கவனம் செலுத்தும்.	சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினருக்கு உதவியளிக்கும் சட்ட உதவிக் கண்காணிப்பு பொருள்முறைக்கான தேவைகள்.
நியமிக்கப்பட்ட சட்டத்தரணிகள் முறையாக ஆய்வு செய்யப்படும், தரவரிசை மற்றும் தகவல் பரம்பல் ஆய்வை பரிசீலனை இருக்கின்றன.	செயல்பாடு சார்ந்த ஆய்வுகள், நடவடிக்கை பொருள்முறைக்கான முறைமை தொடர்பான பொது தரவரிசைகள், கண்காணிப்பு மற்றும் தரக்கட்டுப்பு ஆய்வுகளை நிறுவுவதற்கான தேவைகள்.
சட்ட உதவிக்கான முறைகள் தர உத்தரவாத திட்டம் இல்லாமல்.	உயர்நீதிமன்ற சட்டத்தரணிகள் உள்ளடக்கிய அரசு மற்றும் அரசு சார்பற்ற சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குனிகளால் வழங்கப்படும் சட்ட உதவியை மதிப்பீட்டுத் தாக்கீதம் தர உத்தரவாத திட்டத்தின் உருவாக்கம் செயல்படுத்தும் தேவைகள்.
சட்ட உதவியளிக்கும் சட்டக் கல்வியின் ஒருங்கிணைந்த அமைப்பை உருவாக்கும்.	சட்ட உதவி ஆணைக்கான மதிப்பீட்டில் சட்ட உதவிக்கான கட்டமைப்பை பரிசீலனை செய்வதற்கான இலக்கத்தில் கல்வி முறையைக் கொண்டுவர நினைக்க கல்வி மற்றும் உயர் கல்வி முறையின் சட்ட உதவியை ஒருங்கிணைப்பதற்கான தேவைகள்.
சட்ட உதவிக்கான பங்களிப்பு வழங்குவதற்கு தனிப்பட்ட சட்டத்தரணிகளுக்கான பொருள்முறை இல்லாமல்.	ஆய்வுகள் தனிப்பட்ட சட்டத்தரணிகள் சட்ட உதவிக்கான பங்களிப்பு வழங்குவதற்கான சட்ட உதவி ஆணைக்கான உள்ளடக்கத்தை பரிசீலனை செய்வதற்கான உத்தரவுகளை வழங்குவதற்கான ஒரு முறைகள் பொருள்முறைக்கான தேவைகள்.

பகுதி 2

உயர்நீதிமன்றச் செயற்றிட்டம்

உபாயமார்க்கச் செயற்றிட்டம்

பிரிவு 1: ஆளுகை, முகாமைத்துவம் மற்றும் நிர்வாகம்

பிரதான விடயங்கள்	கொள்கை பதில் செயற்பாடுகள்	உபாயமார்க்கச் செயற்றிட்டம்
சட்ட உதவியானது இலங்கைப் பிரசைகளின் ஓர் உரிமையாக வெளிப்படையாக அங்கீகரிக்கப்படவில்லை.	தேவையுடைய பிரசைகளுக்கு சட்ட உதவிக்கான உரிமையானது இலங்கையில் சட்ட உதவிச் சட்டத்தினுள் வெளிப்படையாக அங்கீகரிக்கப்படல் வேண்டும்.	சட்ட உதவிக்கான பரந்த பிரசைகள் உரிமையினை அங்கீகரிப்பதற்கு சட்ட உதவிச் சட்டத்திற்கு சட்டவாக்க மறு சீரமைப்பு, சட்டவாக்கமானது சட்ட உதவிக்கான பரந்த தொலைதொடர்பினை எடுத்துக்கொள்வதும் சட்ட உதவி நிகழ்ச்சித்திட்டத்தினை மேற்கொள்வதற்குப் பொறுப்பான அமைப்பு (சட்ட உதவி ஆணைக்குழு) தெளிவான வகிபாத்திரத்தினைக் கொண்டிருக்க வேண்டுமென்ப துடன் இச்சட்டகத்தினுள் உபாயமார்க்கமாக நிலைகொண்டிருக்கவேண்டும்.
கிடைக்கக்கூடியதாகவுள்ள சட்ட உதவி வகைகள் பற்றிய தெளிவின்மை.	பிரசைகளுக்கு வழங்கப்படுகின்ற சட்ட உதவி வகைகளை வெளிப்படையாகக் குறிப்பிடுவதற்கான தேவை	சட்ட உதவிச் சட்டத்திற்கான சட்டவாக்க மறுசீரமைப்பு கிடைக்கக் கூடியதாகவுள்ள சட்ட உதவி வகைகளை சட்ட உதவிச் சட்டத்தில் வெளிப்படையாகக் குறிப்பிட வேண்டும்; சீவில் சட்ட நடவடிக்கை, குற்றவியல் சட்ட நடவடிக்கை, பாதிக்கப்பட்டவர் பாதுகாப்பு, அடிப்படை உரிமைகள்
குற்றவியல் தண்டனைச் சட்டக் கோவையானது உயர் நீதிமன்றங்களினதும் மேல்முறையீட்டு நீதிமன்றங்களினதும் நீதிபதிகளுக்கு அந்த நீதிமன்றங்களில் இலவச சட்ட உதவிக்கான உரிமைக்கான அதிகாரங்களையும் கடமைகளையும் வழங்குகின்றது.	நியமிக்கப்பட்ட சட்டத்தரணி முறைமையினை வரையறை செய்து விளக்குவதற்கான தேவை	நியமிக்கப்பட்ட சட்டத்தரணி முறைமையினை ஆளுகை செய்கின்ற விபரம், ஆணை மற்றும் நிர்வாக விதிகளை வழிகாட்டல்மற்றும்மேற்பார்வைமுறைமை உருவாக்கத்தடன் சட்ட உதவிச் சட்டத்தில் உள்ளடக்கல்
நியமிக்கப்பட்ட இந்த சட்டத்தரணி முறைமையானது சட்ட உதவிச் சட்டத்தில் வரையறுக்கப்பட்டு விளக்கப்படவில்லை.		
நியமிக்கப்பட்ட சட்டத்தரணி முறைமை கீழ் நீதிமன்றங்களில் இயங்காத காரணத்தினால் அது அனைவருக்கும் கிடைப்பதில்லை.	அனைவருக்கும் அதிக அணுகலை இயலுமாக்க நியமிக்கப்பட்ட சட்டத்தரணி முறைமையினைக் கீழ் நீதிமன்றங்களுக்கு விஸ்தரிப்பதற்கான தேவை	மாவட்ட நீதிமன்றம், நீதவான் நீதிமன்றம் மற்றும் தொழில் நியாய மன்றம் ஆகியவற்றினை முறைமை வாய்ந்த வகையில் உள்ளடக்குவதற்காக நியமிக்கப்பட்ட சட்டத்தரணி முறைமையினை விரிவாக்கல்

<p>சட்ட உதவி சட்டமன்ற சட்ட உதவி ஆலோசனைக் கவுன்சில் உருவாக்கப்படுவது. சட்ட உதவி ஆலோசனைக் கவுன்சில் பற்றி குறைந்த பட்சம் 30 உறுப்பினர்களை கொண்டிருந்து ஆலோசனைக் கவுன்சில் சிபார்சுக் கட்டக்கூடிய நடவடிக்கைகளைப் பற்றி ஒத்திசைவு மீது குழுமைச் செயற்படுவதையும் உறுப்பினர்களின் சம்பந்தம் சந்தியற்றாக்கப்படும்.</p>	<p>வளைத்திறன்மையம் செயற்குறிப்பிடு திறமை வகுத்தலையும் உறுதிப்படுத்த சட்ட உதவி ஆலோசனைக் கவுன்சில் உறுப்பினர்களின் சம்பந்தம் கையாண்டு குறைப்பற்றமான தேவை</p>	<p>சட்ட உதவி ஆலோசனைக் கவுன்சில் உறுப்பினர்களின் சம்பந்தம் ஆகக் கூடியது 8 உறுப்பினர்களைக் குறைப்பற்றமான சட்டமன்றப் பகுதியை சட்ட உதவி ஆலோசனைக் கவுன்சில் பின்வரும் உறுப்பினர்களை கொண்டிருக்க வேண்டும்:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. பிரதம நிதியரை 2. நிதி அமைச்சர் செயலாளர் 3. சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவின் தலைவர் 4. சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவின் இரண்டு ஆணையாளர்கள் 5. பொலீஸ் சேவையின் செயலாளர் செயலம் அமைச்சர் செயலாளர் 6. நிதி அமைச்சர் செயலாளர் நியமிக்கப்படும் பெண்களைப் பற்றி நிதித்துறையிலிருந்து சட்ட உதவி கவுன்சில் சம்பந்தம் 7. நிதி அமைச்சர் செயலாளர் நியமிக்கப்படும் சம்பந்தம்
<p>சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவின் சட்ட உதவி திட்டத்தின் நினைத்தி ஆணையாளர்கள் மத்தியிலிருந்து சட்ட உதவி சட்டத்தின் 12 பிளீக் கீழ் தெரிவு செய்யப்படுகின்றது. இவர்களுக்கு கவுன்சில், வேலை மனிதர்களும், செயலாளர் குழு மற்றும் கவுன்சில் நிபந்தனைகள் ஆகியவை ஆணைக்குழுவின் திறமைக்கப்படுகின்றன. நினைத்திருக்க அமைச்சர் திறமைக்கப்படுகின்றது. வேலை நினைத்தி ஆணைக்குழுவின் பரிசீலனைக்கு உட்படுகின்றது.</p>	<p>சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவின் சட்ட உதவி திட்டத்தின் நினைத்திராக ஆணையாளர் இருக்கும் குற்றமையானது கவுன்சில் பிளீக்கும் ஆணைக்குழுவின் நினைக்கப் பிளீக்கும் இடையில் கொடுக்கப்படுகின்ற மற்றும் வகிப்பற்றங்களின் கவுன்சில் பிளீப்பின சட்டமன்றம் இது நினைக்க விடப்படவில்லை செயற்குறிப்பிடு வகுப்பிடுகின்றது சந்தியற்றது இக்குற்றமையின் கவுன்சில் செயலம் உறுப்பினர் கொடுத்தலையும்.</p>	<p>கவுன்சில், கவுன்சில்பு மற்றும் செயலாளர் குறைப்பற்றமான மீளப்படுகின்றது.</p> <p>சட்ட உதவி திட்டத்தின் நினைத்திராக கவுன்சில் திறமைக்கப்படுகின்றது ஆணைக்குழுவின் சட்ட உதவி சட்டத்திற்கான சட்டமன்றப் பகுதியை நினைத்திராக அதிகாரி நினைத்திராக கீழ் சேவையாளர், கவுன்சில் ஆணையாளர் இருக்க மாட்டார். சம்பந்தம் மற்றும் பரிசீலனை கவுன்சில் மேலும் நினைத்திராக ஆணையாளர்களுக்கும் பரிசீலனைக்கப்படுகின்றது. இவ்வாறு அதிகாரிகளை குறிப்பிடுகின்றது கவுன்சில் விபரிப்புகளும் உரிய முறையில் உருவாக்கப்பட வேண்டும்.</p>

<p>சட்ட உதவி திட்டத்தின் கவுன்சில் மதிப்பீடு சட்ட உதவி ஆலோசனைக் கவுன்சில் செயற்குறிப்பிடு சம்பந்தம்.</p>	<p>சட்ட உதவி கவுன்சில் குறைப்பற்ற மற்றும் கவுன்சில் திறமை மீள கவுன்சில் குறைப்பற்ற மற்றும் மதிப்பீடு குறைப்பற்ற சம்பந்தம்.</p>	<p>சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவின் கவுன்சில், ஆணையாளர்கள் கவுன்சில் கீழ் சட்ட உதவி திட்டத்தின் நினைத்திராக கவுன்சில் திறமைக்கப்படுகின்றது சந்தியற்றது சம்பந்தம் சட்ட உதவி கவுன்சில் குறைப்பற்ற மற்றும் மதிப்பீடு குறைப்பற்ற சம்பந்தம்.</p>
--	--	--

	கொண்டுள்ளது என்பதுடன் இந்த உரிமை அங்குக்கு உரிய முறையில் நேரடிப்படுத்தப்படுவதற்கான உரிமையினையும் அளி கொண்டுள்ளது. இவ்வாறியட்டால் தகுந்த அந்தி இறைக்கப்பட்டனம் எனும் நிலையில் இவ்வாறான நபர்கள் அரசினால் அரசு மொலில் சட்டத்தினால் ஒருவரைப் பெற்றுக்கொள்வதற்கான உரிமையினம் கொண்டுள்ளது என்பதுடன் இந்த உரிமையானது உரிய முறையில் அங்குக்கு அறியத்தற்பட்டல் வேண்டும்.	
சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினரும் நிர்வாகப்பட்ட சட்டத் துறை முறைமைக்குள் அரசு நிதியில்லாதது நிதி வழங்கப்படுகின்றது சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினரும் அங்கு கொள்பவரின் களிடமிருந்து வரையறுக்கப்பட்ட உதவியை மொல்கின்றது.	சட்ட உதவிக்கான இறக்கின்ற நிதி வளங்களைக் குறைவான நிதியுடைய சட்ட உதவி பெறுகின்றவர்கள் வழங்கப்படும் பங்களிப்பு மொலி மொலிக வகையிலான நிதியினால் சாத்தியமான மொலி ஆராய்வதற்கான தேவை இருக்கின்றது. மேலும் அறக்கொளபடாகக் கருதப்பட்டக்கடிய நபியர் திருவளங்களை மற்றும் சாத்தியமான உள்விட்ட நபியர் குறைப் பங்களிப்புக்கள் வீச அறக்கொளபடாகவொலி பெறு அங்குவிட்டவளையும் கொண்டுள்ளதால் அங்குவினையும் கருத்திற் கொள்ள முடியும்.	இவ்வகையில் சட்ட உதவிக்கான "நிதியினால் மற்றும் வளப்பெறப்பாக்கம்" பற்றிய தொழில்வாணமை நிதியிலான சாத்திய வள ஆய்வின் துடனும் மேலும் ஆய்வில்லாதது களிடமிருந்து வரையறுக்கின்ற சட்ட உதவிக்கான நிதி மற்றும் ஏனைய வள ஒதுக்கிடுவன உறுதிப்படுத்தும் நினைக்காத திட்டத்தினால் வரையறுக்க அறக்கொளபடுவதற்கும் பங்களிப்பதற்கும்.
சட்ட உதவிச் சேவைகளினதும் சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குனர்களினதும் ஆற்றலாகக் கட்டப்பெறுகின்றன.	நாடு முழுவதும் சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினர் அறக்கொளபடுகின்ற மொலிக வள ஒதுக்கிடுவன பெற்றுக்கொள்வது பற்றிப்	வழங்கப்படும் சட்ட உதவிச் சேவையின் தரும் மற்றும் உள்விட்டதும் தரும் ஆய்விலான அறிக்கையிற்றகு சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குனர்களினதும் தேவைப்படும் வளங்களைத் தேவைகளி மதிப்பீடு மற்றும் ஆற்றல் உருவாக்க

சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினரும் ஏனைய சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குனர்களினதும் திருவள நிதியான மொலியினக் கருதப்படுகின்றது என்பதையினும், குறிப்பிட்ட நிதி ஒதுக்கிடுவன திட்டத்தினையும் பற்றி அங்குக்கும் உறுதிப்படுத்தவதற்கும்.	பரிசீலிப்பதற்கும் அங்குவின மொலிக விடுவாக்கத்திற்கான தேவை பற்றிய பரிசீலிப்பதற்கும் பங்களிப்பு பற்றிய பற்றியும் தலை திட்டங்களை பற்றியும் ஆராய்வதற்கும் ஏனைய மொலி கூட்டும் பெறுகின்றவர்கள் பற்றி ஆராய்வதற்கான தேவை இருக்கின்றது.	இவ்வாறியல் ஆய்விலான துடனும் தேவைகள் பங்களிப்பில்லாதது வளப்பெறப்பாக்கம் சட்ட உதவித் துறைக்கான 5 வருட உட்பயணிக்கத் திட்டத்திற்கான அங்குவின பங்களிப்பதற்கும் மேலும் சட்ட உதவி ஆணைக்குழுவினரும் திட்டத்திற்கான அங்குவின பங்களிப்பதற்கும் மேலும்.
ஆராய்வதற்கும் ஏனைய சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குனர்களினதும் மொலிமான வளவளப்படி குறைக்கத்தற்கும் ஒதுக்கப்படுகின்ற சட்டத்தினால் ஆணை வழங்கப்படவில்லை என்பதுடன் இது பெறுகின்ற மிகு முறையில் இடம்பெறுவில்லை.	மொலி விடுவாக்கத்தின் விளைவிலானதும் பெறுகின்றவளும் உறுதிப்படுத்தப்படுகின்ற, தொகுக்கின்ற பங்கி கூட்டப்படுவன உறுதிப்படுத்தப்படுகின்ற, சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குனர்களின் வளம் பெறுகின்ற மிகு முறையில் வளவளப்படுவனக் கத்தினையும் சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குனர்கள் மத்தியில் இயங்குனக்கும் ஒரு முறையார் முறைமையின அமலில் இடுவதற்கான தேவைமொலி இருக்கின்றது.	வளவளப்படுவாக்கம் மற்றும் ஒருவகையினால் உறுதிப்படுத்தப்படுகின்ற மொலிமொலிக்கு, குறிக்கொள்கல் மற்றும் விடுவாக்க அங்குவின சட்ட உதவித் துறைக்கான கூட்டவளப்பின சீன உருவாக்கம்.
சட்ட உதவிச் சேவைத் துறையானது பெறுவாவிற்று ஆய்வான, முறைமார்பு பெறுவாவிற்று மற்றும் முறையார் நிதித்துறை திருவளங்களை அறக்கல் ஆய்விலானதும் ஆய்விலானதும் பெறுவாவினல் வரையறுக்கப்படுகின்றது.	சட்ட உதவி முறைமையின் அங்குவின மத்தியமந்தம், பெறுவாவிற்று, பற்றி திருவிட்ட உள்விட்ட ஏனைய வழங்குன குறைத்தும் முறைமார்பு ஆராய்வதற்கான தேவை இருக்கின்றது.	இவ்வகையில் சட்ட உதவி முறைமையின் பரிக்க முடியாத அங்குவின குறை திருவிடுவதற்கான மற்ற வழங்குன சாத்திய வள ஆய்வின் துடனும் மேலும் பங்களிப்பாவின அங்குவின சட்ட உதவிச் சேவையின் அங்குவின சீன பரிதான பெறுகின்றவளக் குறைமொலிமொலிமொலி.

உயரணயரீக்கக் செயற்றிட்டம்

பிரிவு 3: சட்ட உதவிக்கான தொழில்வாண்மை ரீதியான கட்டப்பாடு

பிரதான விடயங்கள்	கவனக்கூறத்தல் செயற்சாந்தங்கள்	உயரணயரீக்கக் செயற்றிட்டம்
சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குவதல் கண்காணித்தல்.	தீர்மானத்தில் சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குவதல் கண்காணிப்பது சொற்புலாளுக்கான தோலயுள்ளது.	சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குவதல் கண்காணிப்பதற்காக ஒரு உயரணயரீக்கக் கண்காணிப்பது சொற்புலாயினை அமுலாக்குத்தல் சட்ட உதவித் தொகுப்பான பீரகைகளின் முறையாளுக்கான செயல்முறையிளையும் இது உருவாக்கலிளண்டும். தீர்மானம்சீர்க்க தொழிலா பயலீலரீக்கக்கடிய தய அலுத்து உணமயில் மூலம் இதுகளை மெற்கொள்ள முடியும்.
நியமிக்கப்பட்ட சட்டத்தரணி முறையமயில் தகவல்களில் ஆலயணப்படுத்தல், தலவுத்தல் மற்றும் பயலில் பயலீலயானதாக இருக்கின்றது.	கண்டுபிடிப்பதற்கான சொற்புலா, கண்காணிப்பு மற்றும் தரக் சட்டப்பாடு ஆகியவற்றுடன் செயலிற்றி சார்த்த ஆலயணத்திளையும் முறையான தொகுப்பான சொதிய தலவுத்தலத்திளையும் அமுலாக்குத்துவதற்கான தோலயுள்ளது.	நியமிக்கப்பட்ட சட்டத்தரணி முறையமயிலான உருவாக்கித்திட்டமிடலும் இளயகலும் மற்றும் செயலிற்றிளான உருதிப்படுத்தல்வதற்காக விழிப்புணர்விளான அத்தர்ப்புதற்கு சொருத்தலான இளயயத்துளயகளில் தள்ளுறான திட்டக்களைய பரிசீலாக்காக கிளடக்கச் செய்தலும்.
சட்ட உதவிக்கு முறையா தீர்மானத்தல் திட்டம் தீர்மானம்	உயரணயரீக்கக் கண்காணிப்பு மற்றும் தரக் சார்பற்ற சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குன்களிளான வழங்கப்படும் சட்ட உதவிச் சேவைகளை மறிப்பிட்டு தரப்படுத்துவதற்கான தீர்மானத்தல் திட்டத்திளான தோலயுள்ளது.	கிளில் மற்றும் குறையமயில் சட்ட உதவிச் சேவைகளில் வழங்குன்களின் செயலாற்றலயக்கான உயர் தளத்தரத்திளான பீரணயிற்றான கம்பகத் உருதிப்படுத்தல் தீர்மானத்தல் திட்டத்திளான உருவாக்கி தீர்வகித்தல். இது துக்கிய ராக்கியத்திளான தீர்மானத்தல் முறையமயிளான (QM) ஒருத்தலாக இருக்க முடியும். இது சேவை வழங்குன்களின் குறிப்பிட்ட முள் தீர்மானிக்கப்பட்ட தளத்தரக்களைய மறித்தல் செயற்தல் அலாககருக்கு வழங்கப்படும் முறையமயிளான

		செயற்றிட்டத்திளானது தீர்மானத்தல் முறையமயிளானது தீர்மானத்தல் தொடுதற்க்காக விளையாக நியமிக்கப்பட்டுளான தீர்மானத்தல் தளத்தரக்கல் தீர்மானம் அல்லது தீர்மானத்தல் சொற்ற கயர்த்தலான தீர்மானத்தல்களைய வழங்கப்படலாம். தீர்மான சட்ட உதவிச் சேவை வழங்குன்களின் சேவைவிளான அல்களின் வழங்குன்களின் உயரணயரீக்க முறையமயிளான, பயலிளான அலுயலம் மற்றும் தீர்மானம் சொறுப்பு உருதிப்பட்டு ஸ தொலய்க்கலுக்ககுத்தலான மறிப்பிளும்.
சட்ட உதவிவாணது சட்டக் கல்களில் ஒருக்காக தல்கிளிக்கப்பட்டவிளைய	சட்ட சட்ட தொழில்வாண்மைவாணதுகளிளும் சட்ட உதவிக்கான கட்டப்பாடுகளும் பயலிளானயதற்க்கான தீர்மானத்தில் தீர்மானம் வழங்குன்களின் தீர்மானம் தீர்மானம் மற்றும் உயரணயரீக்க முறையமயிளான சட்ட உதவிவிளான ஒருக்கிளானயதற்க்கான தோலயு இருக்கின்றது.	<ul style="list-style-type: none"> - சட்ட சட்ட கல்கில் தீர்மானத்தல்களிளும் சட்ட உதவிச் சட்ட விளானத்தலில் சட்ட உதவிவிளான சிறப்பித்தல் தீர்மானத்தலான சட்ட உருதிப்படுத்தல். - சட்ட சட்ட கல்கின் குடியிலும் மற்றும் குடியிலும் சட்ட விளானத்தலில் சட்ட உதவிவிளையும் சட்ட உதவிவிளையும் உருதிப்படுத்தல். - சட்ட சட்ட கல்கிளான சட்ட உதவிச் தொகுப்பான ஆல்கிளான பெயர் படுத்தல். - சட்ட சட்ட கல்கிளான சட்ட உதவிச் தொகுப்பான தீர்மானத்தல்க்கான உருதிப்படுத்தல்.
தல்கிளான சட்டத்தரணிகள் சட்ட உதவிக்கு பங்களிப்பு வழங்குவதற்கு சொற்பு முறைய இரணயம.	ஆலயுள்ள தல்கிளான சட்டத்தரணிகள் சட்ட உருதிப்படுத்தல் சட்ட உதவிக்கு பங்களிப்பு வழங்குவதற்காக விளைய அலுயலம் சட்ட உதவிக்கு பங்களிப்பு வழங்குன்களின் செயலாற்றலயக்கான உயர் தளத்தரத்திளான பீரணயிற்றான கம்பகத் உருதிப்படுத்தல் தீர்மானத்தல் திட்டத்திளான உருவாக்கி தீர்வகித்தல். இது துக்கிய ராக்கியத்திளான தீர்மானத்தல் முறையமயிளான (QM) ஒருத்தலாக இருக்க முடியும். இது சேவை வழங்குன்களின் குறிப்பிட்ட முள் தீர்மானிக்கப்பட்ட தளத்தரக்களைய மறித்தல் செயற்தல் அலாககருக்கு வழங்கப்படும் முறையமயிளான	விளைய அலுயலம், தல்கிளான, தீர்மானத்தல் அல்லது தரக் தளத்தலான தீர்மானத்தலில் உருதிப்படுத்தல் சட்ட உருதிப்படுத்தல் தீர்மானத்தலான சட்ட உருதிப்படுத்தல் தீர்மானத்தல் திட்டத்திளான உருவாக்கி தீர்வகித்தல். இது துக்கிய ராக்கியத்திளான தீர்மானத்தல் முறையமயிளான (QM) ஒருத்தலாக இருக்க முடியும். இது சேவை வழங்குன்களின் குறிப்பிட்ட முள் தீர்மானிக்கப்பட்ட தளத்தரக்களைய மறித்தல் செயற்தல் அலாககருக்கு வழங்கப்படும் முறையமயிளான

**NATIONAL LEGAL AID POLICY AND
STRATEGIC ACTION PLAN
OF SRI LANKA**

MINISTRY OF JUSTICE

2016

Preface

Sri Lanka has long recognized the significant role of legal aid services in the facilitation of equal access to justice. Established in 1978, the Legal Aid Commission remains the foremost legal aid service provider in Sri Lanka. The first national level study on legal aid in Sri Lanka was conducted in 2009 guided by the Ministry of Justice. This study looked at the formal legal aid service provision sector in Sri Lanka and attempted to identify processes, aspects of service delivery and gaps in the legal aid system. The study provided strategic recommendations aimed at creating changes for a more comprehensive legal aid system that is accessible to all. A main recommendation in the study was the formulation of a legal aid policy for Sri Lanka.

The National Legal Aid Policy of Sri Lanka was thus formulated through a consultative process and adopted by Cabinet in 2016. It is the expectation of the Ministry of Justice that the National Legal Aid Policy will provide an overarching policy framework for legal aid in Sri Lanka and bring together legal aid service provision within a strategic and comprehensive policy framework that will guide legal aid service provision in Sri Lanka. The ultimate expectation is that marginalized people in Sri Lanka be supported to access justice.

The Ministry of Justice is committed to implementing the National Legal Aid Policy of Sri Lanka. The Strategic Action Plan developed following the adoption of the Policy with the contribution of stakeholders sets in place a plan to take forward the commitments enshrined in the Policy.

My Ministry is proud to be the architects of Sri Lanka's first ever National Legal Aid Policy. The Ministry recognizes the crucial roles and responsibilities of all key stakeholders in the process, and counts on their fullest co-operation for ensuring equal access to justice through the facilitation of access to legal aid for all deserving persons in Sri Lanka. My Ministry is wholly committed to ensuring the full and effective implementation of this National Legal Aid Policy.

Dr. Wijeyadasa Rajapakse PC
Minister of Justice

November, 2016
Ministry of Justice

ACKNOWLEDGEMENTS

The National Legal Aid Policy of Sri Lanka was developed with the support of numerous individuals and institutions within the justice sector representing both the governmental and non-governmental sector.

I am grateful to the Honourable Minister of Justice Dr. Wijeyadasa Rajapakshe, President's Counsel for his commitment and leadership in securing the approval of the Cabinet of Sri Lanka for this important national policy. I wish to acknowledge with grateful appreciation, the contributions made by the Legal Aid Commission, the Bar Association of Sri Lanka, Sri Lanka Police, Human Rights Commission, Women in Need and all other institutions which shared their experiences, expertise and insights on which the strategic Action Plan of the National Policy is based.

I acknowledge with appreciation the technical and financial support extended by the United Nations Development Programme (UNDP) for the formulation of the National Legal Aid Policy.

I am also grateful to Dr. Ramani Jayasundere for her contribution, commitment and dedication in developing and finalizing the national policy and the strategic action plan.

I wish to express my grateful thanks to all concerned officers of the Ministry of Justice for their contribution and valuable insights.

Padmasiri Jayamanne
Secretary
Ministry of Justice

November, 2016

EXECUTIVE SUMMARY

This document contains the Sri Lanka National Legal Aid Policy approved by the Cabinet of Ministers in 2016 and the Strategic Action Plan developed to support the implementation of policy commitments.

The National Legal Aid Policy of Sri Lanka is developed by the Ministry of Justice. Its aim is to articulate the State Policy on legal aid and to set in place a comprehensive policy framework that will guide legal aid service provision to disadvantaged and marginalised citizens. The Policy aims to bring together legal aid service providers led by the Legal Aid Commission, supported by other State mechanisms, the Bar Association of Sri Lanka and civil society organizations to ensure a co-ordinated approach to legal aid aiming towards one overall vision.

The National Legal Aid Policy stems from the fundamental acceptance that legal aid is at the core of what it means for a government to provide justice for the people it governs. Legal aid is a universally accepted right for all citizens to be provided with equal and equitable access to justice.

The Constitution of Sri Lanka recognises the right of citizens to fair representation in any legal forum and the Legal Aid Law No. 27 of 1978 provides a full commitment to the provision of legal aid. In addition there are provisions in the Code of Criminal Procedure, International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) Act No. 56 of 2007, Supreme Court Rules 1990 and the Assistance to and Protection of Victims of Crime and Witnesses Act No. 4 of 2015, that recognize the need to provide legal aid to persons in need and set in place rules and procedures for the provision of legal aid.

The Vision of the National Legal Aid Policy of Sri Lanka is :

To provide equal access to justice for all people through the provision of legal aid ensuring that vulnerable and marginalized members of society can exercise their rights to combat social exclusion, marginalization and disenfranchisement.

It further commits to ensure the delivery of an efficient and professional system of legal aid that respects diversity and promotes confidence in the legal system which will be led by the State legal aid provider with support from civil society, in a caring and compassionate manner.

As integrated issues, the National Legal Aid Policy of Sri Lanka recognizes that gender, disability, age, ethnicity, religion, class, geographical location and other issues contribute to social exclusion and integrates sensitivity and special focus on identifying, recognizing, and addressing such issues.

The National Legal Aid Policy for Sri Lanka comprises the following main components :

1. Governance, Management and Administration
2. Access to Legal Aid and Effective Service Delivery
3. Professional Commitment to Legal Aid

Section I on **"Governance, Management and Administration"** sets out the pertinent issues, policy responses and challenges on management and administration. It deals with the need to recognize legal aid

as a right for all Sri Lankan citizens and the need to define parameters in granting legal aid for different types of cases. It looks at certain provisions of the Legal Aid Law and highlights crucial areas for reform. It further identifies the need for more effective monitoring, assessment and evaluation of the provision of legal aid services.

Section 2 on "Access to Legal Aid and Effective Service Delivery" sets out the pertinent issues, policy responses and challenges on service delivery. It identifies the need to establish parameters for granting legal aid based on the eligibility assessment. It further examines the right to legal aid at pretrial stage and identifies the need to strategically explore other forms of grievance redressal mechanisms including mediation, negotiation and arbitration as part of the legal aid system.

Section 3 on "Professional Commitment to Legal Aid" sets out the pertinent issues, policy responses and challenges on professionalization of the legal aid sector. This includes the exploration of monitoring and evaluation issues including quality assurance, documentation and dissemination of information and the need to encourage more private sector lawyers to contribute to legal aid.

This document further contains Strategic Action Plans developed under each section responding to all key issues and policy responses.

It is envisaged that the National Legal Aid Policy of Sri Lanka will contribute to a better, more effective and efficient legal aid system that serves all needs and deserving citizens of the country to access justice.

Contents

	<i>Page No</i>
Part 1 - Sri Lanka National Legal Aid Policy	1
Legal Aid	3
Introduction	4
Background	5
Legal Aid in Sri Lanka	6
National Policy Statement on Legal Aid	8
Section 1: Governance, Management and Administration	9
Section 2: Access to Legal Aid and Effective Service Delivery	13
Section 3: Professional Commitment to Legal Aid	19
Part 2 - Sri Lanka National Legal Aid Policy Strategic Action Plan	21
Strategic Action Plan Section 1: Governance, Management and Administration	23
Strategic Action Plan Section 2: Access to Legal Aid and Effective Service Delivery	25
Strategic Action Plan Section 3: Professional Commitment to Legal Aid	29

Part 1

SRI LANKA NATIONAL LEGAL AID POLICY

LEGAL AID

- Legal aid ensures access to justice for marginalized, vulnerable and disadvantaged people.
- Legal aid provides the framework for citizens to enforce and protect their rights and to be held accountable for their responsibilities.
- Legal aid includes legal advice, assistance and representation, provided at no cost for those without sufficient means or when the interests of justice so require, for victims, witnesses and accused in the criminal and civil justice processes. .

Legal aid includes the concepts of legal education, access to legal information and other services provided for persons through alternative dispute resolution mechanisms and restorative justice processes.

INTRODUCTION

Legal aid is at the core of what it means for a government to provide justice for the people it governs. It is a universally fundamental right for all citizens to be provided with equal and equitable access to justice.

Throughout the world, large portions of the population that are in vulnerable circumstances because of poverty or other issues are effectively excluded from the formal system of justice. Thus it may be phrased that legal aid is in fact a pathway to a larger objective of societal empowerment and a means to combat the evils of social exclusion.

The vision of "equal and equitable access to justice for all" gives the term "legal aid" a broad and multifaceted definition comprising several components such as legal awareness, legal education, pre-trial and court representation and alternate dispute resolution systems. In addition, legal aid, as a result, must be seen within an entire spectrum of legal empowerment, from grassroots community level support to policy level reforms and every aspect in between. Hence, effective legal aid reform must first seek to recognize this entire spectrum of legal aid and the varied areas of its components, thereby addressing it in its entirety.

Legal aid enables the individuals receiving legal assistance to secure rights that would not have been protected otherwise. For the more impoverished members of society, legal aid may be defined as access to basic human needs like food, shelter, income, health care, education, employment, and freedom from harm. For other layers of society, legal aid could also mean security from wide spread injustice, violence, torture, persecution and safety from the impact of serious crimes.

The long term impact of policy level recognition and commitment to legal aid-as a right of all vulnerable and marginalized people resulting in a comprehensive legal aid system accessible to all those in need,- can bring about far reaching benefits. These include systemic improvements, effective and efficient functioning of courts of law, more effective governments, construction of democratic institutions, advancing of people's interests, promotion of rights and privileges, institutions that are responsive to people's needs, acceptance and fulfillment of people's responsibilities and ultimately social and economic development of countries.

The National Legal Aid Policy is initiated and led by the Ministry of Justice. In implementation of policy undertakings, the Ministry of Justice will bring together legal aid service providers led by the Legal Aid Commission, supported by other State mechanisms, Bar Association members and civil society organizations to ensure a co-ordinated approach to legal aid, collectively aiming towards one overall vision.

BACKGROUND

In March 2009, the first ever national level study on legal aid¹ focusing on the formal legal aid service provision sector in Sri Lanka, was published. The study attempted to identify processes, aspects of service delivery and gaps in the legal aid system and made strategic recommendations aimed at creating changes for a more comprehensive legal aid system that is accessible to all.

The study comprised reviews of the legislative and institutional framework and based its findings on empirical evidence of the status, gaps and challenges within the legal aid system in Sri Lanka. The study also provided information through a comparative analysis of legal aid systems around the world. The main recommendation of this study was the need for a National Legal Aid Policy of Sri Lanka.

In December 2009, the then Minister of Justice appointed a committee to look into gaps, challenges and space for reform in the legal aid sector in Sri Lanka. The Committee, through consultations with government and non government stakeholders recommended that The National Legal Aid Policy of Sri Lanka to be drafted forthwith shall be led by the Ministry of Justice, with the involvement and support of all stakeholders and finally receiving approval of the Cabinet.

The National Legal Aid Policy for Sri Lanka comprises a narrative of legal aid in Sri Lanka, a main policy statement and the following main components:

The Policy Statement :

Section 1 "Governance, Management and Administration" setting out the pertinent issues, policy responses and challenges.

Section 2 "Access to Legal Aid and Effective Service Delivery" setting out the pertinent issues, policy responses and challenges.

Section 3 "Professional Commitment to Legal Aid" setting out the pertinent issues, policy responses and challenges.

¹The Mapping of Legal Aid Services in Sri Lanka titled "The Legal Aid Sector in Sri Lanka: Searching for Sustainable Solutions" (2009) was conceptualized by the Ministry of Justice and Law Reforms (now Ministry of Justice) and the then Ministry Constitutional Affairs and National Integration. It was carried out by The Asia Foundation with the United Nations Development Programme (UNDP) and the UNDP Equal Access to Justice Project, and the United Nations High Commission for Refugees (UNHCR) under the guidance of the Ministry of Justice.

LEGAL AID IN SRI LANKA

The Sri Lankan State views the provision of legal aid as a duty and obligation to its people. Enabling access to justice for deserving persons is the overall aim of the legal aid system which is formulated within a rights framework that promotes recognition of rights and duties and the promotion of safeguarding of such rights within its justice system.

Sri Lanka's legal aid system comprises its primary legal aid provider, the State supported Legal Aid Commission and secondary legal aid services providers comprising private attorneys and civil society organizations.

The legal aid system is nourished by a framework of international and national commitments clearly articulated by legislation. In terms of international law, Sri Lanka's legal aid system is based on the following:

- Legal aid is recognized as a human right in the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), in its provisions on minimum guarantees in the determination of criminal charges against individuals. This document is the key international legal instrument containing the framework for the obligation of states to provide legal aid to the public. The minimum guarantees include the right to defend oneself through legal assistance of one's own choosing, and to have legal assistance assigned to one in any case where the interests of justice so require and without payment in such case if the person does not have sufficient means to pay for it (Article 14).
- The UN Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners provides that an untried prisoner shall be allowed to apply for free legal aid where such aid is available, for the purpose his or her trial. UN Rules for the Protection of Juveniles Deprived of Their Liberty also contains this right for juveniles under arrest or awaiting trial. Provision of free legal assistance is also directed or recommended in other Conventions, general comments, general recommendations etc. on particular areas such as children's rights, racial discrimination, migrant worker rights and housing rights.
- With regard to state obligation to provide legal assistance, the UN Basic Principles on the Role of Lawyers states that: "Governments shall ensure the provision of sufficient funding and other resources for legal services to the poor and, as necessary, to other disadvantaged persons. Professional associations of lawyers shall co-operate in the organization and provision of services, facilities and other resources" (Principle 3.3). UN General Comment No. 28 on equality between men and women holds that states parties should take measures to ensure that women have equal access to legal aid, particularly in family matters.

The legal framework in Sri Lanka is comprehensive in its recognition and commitment to the provision of legal aid. The right to legal aid in Sri Lanka is enshrined in the following instruments:

- Article 13(3) of the Constitution of Sri Lanka states that "Any person charged with an offence shall be entitled to be heard, in person or by an attorney-at-law, at a fair trial in a competent court". While this right is broadly on access to justice, the right to legal aid however is not specifically provided for.

- The Legal Aid Law no 27 of 1978 is the primary legislation that governs legal aid in Sri Lanka. The Law sets up the Legal Aid Commission, gives it the mandate "to provide for the grant of legal assistance to deserving persons" and provides an administrative and regulatory background to legal aid service provision.
- The Code of Criminal Procedure states that every person accused before any criminal court has the right to be defended by a lawyer, and every aggrieved person the right to be represented in court by a lawyer (section 260). This right is expanded upon in two sections. Section 195 imposes a duty on a High Court judge to assign a lawyer to an accused when indicted. And section 353 states that the Court of Appeal may assign a lawyer to any appellant in a criminal case if it appears desirable in the interests of justice that the appellant should have legal aid and that the appellant does not have sufficient means to obtain aid. While legal aid without payment is not articulated in the Code as a right, these provisions conferring powers and duties on judges of the High Court and the Court of Appeal were taken as granting in effect a right to free legal aid in those courts. This is known as the "assigned counsel" system.
- The International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) Act No. 56 of 2007 enshrines a general right to legal aid in criminal cases, including the right to free legal assistance where the person could not afford to pay. In terms of section 4 of the Act a person charged with a criminal offence is entitled "to have legal assistance assigned to him in appropriate cases where the interest of justice so requires and without any payment by him, where he does not have sufficient means to pay for such assistance". This provision applies to all courts including the magistrates' courts. The ICCPR Act further provides in section 5 that every child shall have legal assistance provided by the state at state expense in criminal proceedings affecting the child, if substantial injustice would otherwise result. Therefore whether the child is in court as an accused (in juvenile justice cases) or as a victim (in care and protection cases) or even as a witness, he or she is entitled to legal assistance under this provision.
- The Supreme Court Rules 1990 empowers the Supreme Court to enable a person alleging infringement of fundamental rights to obtain legal aid. Rule 44(7) provides for the Supreme Court to act on a complaint alleging infringement or imminent infringement of a fundamental right even if it is not in the form of a formal petition, where the complainant may not have the means to follow the usual procedures and may suffer substantial prejudice by such infringement. The Court may further direct the Registrar to refer such a complaint to the Legal Aid Commission or to a lawyer belonging to a similar organization, to prepare formal documents to proceed with the case.
- The victim and witness protection legislation in Sri Lanka further provides for legal aid. The Assistance to and Protection of Victims of Crime and Witnesses Act No. 4 of 2015 in part II on Rights and Entitlements of Victims of Crime and Witnesses sets out provisions for legal aid in section 3(n). The section on 'Rights of Victims of Crime' states that a victim should be represented by legal counsel at the several stages of the criminal proceedings relating to the offence, including at the non-summary inquiry, trial, appeal and application in revision, and that on request such victims should be provided where available with legal assistance for such purposes.

NATIONAL POLICY STATEMENT ON LEGAL AID

Recognizing that access to justice is a right of all Sri Lankan citizens,

Accepting the international and national commitments made to ensure access to justice for all citizens in Sri Lanka,

Understanding that vulnerable and marginalized populations require support to access the justice system,

The National Legal Aid Policy of Sri Lanka commits -

- To provide equal access to justice for all people through the provision of legal aid ensuring that vulnerable and marginalized members of society can exercise their rights to combat social exclusion, marginalization and disenfranchisement.
- To ensure the delivery of an efficient, effective and professional system of legal aid, that respects diversity and promotes confidence in the legal system, led by the State legal aid provider supported by civil society in a caring manner.
- To ensure an improved understanding of the law among vulnerable and disadvantaged people.

The National Legal Aid Policy of Sri Lanka recognizes that gender, disability, age, ethnicity, and religious diversity can contribute to exclusion. The National Legal Aid Policy therefore takes special consideration of all socio cultural, economic and other factors that marginalise citizens and deny them access to justice. In implementation, this Policy will incorporate specific provisions to address these issues.

SECTION I

GOVERNANCE, MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

- ❖ Good governance and the unconditional respect for the rights and freedoms of citizens is the framework within which the legal aid sector operates in Sri Lanka. This commitment is enshrined in the Constitutional acceptance of the right to legal representation. It is further strengthened by the international and national instruments accepted and adopted by Sri Lanka's commitment to equal access to justice for all people.
- ❖ Good governance is based on the foundation of protecting human rights, promoting wider citizen participation in the institutions and rules that affect people's lives, and achieving more equitable social, cultural and economic wellbeing. It is widely accepted that participation, transparency and accountability are key elements of good governance.
- ❖ Good governance of the legal aid sector encompasses efficient service delivery, effective access to the justice system, State and civil society commitment, effective institutions, independence and transparency, and effective regulations.
- ❖ The commitment and approaches to good governance draw on the principles enshrined in International Conventions, as well as national policies and frameworks that recognize and promote equal access to justice for all. This stems from the recognition of diverse social factors including poverty, gender based discrimination, disability, vulnerabilities and marginalization based on ethnicity, religion, class, residence and other numerous factors.
- ❖ Good governance entails transparent policies and practices, effective institutions, procedures and rules that serve the aspiration of citizens, and consistency with international and national standards and good practices. Furthermore Good governance also involves capacity building of institutions responsible for legal aid service delivery.

The provision of legal aid as a social welfare mechanism is recognized by Sri Lanka and the commitment to providing access to justice for vulnerable and marginalized citizens is enshrined in the commitments of State and civil society institutions committed to providing legal services.

- The right to legal aid is found in different legislative sources - The Constitution of Sri Lanka, the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) Act, the Code of Criminal Procedure (section 260), Supreme Court Rules 1990 and the Assistance to and Protection of Victims of Crime and Witnesses Act implicitly or explicitly recognize the right to legal aid in Sri Lanka and The Legal Aid Law No 27 of 1978. This law is concerned with the setting up of the Legal Aid Commission, its structure and its powers and functions. The Law does not specifically state a right to legal aid. The law provides for the grant of legal assistance to "deserving persons" and for that purpose to establish a Legal Aid Commission, and a Legal Aid Fund, for the grant of moneys to the fund and for the disbursement thereof, and for matters connected therewith or incidental thereto.

- The Legal Aid Commission

- Sri Lanka's rich history of providing access to justice for marginalized and vulnerable populations through the provision of legal aid is dominated by its main service provider, the Legal Aid Commission.
- The Commission consists of nine members. Three of whom are appointed by the Minister and the others nominated by the Bar Council (The governing council of the Bar Association of Sri Lanka) from among its members.
- The object of the Commission as set out in section 3 of the Act is to operate an efficient Legal Aid Scheme to provide "deserving persons" legal advice, services of lawyers to represent them and other assistance necessary for the conduct of legal or other proceedings.
- The Law creates the Legal Aid Advisory Council to advise the Minister and the Commission "on the provision of legal aid services, their nature, scope and extent", and to examine and comment on all reports submitted by the Commission. The Council is made up of the Chief Justice, who is *ex officio* its chairman, and 30 other members. These 30 members comprise the nine members of the Commission, three nominees of the Bar Association, six nominees of the Chief Justice representing the judiciary, and twelve members nominated by the Minister to represent all or any of the following interests – government and local authorities, educational institutions and community, neighbourhood, professional and social organizations, and other groups having an interest in the provision of legal aid. The Advisory Council is required to meet at least once every six months.
- The law states that the Commission shall be subject to and act in accordance with advice given to it by the Bar Council from time to time, in the exercise of its powers.
- For these purposes the Commission is empowered to establish regional or district committees or clinics. The Commission is able to determine guidelines for the administration of the Legal Aid Scheme and for the allocation of work and funds taking into consideration certain matters, including the need for legal assistance to be readily available and easily accessible to "deserving persons". The Commission is empowered to consult with government and local authorities, educational institutions and community, neighborhood, professional and social organizations, and other groups having an interest in the provision of legal aid.
- The Commission has a number of powers which spread wider than purely providing legal assistance, covering areas such as legal awareness, training and reform. These include developing "experimental programmes", law clinics and projects regarding any aspect of legal aid provision; and carrying out educational programmes for the legal profession and for members of the public with "special needs".
- The Commission is supported with State funding. A small percentage of funding is raised by the Commission for specialized activities and purposes from international donors. Private legal professionals are not required to contribute financially to legal aid in Sri Lanka and thus do not form the body of financial contributors to the legal aid budget.

- In order to administer the Legal Aid Scheme of the Commission, the Law mandates the appointment of an Administrator who is selected from among the Commissioners, whose terms, hours of work, methods of supervision and other conditions are determined by the Commission.

- Non Governmental Service Providers

- Legal aid is provided by a number of Legal aid service providers, beneficiaries and the community non-governmental legal service providers around the country, often focusing on specific issues. These service providers supplement the Legal Aid Commission's work. Legal aid service providers describe their legal aid objectives in terms of social empowerment and increasing access to legal aid for the poor to enable them to stand up against injustice and stem abuse of power.
- Non-governmental legal aid providers raise funds from international, bilateral and multilateral donors and international non-governmental organisations and are not supported by the State.
- The non-governmental service providers are not affiliated to the Legal Aid Commission and have no formal links with the Commission.

**POLICY CHALLENGES AND RESPONSES ON
GOVERNANCE, MANAGEMENT AND ADMINISTRATION**

Key issues	Policy responses
Legal aid is not explicitly recognized as a right of citizens in Sri Lanka	The right to legal aid for deserving citizens to be explicitly recognized as a Constitutional right and within the Legal Aid Law of Sri Lanka
The ambiguity in the types of legal aid available	The need to explicitly mention the types of legal aid provided to citizens
The Code of Criminal Procedure confers powers and duties on judges of the High Court and the Court of Appeal granting in effect a right to free legal aid in those courts. This Assigned Counsel system is not defined and explained in the legal aid law	The need to define and elaborate the Assigned Counsel system.
The Assigned Counsel system is not available to all as it does not operate in the lower courts	The need to expand the Assigned Counsel system to lower courts to enable wider access to all
The Legal Aid Law creates the Legal Aid Advisory Council. The Legal Aid Advisory Council comprises 30 members ensuring a wide sectoral representation. The sheer number of members appears to make it impractical for the Advisory Council to meet regularly and function as a cohesive group.	The need to review and revisit the number of members in the Legal Aid Advisory Council to ensure efficiency and effective decision making.
The Administrator of the Legal Aid Scheme of the Legal Aid Commission is selected from among the Commissioners, whose terms, hours of work, methods of supervision and other conditions are determined by the Commission. The Administrator is remunerated as decided by the Minister and the Administrator is subject to directive given by the Commission.	The situation of a Commissioner being the Administrator of the Legal Aid Scheme of the Legal Aid Commission prevents a clear demarcation of roles and responsibilities between the policy arm and the administrative arm of the Commission which may hamper the effective facilitation of administrative matters. It is pertinent to review this situation.
Monitoring, assessment and evaluation of legal aid service provision requires a more strategic approach.	There is a need to create a formal transparent and efficient system of monitoring, assessment and evaluation of the provision of legal aid.

SECTION 2

ACCESS TO LEGAL AID AND EFFECTIVE SERVICE DELIVERY

- ❖ Legal aid envisages the protection of the rights of the vulnerable, marginalized and disadvantaged through facilitating access to justice.
- ❖ Legal aid ensures access to fair trial and the justice system for those who cannot pay for themselves and for those who are disadvantaged by reasons beyond their control.
- ❖ Easy, equal and equitable access to legal aid, delivery of efficient, effective and high quality services, ensuring resources including funds to provide legal aid are intrinsic to legal aid delivery.
- ❖ Commitment of legal professionals, recognition by judicial officials and internalizing of legal aid as a social duty and commitment among young law students and lawyers are essential factors to ensuring effective delivery of legal aid.
- ❖ In addition to access to formal justice systems, alternative dispute resolution mechanisms and grievance handling mechanisms, legal aid includes dissemination of legal information, and raising awareness of rights and responsibilities among citizens.

Delivery of Legal Aid in Sri Lanka

- In Sri Lanka, legal aid is delivered according to a Mixed Model System which is a combination of the "Judicare System" and the "Staff Lawyer Model". The Judicare System is a legal aid model run purely by the private legal profession, independent of state support. The Staff Lawyer Model is a more formalized approach to legal aid administration with hired legal aid lawyers and support staff. Many legal aid systems in developing countries adopt a Mixed Model System of legal aid service delivery where the state sets in place a dedicated system and takes on a management and regulatory role with the service delivery being done independently.
- The Legal Aid Commission provides legal aid largely according to the staff lawyer model where a cadre of paid lawyers are employed by the LAC to deliver legal aid around the country. However, LAC also follows the Judicare System by working with the private Bar reaching out to private sector lawyers willing to take on legal aid cases. Legal aid is further provided by the Assigned Counsel system in the High Court and superior courts following the Judicare system where Judges assign legal aid cases to private lawyers.
- Legal aid is available for both civil and criminal issues.
- Legal aid is available for adult women and men.

- Legal aid is available for children in special instances. The ICCPR Act provides in section 5 that every child shall have legal assistance provided by the state at state expense in criminal proceedings affecting the child, if substantial injustice would otherwise result. Therefore whether the child is in court as an accused (in juvenile justice cases) or as a victim (in care and protection cases) or even as a witness, he or she is entitled to legal assistance under this provision.
- The Legal Aid Law No.27 of 1978 does not state for what types of cases legal aid should be granted. The Law does not limit the grant of legal assistance to civil or criminal cases, or determine at what stage (pre-litigation or otherwise) legal aid should be available. The Commission provides legal aid for civil litigation, criminal defence, and rights violations (Fundamental Rights).
- According to the Legal Aid Law, legal aid is delivered to "deserving persons". This creates a wide interpretation of the word 'deserving'. Furthermore the test of eligibility is known as the means test and is focused on income whilst the justice test, focuses on the vulnerability of the client in any given situation based on any given legal issue.
  - **The Means Test** administered by the Commission define 'deserving persons' as individuals receiving a monthly income of Rs. 12,000 or less. The income level has to be verified by a designated government official (the Grama Niladhari) in the applicant's place of residence. There is discretionary power vested with the Director or Legal Officer of the Commission's Legal Aid offices around the country to be flexible in providing legal aid to destitute persons whose income level may exceed Rs. 12,000 per month. In granting legal aid, the income of the individual applying for legal aid is considered. As such where the income earner in a family earns more than the stipulated amount but the applicant is a family member and not the chief income earner, such family member can seek legal aid irrespective of the family income.
  - **The Justice Test** is utilized when the ambit of the litigation transcends adjudication of personal disputes to affect a group or a wider class of persons. Under this a special consideration is made to women in maintenance cases where legal aid is available to all women seeking maintenance for themselves and for their children irrespective of their income/financial status.
- The Commission's geographic outreach covers most parts of the country, and it records a high caseload and provision of services. Access to legal aid is enabled by the extensive network of Legal Aid Commission offices spread all around the country. These offices are largely situated within courts complexes and are staffed by salaried lawyers and assistants and are totally funded by the Legal Aid Commission.
- The Commission's work extends beyond enabling access to courts of law and justice mechanisms to areas such as legal awareness, and training. These include developing law clinics and carrying out educational programmes for the legal profession and for members of the public with "special needs". The Commission has separate Bureaus and Desks for special issues such as human rights, migrant worker rights, prisoners' rights, women and child rights, differently abled persons' rights, and elders' rights.

- The State provides the majority of funds required by the Legal Aid Commission for delivery of legal aid and for the Assigned Counsel system. The Legal Aid Commission raises some of its fund requirements from international donor funding.
- The impact of legal aid is defined not only by how it helps clients improve their legal situation but also by how it helps prevent such a situation from recurring, through education and awareness raising.

**POLICY CHALLENGES AND RESPONSES
ON ACCESS TO LEGAL AID AND EFFECTIVE SERVICE
DELIVERY**

Key issues	Policy responses
The Legal Aid Law states that legal aid will be provided to "deserving persons". However the law does not define "deserving persons" nor give guidance on criteria to be applied in determining the targets of legal aid. This leaves a broad discretion to the Legal Aid Commission and the Administrator of the Legal Aid Scheme to decide on who eligibility and the modalities for legal aid delivery.	The need to explicitly define "deserving persons" and eligibility criteria in the Legal Aid Law.
The Means Test administered by the Legal Aid Commission requires "deserving persons" to strictly include those earning less than Sri Lankan Rupees 12,000 a month.	There is a need to make the Means more flexible, to permit those whose income is above the limit but still unable to afford full legal costs. This should be linked to the possibility of obtaining partial funding for legal aid services from recipients able to contribute some funds.
The Justice Test administered by the Legal Aid Commission is limited to issues that transcend adjudication of personal disputes to affect a group or a wider class of persons.	There needs to be a broader definition of the Justice Test.
There is a general right to legal aid in criminal cases under the ICCPR Act. However there is no general right in the law to legal assistance prior to a person being charged with a criminal offence.	There needs to be an explicit guarantee of legal aid in criminal matters, including at the stage of pre-trial detention. Any person who is detained or accused is entitled to choose, and be represented by, a legal practitioner, and to be informed of this right promptly. Such persons have the right to have a legal practitioner assigned to them by the state and at state expense, if substantial injustice would otherwise result, and to be informed of this right promptly.
The Legal Aid Commission and the Assigned Counsel system are supported by State funding. Limited assistance is received by international donor agencies by the Legal Aid Commission.	In order to supplement financial resources available for legal aid, there is a need to explore additional forms of funding such as public contributions by legal aid receivers where possible and private sector contributions including those of private sector institutions and individuals whose contributions will be considered charitable contributions and therefore tax free or carrying other incentives.

Building the capacity of legal aid services and legal aid service providers is considered an institutional responsibility by the Legal Aid Commission and other legal aid service providers. However it is not a broad recognition that ensures specific resource allocation and a plan.	There is need to examine additional resource allocation for Legal Aid Commission offices around the country, the need for further expansion, staff training and benefits schemes and other value enhancing mechanisms.
Networking and coordination between government and other legal aid service providers is not mandated by law and does not take place in an effective manner.	There is a need to set in place a formal system that will enable coordination and networking among legal aid service providers which will ensure efficiency and effectiveness of service delivery, greater commitment to continuity as well as accountability and monitoring of legal aid service providers. It is prudent for the Legal Aid Commission to lead co-ordination work among all legal aid service providers.
The legal aid sector is largely confined to advice, informal negotiation and accessing the formal justice sector institutions.	There is a need to explore other forms of grievance redressal methods including mediation, negotiation and arbitration as part of the legal aid system.

SECTION 3

PROFESSIONAL COMMITMENT TO LEGAL AID

- Sri Lanka's State commitment to providing legal aid to deserving persons ensures access to justice for a large population of citizens. With a network of 72 branches around the country, the Legal Aid Commission is fully committed with State funding and a cadre of committed legal professionals to providing legal aid to a diverse array of issues.
- The Bar Association of Sri Lanka commits to providing legal information and rights awareness to diverse audiences and private lawyers contribute their time for pro bono work on an ad hoc basis.
- Civil society legal aid organisations supplement legal aid primarily to women victims of violence, women marginalized by family disputes and victims of rights violations.
- There is a need for advanced training, capacity enhancement and additional resources to the legal aid sector to improve services.
- The focus on legal aid in the legal curricular is not comprehensive and there are instances where the need to include legal aid into the academic and professional legal curricular in the country has been discussed and is part of the discourse of legal educational reforms.
- As a mark of professional service- quality control, documentation and monitoring and periodic evaluation- is a part of legal aid delivery. However these services are in need of a more professional approach.
- Gaps and challenges in governance, administration and management in legal aid delivery have been periodically identified by research, assessments and specially appointed committees at different points in time. Hence there is a need for a holistic approach to addressing these gaps and challenges in order to provide a more streamlined and professional legal aid service.

**POLICY CHALLENGES AND RESPONSES
ON PROFESSIONAL COMMITMENT TO LEGAL AID**

Key issues	Policy responses
Monitoring of legal aid service provision	There is a need for a monitoring mechanism for legal aid that is independent of the Legal Aid Commission.
Documentation, databases and dissemination of information is weak in the Assigned Counsel system.	There is a need to set in place a procedural document, an adequate database on the system, with tracking mechanisms, monitoring and quality control.
The lack of a formal quality assurance scheme for legal aid	There is a need to develop and administer a quality assurance scheme that evaluates and rates legal aid services provided by State and non-governmental legal aid service providers including independent legal practitioners.
Legal aid is not recognised as part of legal education.	In order to instill a commitment to legal aid in all legal professionals, there is a need to integrate legal aid to the secondary education and higher education systems in Sri Lanka.
The lack of mechanisms for private sector lawyers to contribute to legal aid.	In order for interested members of the private Bar to contribute to legal aid, there is a need for a formal mechanism that can facilitate and encourage different types of contributions with incentives such as tax concessions.

Part 2

STRATEGIC ACTION PLAN

Strategic Action Plan

Section 1: GOVERNANCE, MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

Key issues	Policy responses	Strategic Action Plan
Legal aid is not explicitly recognised as a right of citizens in Sri Lanka.	The right to legal aid for deserving citizens to be explicitly recognised within the Legal Aid Law of Sri Lanka.	Legislative reform to the Legal Aid Law to recognize a broad citizens' right to legal aid. The legislation should articulate a broad vision for legal aid. The body responsible for carrying out the legal aid programme (the Legal Aid Commission) should have a clear role and be strategically positioned within this framework.
The ambiguity in the types of legal aid available.	The need to explicitly mention the types of legal aid provided to citizens.	Legislative reform to the Legal Aid Law to explicitly mention in the Legal Aid Law, the types of legal aid available – civil litigation, criminal defence, victim protection, fundamental rights.
The Code of Criminal Procedure confers powers and duties on judges of the High Court and the Court of Appeal granting in effect a right to free legal aid in those courts. This Assigned Counsel system is not defined and explained in the legal aid law.	The need to define and elaborate the Assigned Counsel system.	Include description, mandate and administrative rules that govern the Assigned Counsel system in the Legal Aid Law with the development of a system of guidance and supervision.
The Assigned Counsel system is not available to all as it does not operate in the lower courts.	The need to expand the Assigned Counsel system to lower courts to enable more access to all.	Expand the Assigned Counsel system to systematically cover the District Court, Magistrates Courts and Labour Tribunals.

<p>The Legal Aid Law creates the Legal Aid Advisory Council. The Legal Aid Advisory Council comprises 30 members ensuring a wide sectoral representation. The sheer number of members makes it impractical for the Advisory Council to meet regularly and function as a cohesive group.</p>	<p>The need to reduce the number of members in the Legal Aid Advisory Council to ensure efficiency and effective decision making.</p>	<p>Legislative reform to reduce the number of members in the Legal Aid Advisory Council to a maximum of 8 members.</p> <p>The Legal Aid Advisory Council should include the following members:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chief Justice 2. Secretary, Ministry of Justice 3. Chairperson of the Legal Aid Commission 4. Two Commissioners of the Legal Aid Commission 5. Secretary Ministry supervising the Police Service 6. NGO providing legal aid representing women nominated by the Secretary, Ministry of Justice 7. NGO providing legal aid nominated by the Secretary, Ministry of Justice
<p>The Administrator of the Legal Aid Scheme of the Legal Aid Commission is selected from among the Commissioners under section 12 of the Legal Aid Law whose terms, hours of work, methods of supervision and other conditions are determined by the Commission. The Administrator is remunerated as decided by the Minister and the Administrator is subject to directive given by the Commission.</p>	<p>The situation of a Commissioner being the Administrator of the Legal Aid Scheme of the Legal Aid Commission perverts a clear demarcation of roles and responsibilities between the policy arm and the administrative arm of the Commission which may hamper the effective facilitation of administrative matters. This requires review and change.</p>	<p>To review the provisions for independence, accountability and supervision</p> <p>Legislative reform to the Legal Aid Law to create an independent Executive Officer the Administrator of the Legal Aid Scheme. The Executive Officer would serve under the Administrator and should therefore not be a Commissioner. A Terms of Reference and Work Description should be duly developed for such officer who will hold a salaried position and be answerable to the Administrator and the Commission.</p>
<p>Monitoring, assessment and evaluation of the Legal Aid Scheme does not extensively involve the Legal Aid Advisory Council.</p>	<p>There is a need to create a formal transparent and efficient system of monitoring, assessment and evaluation of the provision of legal aid.</p>	<p>Develop a formal mechanisms for monitoring, assessment and evaluation as well as dissemination of such of all legal aid services led by the Legal Aid Advisory Council and administered by the an independent Executive Officer the Administrator of the Legal Aid Scheme under the guidance of the Commissioners.</p>

Strategic Action Plan

Section 2: ACCESS TO LEGAL AID AND EFFECTIVE SERVICE DELIVERY

Key issues	Policy responses	Strategic Action Plan
<p>The Legal Aid Law states that legal aid will be provided to "deserving persons". However the law does not define "deserving persons" nor give guidance on criteria to be applied in determining the targets of legal aid. This leaves a broad discretion to the Legal Aid Commission and the Administrator of the Legal Aid Scheme to decide on who eligibility and the modalities for legal aid delivery.</p>	<p>The need to explicitly define "deserving persons" and eligibility criteria in the Legal Aid Law.</p>	<p>Legislative reform to the Legal Aid Law to define "deserving persons" to include a description of deserving persons linking to Commission regulations on the Means Test and Justice Test and encompassing that 'deserving persons' include parties in civil and criminal actions, as well as victims and witnesses. Deserving persons should specifically include women, vulnerable men, differently abled people, migrant workers, victims of institutional discrimination, victims of torture, senior citizens, persons affected by HIV/AIDS, lesbian, gay, bisexual and transgender people</p>
<p>The Means Test administered by the Legal Aid Commission requires "deserving persons" to be those earning less than a particular amount in Sri Lankan Rupees every month.</p>	<p>There is a need to make the Means Test more flexible, to permit those whose income is above the limit but still unable to afford full legal costs. This should be linked to the possibility of obtaining partial funding for legal aid services from recipients able to contribute some funds.</p>	<p>Draw up revised and more detailed guidelines on Means Test administered by the Commission. This should be done with full stakeholder participation.</p>

<p>The Justice Test administered by the Legal Aid Commission is limited to issues that transcend adjudication of personal disputes to affect a group or a wider class of persons.</p>	<p>There needs to be a broader definition of the Justice Test.</p>	<p>Draw up revised and more detailed guidelines on the Justice Test administered by the Commission. This should be done with full stakeholder participation.</p> <p>Matters to be taken into consideration are whether –</p> <ul style="list-style-type: none"> • the individual would be likely to lose his or her liberty, livelihood or suffer serious damage to reputation. • there may be a substantial question of law to be considered. • the individual may be unable to understand the proceedings or state his or her own case. • the case may involve tracing, interviewing or expert cross-examination of witnesses on behalf of the individual. • it is in the interests of another person that the individual be represented. • a person in custody, including in a protective home, a juvenile home, a psychiatric hospital or psychiatric nursing home. • Cross cutting considerations should include marginalized women, children, and persons with disabilities, and victims of mass disaster, ethnic violence or internal conflicts and wars.
---	--	---

<p>There is a right to legal aid in criminal cases under the ICCPR Act, which is not practically defined in law and legal aid system.</p>	<p>There needs an explicit guarantee of legal aid in criminal matters, including at the stage of pre-trial detention. Any person who is detained or accused is entitled to choose, and be represented by, a legal practitioner, and to be informed of this right promptly. Such persons have the right to have a legal practitioner assigned to them by the state and at state expense, if substantial injustice would otherwise result, and to be informed of this right promptly.</p>	<p>To design and implement a Duty Lawyer Scheme led by the Legal Aid Commission to facilitate appointing lawyers to serve deserving clients in all Magistrate's Courts and main Police Stations.</p>
<p>The Legal Aid Commission and the Assigned Counsel system are supported by State funding. Limited assistance is received from international donor agencies by the Legal Aid Commission.</p>	<p>In order to supplement financial resources available for legal aid, there is a need to look at additional forms of funding such as partial contributions by legal aid receivers where possible and private sector contributions including those of private sector institutions and individuals whose contributions will be considered charitable contributions and therefore tax free or carrying other incentives.</p>	<p>To conduct a professional feasibility study on "Funding and Resource Generation for Legal Aid in Sri Lanka" and use the findings of the study to design and implement a long term scheme that will assure financial and other resource allocation for legal aid.</p>
<p>Building the capacity of legal aid services and legal aid service providers is considered an institutional responsibility by the Legal Aid Commission and other legal aid service providers. However it is not a broad recognition that ensures specific resource allocation and a plan.</p>	<p>There is need to examine additional resource allocation for Legal Aid Commission offices around the country, the need for further expansion, staff training and benefits schemes and other value enhancing mechanisms.</p>	<p>Conduct needs assessment of resources and capacity building interventions needed by legal aid service providers to enhance the quality and coverage of legal aid services provided. The findings of the needs analysis should be used as basis for a 5 year strategic plan for the legal aid sector as well as a specific 5 year strategic plan for the Legal Aid Commission.</p>

Strategic Action Plan

Section 3: PROFESSIONAL COMMITMENT TO LEGAL AID

Networking and coordination between government and other legal aid service providers is not mandated by law and does not take place in an effective manner.	There is a need to set in place a formal system that will enable coordination and networking among legal aid service providers which will ensure efficiency and effectiveness of service delivery, greater commitment to continuity as well as accountability and monitoring.	To revive the Consortium of Legal Aid Organisations based on renewed vision, objectives and rules to ensure networking and coordination
The legal aid sector is largely confined to advice, informal negotiation and accessing the formal justice sector institutions.	There is a need to explore other forms of grievance redressal including mediation, negotiation and arbitration as part of the legal aid system.	Conduct a feasibility study on alternative forms of grievance redressal as an intrinsic component of the legal aid system in Sri Lanka and based on recommendations, pilot some key mechanisms as part of legal aid service provision.

Key issues	Policy responses	Strategic Action Plan
Monitoring of legal aid service provision	There is a need for a monitoring mechanism for legal aid in provision in Sri Lanka.	Set in place an independent monitoring mechanism to monitor legal aid service provision. This should include a process for citizens' complaints regarding legal aid. This can be by way of an independent self-governing body answerable directly to the Ministry of Justice
Documentation, databases and dissemination of information is weak in the Assigned Counsel system.	There is a need to set in place a procedural document, an adequate database on the system, with tracking mechanisms, monitoring and quality control.	To create a design and plan for the Assigned Counsel system and make such plan publicly available in a relevant website to raise awareness and to ensure compliance and effectiveness.
The lack of a formal quality assurance scheme for legal aid	There is a need to develop and administer a quality assurance scheme that evaluates and rates legal aid services provided by State and non governmental legal aid service providers including independent legal practitioners.	Develop and administer a quality assurance scheme to ensure that providers of legal aid services, both criminal and civil, maintain high standards of performance. This can be similar to the Quality-Mark (QM) system of the United Kingdom which involves a designation given to service providers if they meet certain pre-determined standards. The QM can be given by an independent body specially appointed for such / an institution like the Sri Lanka Standards or the Ministry of Justice itself which will assess a legal aid service provider against a number of criteria, including its internal management of casework, staff experience and financial accountability.

<p>Legal aid is not recognised as part of legal education.</p>	<p>In order to instill a commitment to legal aid in all legal professionals, there is a need to integrate legal aid to the secondary education and higher education systems in Sri Lanka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Include legal aid as a credit earning subject in legal aid curricula in all legal education institutions. • Include legal awareness and legal aid in the Civics and Governance curricula of schools. • Promote research on legal aid by law students. • Create opportunities for internships and practical training opportunities for law students and young lawyers to work in the legal aid sector.
<p>The lack of a mechanism for private sector lawyers to contribute to legal aid.</p>	<p>In order for interested members of the private Bar to contribute to legal aid, there is a need for a formal mechanism that can facilitate different types of contributions with incentives such as tax concessions.</p>	<p>Develop a formal system where interested lawyers could contribute to legal aid with incentives such as tax concessions, recognition and a requirement for appointments to senior positions such as in the judiciary or the government sector.</p>